

YAN

Ki jün Yan gbouŋ na po

Gbouŋ na ni mək yanii nba ki a sii fit yiin, koo ki piak ki mei Yennu. Yanii maŋ bonchiann, Defid-e din yin. Yan gbouŋ na bəkit paabu munŋmue: Gbouŋ yenn, nan gbouŋ ŋanlee, nan gbouŋ ŋantaa, nan gbouŋ ŋanna, nan gbouŋ ŋanŋmu. Baatusir ni, bi yi gbouŋ maŋe Saams.

GBOUŋ YENN

1

(Yanii 1 -- 41)

Barmənii parmaasir

- 1 Daansiab nba ki gaan biit damm maan
ki bia ki tokii bi binbeŋ,
koo ki ki təkii nan binba yaa Yennu kaa na,
parmaasir tee bi yare.
- 2 Bi parmaasir nyi baa saak Yennu sennu na
niŋe,
kimaan bi dukii sennu maŋ poe yoo kur.
- 3 Li nibooru tee nan tiik nba see kpengbiŋ nae,
kimaan u lomm yoo-i baar, u tuu lone,
u tituut bia ki siiri.
Bi toona kur saa fanue.
- 4 N̄aan li ki tee nna kaa biit damm boori.
Biit damm ŋarin tee nan fouŋ nae,
ki wouŋ tuu da ki piar yaatir.
- 5 Yennu tan saa biir biit damm,

ki ḡamm nan Yennu niib kan lakin taan
 benu.
 6 Yennu-e ḡmakitir niḡamm na ki nyintib bonbiir
 ni,
 ḡaan nibiit na ḡarin kpan tok bi biiru sɔnue.

2

Ki jiin kpanbar nba ki Yennu gannɔ na po

- 1 Bee ki niib lorin mɔyɛtuk lora?
 2 Bee ki niib lorin lora nba kaa nyɔɔti?
 Ki bi kpanbara nan bi yudamm lorin lorbiit
 ki jiin Yennu nan daanɔ nba ki u gannɔ na
 po,
 3 ki yeen a, “Ḥaant tin nyinn ti mɔḡ bi nuu ni.
 Ti nyinn ti mɔḡ bi yent ni.”
 4 Yennu kar u naan binbintir paak yendɔḡ ni,
 ḡaan laab nan bi lorkpeena maḡ.
 5 U dia wutoore ki teemm kpaanii,
 ki jii parbiir ki jek bi gbanu.
 6 U yet a, “N kasii kunkonn Sayɔnn paake* ki n
 dinn n kpanbar.”
 7 Ḥanne ki kpanbar na yet a, “N saa mɔɔnt linba
 ki Yennu pake.
 U pakin a, ‘Fine tee n bija, ki dinnae ki n teen a
 baa.
 8 Boimin ki man tura digbana na kur,
 tingboun na kur sii tee a yare.
 9 A saa jii kutgbianue ki yeerib,
 ki but butib nan boba na.’ ”

* 2:6 2.6 Sayɔnn din tee Jerusalem bɔkire.

- 10 Gbiintir man, yimm kpanbara,
 jiin linba na ki tumii yan man,
 yimm tingboun na kpanbara:
 11 Ii jiantir Yennu nan janmaanii,
 12 ki gbaan jianto nan gbananjekiruk.
 Nna-i kaa, u wutoor saa doe yiama ki yin kpo.
 Parmaasir be daansiab nba baat Yennu boor
 a wun nyinnib ninboŋ ni na paak.

3

Sanyiok ni Yenmiaru ki jiin sommir po

- 1 Yennu, n mok datai bonchiann,
 binba kon nanin yab halii.
 2 Bi piak n po ki yeen a, "Yennu kan sommo."
 3 Naan Yennu, fine tee n sommtoo, ninboŋ kur
 ni,
 fine teenin nyannu nan parcheenn.
 4 N yi Yennu-e ki loon sommir,
 ki u be u kasii kunkonn paak, naan teenin gatu.
 5 N tuu doo nyiok ki goont, naan ki Yennu guume.
 6 N ki jee n datai tusaa tusaa nba kook lintin na.
 7 Yennu, baat. Tintin, n Yomdaano. Dint n datai
 na biak,
 ki te ki bi daa mok pan nba saa paanin daji.
 8 Nyannu nyi Yennu boor nie.
 Wun teen piisin u niib paak.

4

Daajoouk Yenmiaru ki jiin sommir po

¹ Yennu, fin nba tee n fat-tɔɔ,
 turimin gatu yoo nba ki n fabin tura.
 Maa bo be daamii ni, fine bo sommin.
 Ii tee burchimɔ n boor mɔtana, ki gbiint n miaru.

² Yimm niib na, taar munɲaae ki i sii dintin fei?
 Taar munɲaae ki i sii loon linba kaa nyɔɔti,
 ki bia waa linba ki tee barmɔnii?

³ Bant nan Yennu gann ninjamm nae ki teemm u
 yab.
 U gbiintir n fabinii, yoo nba ki n yiino.

⁴ Ii jekir nan yanputuk ki nyik toonbiit man.
 Ii tuu kii dɔɔ i dɔɔnii paak soon nna,
 yin dugin linba na fanuwa.

⁵ Mant maruɲ nba took ki tur Yennu,
 ɲaan teenɔ yada.

⁶ Niib bonchiann fabin ki yeen a,
 “Yennu, teent piisin ti paak.
 Ii mɔk ninbatinu nan timm.”

⁷ ɲaan faa turin parpeenn nba na chee bi dii
 nan bi tilɔɔna daan nba saa turib linba.

⁸ Mi-i dɔɔr, n tuu gɔɔn n yamanie,
 kimaan fin Yennu kɔɔe guun ki dian fanu.

5

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Gbiintir n mɔmaan ki gbat n duna,
² gbiintir n mɔnii ki sommin,
 fin nba tee n Yennu nan n kpanbar.

N meia, Yennu.

³ Fine gbia n kunkor sanyioƙ ni,
ki yondoore ki n tuu fabin nana, ɲaan ji guu a
gatu.

⁴ A tee Yennu nba ki loon biite.

A ki saak biit a boor ni.

⁵ A poɲ ki loon fan la dont-n-moɲ damm.

A ki loon binba tee noontont damm na maami.

⁶ A tuu biir faak damm nae,
ki bia yisin kpikpiruk nan kpinkpannii damm.

⁷ ɲaan a yaa lonchiɔɲ paak ki n fit baat a boor.

N fit jiantira, a kasii ɲasaakak ni,
ki bia gbaant a toonn ki teena baakir.

⁸ Yennu, n datai yab bonchiann.

Sommitin ki man tun a loomm.
ɲammit a sonu fanu ki man tokin.

⁹ N datai nba piak linba kur ki tee barmonii.

ɲamm kpan loon bin biire.

Bi moamaan kur mariie,
ɲaan ki bi para gbee nan faak nan kpinkpan-
nii.

¹⁰ Yennu, datir bi tuba ki biirib.

ɲaant ki bi tiɔɲ lorbiit na n biirib.

Berimm a boor ni, kimaan bi toonbiit kaa bannu,
nan bi moyetuk nba ki bi mok ki jiin a po na
paak.

¹¹ ɲaan binba kur teena yada na be nan
parpeenn,

ki saa fit yin parpeenn yanii.

Ii guu daansiab nba loona na,

kimaan a paake ki bi mək parpeenn.
¹² Yennu, a teen daansiab nba saak a mɔb nae
 piisin,
 ki a lomm tee nan naagbankɔŋir na ki nyintib
 dan ni.

6

Yenmiaru nba jiin sommir po

- ¹ Yennu, daa jikit wutoor ki yakii nanimi.
 Daa jikit wutoor ki daar n tubiri.
- ² Yennu, ii mək ninbatinu n paak, kimaan n ki
 mək paŋi.
 Turimin paŋ, kimaan n bak bonchiann,
³ ki n binbeŋ kur gbee nan daamii.
 A saa taantir n sommir po nlee?
- ⁴ Yennu, baat ki tan tinnin,
 jiin a ninbatinu na ki nyinnin kuun ni.
- ⁵ Sɔɔ ki tian a po kpeentiŋi,
 Nmee saa jianta kpeentiŋi?
- ⁶ N bak nan parbiira,
 nyiɔk kur, n dindɔɔnu tuu pɔɔk ninnyuut nie.
 N ninnyuut tuu borik n yukpakitire.
- ⁷ N ninbina mɔr piina, ki n ji ki nyɔɔni,
 kimaan n datai nba te ki n mɔ na paak.
- ⁸ Seetir n boor ni man, yimm biit damm na,
 kimaan Yennu gbia n mɔŋ.
- ⁹ U gbiin n bubuuk ki jiin sommir po,
 ki saa gat n miaruwa.
- ¹⁰ Fei saa di n datai, ki bi mɔi n toŋ bonchiann,

kimaan Yennu nba saa nyannib na paak.
Bi saa nmat nan feie.

7

Yenmiaru nba jiin fatu po

¹ N Yomdaano Yennu, n baar a boor a fii nyintin
bonbiir nie;

a nyinnin binba waa beerin na nuu ni.

² Nna-i kaa, bi saa bibin nan yanbor nae,
ki saan nanin siaminba ki soo kaa ki saa gaarin,
lejewa ki bi saa pat n gbanant yoni yoni.

³⁻⁴ N Yomdaano Yennu, li-i tee ki n tun ki biir soo,
li-i tee ki n nyii n yosiak poor,
koo ki n ki mok ninbatinu nan daansoo nba
biirin,

li-i tee ki n tun linba na yenn,

⁵ fan njan ki n datai man n wein ki soorin;
njan bin nyannin ki kpin, ki n gbanant-ii doo
ki daa mok manfoori.

⁶ Yennu, fiit nan wutoor,
setir a taajaa paak, ki took n datai bi wutoor ni,
ki sommin, kimaan a tee wunba waa
barmonii sonue.

⁷ Tikit niib na kur a boor ni, kii diab.

⁸ Yennu, fine tee nisaarii kur barbuuro,
a bu ki sommin; a mi nan n ki mok biiti.

⁹ A tee popeenn Yennu-e,
ki bu ti para ni nan ti dudukit ni buut.
Potir noontont damm binben na,
njan tur ninamm na nyoot.

- 10 Yennu-e nyintin ninboŋ ni,
u tint daansiab nba saak u mɔb.
- 11 Yennu tee popeenn barbuurɔe; u tuu biir nibiit
nae.
- 12 Bi-i kii lebit bi binbeŋ, Yennu saa ŋat u
jukbanjiak nae.
- U daar u torbanne ki tee siir.
- 13 U jikit u jatiat nba kpi kuun nae;
u yekit u peenii nba mɔk muu nae.
- 14 Gotir nibiit na nba dukii biit po,
bi lorin kpikpiruko ki dukii kpinkpanii.
- 15 Ŋaan baa pii barit nba na, bi mɔŋe bia siik leŋ.
- 16 Bi tubdatu nyi bi tiɔŋ toonbiit nie;
bi danii nyi bi tiɔŋ kpikpiruk nie.
- 17 N teen Yennu niipoouk, u ŋamm paak.
N yiin yan ki dont Yennu, wunba tee Yabint
Daano na.

8

Ki jiin Yennu nan nisaarik po

- 1 Yennu, fin nba tee ti Yomdaano na,
tingbouŋ na munn laat a yabint nba tee
bianjinba.
A dontir do ki baat sanpagbant.
- 2 Ki waas nan sanpantii yiinir yan.
A biir a dataiwa, ki tuu ber binba biira na,
ki bin nyik a biiru.
- 3 Maa tuu got sanpaak nba ki a nan na, nan
ŋmaarik,
nan ŋmaabira nba ki a teemm bi binbeboor
na,

⁴ nisaarik tee bee ki a baka be u po,
nisaarik mun ki a gbiin u po?

⁵ A din te ki u po waan malakanba boor,
ki bia te ki u la dontir nan paku.

⁶ Fine ganno a wuu gorii tingbouŋ na ni bonfoa
nba ki a nan kur, ki teeno bonnanjir kur
yudaano.

⁷ Nanne tee nei nan pei nan muuk ni bonkobit

⁸ nan noonii nan janii nan nyun ni bonfoa kur.

⁹ Yennu, fin nba tee ti Yomdaano na,
tingbouŋ na munn laat a yabint nba tee
bianinba.

9

Ki jiin niipoturu po

¹ Yennu, n saa donta nan n par kur.

N saa pak wann bakitnaun toona nba kur ki a
fun.

² N Yabint Yennu, n sii yiin nan parpeen
kimaan a paak,
n sii yiine ki dontira.

³ Fi-i lekit, n datai tuu nmat poore; bi tuu baa tin
nie ki kpo.

⁴ A nan ki bia waa monii a buut ni, ki bu fanu ki
taa n po.

⁵ A biir yanbondamm nan noontont damm nawa.
Soo kan mi tiar bi po.

⁶ Ti datai boonte fas fas.
A biir bi digbana, ki ti tamm bi powa.

7 Njaan Yennu-e tee kpanbar yoo kur,
u maa u naan binbintir a wuu bu buut.

8 U dia tingbouŋ na nan popeenne,
ki bu niib buut nan li sɔnu.

9 Yennu-e tee binba di biak na sindandiiuk.
U boore tee gungurboor ninmɔnn yoo.

10 Yennu, binba mia na saa teena yadawa,
a ki yêen wunba baar a boori.

11 Yinin dontir yan ki dont Yennu,
wunba tee kpanbar ki be Sayɔnn digban-
jaann ni na,
pakin wann sɔɔ kur waa tun linba.

12 Yennu tian daansiab nba be fara niŋ na po,
u ki tammit bi mɔnii po, u daar binba dintib biak
na tuba.

13 Yennu, ii mɔk ninbatinu nanin,
gotir n datai nba kɔɔnin biak nba ni na.
Yennu, nyintin kuun ni,

14 ki man fit set a niib boor Jerusalem,
ki wannib linba paak ki n dontira na.
N sii kparamme, kimaan a tinnima.

15 Binba ki jiantira na gbiir bootite, ki bia ŋmat
baa leŋ;
bi tiɔŋ baruko soorib.

16 Yennu kasii buut niŋe ki u fiit u mɔŋ ki wann.
Njaan biit damm na tuu baa bi tiɔŋ toona nie.

17 Biit damm nan binba ki mi Yennu na ŋarin,
kuume tee bi joontu.

18 Yennu kan tamm talas damm po,
ki nandamm dindann mun kan teen yanni.

19 Baat, Yennu, daa te ki nisaarii nyanti.
Baat nan binba ki mia na a boor ki tan bu bi
buut.

20 Njaant ki bin tin janmaanii.
Njaant ki bin bann nan bi tee niibe ki tan saa
kpowa.

10

Yenmiaru nba jiiñ fatu po

1 Yennu, bee ki a fɔk nant nna?
Bee ki a tuu bɔr a mɔŋ yoo nba ki ti be mabir ni?

2 Biit damm na mɔk yuwannue ki dint tatimm
biak;
sootib bi barit nba ki bi bar na ni.

3 Biit daanɔ want u mɔŋe, u yanbɔnlɔr na ni;
bonlonbiiuk daanɔ poor Yennu mɔporae ki
yêenɔ.

4 Biit daanɔ baka kaa Yennu po.
U yuwannu ni, u dukii nan Yennu ki kpaa talasi.

5 Biit daanɔ bona kur saa fanue.
U ki bant Yennu buut nba tee bianjinba;
U laa u dataie.

6 U tuu pak ki tur u mɔŋ a,
“N kan mi ki baa, n kan mi kɔɔ mabir ni.”

7 U mɔmaan tee mɔtont nan faak nan
janmaankɔɔntuk kɔɔe.

U kakii nan narj nan biit maan paku halii. 8 U
tuu bɔr digbanbis nie

ki guu a wun kpi niib nba ki mək biit na.
 U tuu chakin binba ki mək sommteeb nae.
 9 U tuu dɔɔ u bɔr niŋ nan yanbɔr nae.
 U dɔɔe ki guu tatimm na, ki u baruk tuu tan
 soorib,
 ki wun jiib ki yaat namm.

10 Niib nba kaa sommteeb na, u faabe bir tiŋ ni;
 u jii u panjatuk nae ki nyann talas damm na.

11 Biit damm yeen a, “Yennu baka kaa,
 u mun u ninbinawa, u kan mi lati.”

12 Yennu, datir biit damm na tuba.
 Tiat tatimm na po.

13 Li saa teen nlee ki biit daano n yisin Yennu,
 ki pak tur u mɔŋ a, “U kan dat n tubiri.”

14 Naan a laat, a chakin mabir nan biak kure,
 ki teen siir nan fan somm.
 Talas daano jikit u mɔŋ ki teenae.
 A yɔɔ sommit fara damme.

15 A biir biit damm nan nɔɔntont damm paŋ na,
 datir bi tuba, baa tun biit na paak,
 halii nan baa tan saa nyik biit tumu.

16 Yennu-e sii tun tee kpanbar,
 binba jiantir tingbana na saa bot u tiŋ ni.

17 Yennu, a saa gbiint binba sikint bi mɔŋ na
 miaruwa.
 A saa turib parchenna.

18 A saa gbiint kpeebii nan binba be mabir ni na moniiwa.
 A saa bu ki sommiba, ki nisaarii nba baat nan kpikpiruk na
 ji kan baar nan kpikpiruku.

11

Dindann nba be Yennu ni

1 N maa Yennu paake, ki u nyintin mukir ni.
 I tee jatite ki piak teenin a, “Yukit nan nɔɔɔ na
 ki do ɔɔɔaana,
 2 kimaan biit damm jii bi tɔrbana ki be bunbɔnn
 ni
 ki tekin peenii a bin yek niɔamm na.
 3 Li-i tee ki bonsiar kur biir, niɔano saa tee nlee?”
 4 Yennu be u kasii jiantu ɔasaakak ni.
 U naangbouɔ be yendouɔ ni, ki u gorii niib siar
 kur po,
 ki mi linba kur ki niib tuun.
 5 U bikii niɔamm nan biitdamm kure.
 U ki loon tubkangbata damm na.
 6 U sikint mupeenu nan sarwuuta nitont paak.
 U daar bi tuba nan wartouɔ nba koot bona nae.
 7 Yennu tee kasiie ki loon toonɔana.
 Binba tuun toonɔana sii tun be Yennu tɔɔnne.

12

Yenmiaru nba jiiɔ sommira po

1 Yennu, sommitit. Niɔano nan yenɔkɔɔwa ki
 biari,
 a ji kan la nimɔnɔ kɔtaa.

² Bi kur fa faie ki teen bi leeb, bi dia momante ki kparin bi leeb.

³ Yennu, a te bin nmin bi fai moi man.

Mubint bi dont-n-mon moi nba yeen a,

⁴ “Ti tuu jii ti mabonae ki la linba ki ti loon.

Ti sii piak ti yanboote, naan soo kaa ki saa te ki tin nmini.”

⁵ Naan Yennu yeen a, “N saa baar motana,

kimaan talas damm di biake,

ki binba be mabir ni na kurii nan gbananyekiti.

N saa turib yandonn binben nba ki bi tuu daan nawa.”

⁶ Yennu mosonae nan ki tin teenir yada,

kimaan li tee nan lik-kut nba ki bi purir saauk

muu ni

taar munlore nae.

⁷⁻⁸ Nitont be siar kur po, soo kur dont linba tee bonbiire.

Yennu, ii diat fanu, ki nyinnit li nibooru nuu ni.

13

Yenmiaru nba jin sommir po

¹ Yennu, a saa tamm n po ki lin wei nlee?

Yoo kur amii?

Taar munnaae ki a saa lek a numm naan nyikimi?

² N sii be mabir ni ki lin wei nlee?

Parbiir saa gbee n par ni yonnu nan nyiook ki lin wei nlee?

N datai saa nyannin ki lin wei nlee?

³ N Yomdaano Yennu, gotirin ki turin gatu.
Turimin panj ki daa te ki n kpenni.

⁴ Daa te ki n datai yeen a, “Ti nyannowa.”
Daa te ki bi kpamm n baak paaki.

⁵ N gaa a lomm nba tun ki be na paake.
N sii kpamme, kimaan a saa nyinnin biit niwa.

⁶ N saa yin yan ki tura, kimaan a njan ki turin.

14

Ki jiiin nisaarii nɔɔntont po (Yan 53)

¹ Jatit dukii bi para ni a, “Yennu kaa.”
Bi kur tee niyoonae ki tun bonbilankanta,
soo kaa ki tuun linba tooki.

² Yennu be sanpaapo njan gorii nisaarii
a wun laan siab be ki sub ki bia jiantiro.

³ Njan bi kur tun ki kpeta; bi kur tee nibiite,
jinjan-youŋ.

Soo kaa ki tuun linba njan, nan yenokowa.

⁴ Yennu boi a, “Bi ki mi-ii?”
Toonbiit damm manj ki mi-ii?
Bi di n niib nan niro nba tuu di jeet na,
ki bia ki meimi.

⁵ Njan bi yan saa puta;
kimaan Yennu be nan binba saak u mob na.

⁶ Toonbiit damm na kut labin sikin-n-moŋ daano
lorae,
njan Yennu-e tee u fat-too.

⁷ N mei Yennu-e a nyannu n nyi Sayɔnn
 ki baar u niib Israel teeb paak.
 Yoo nba ki Yennu saa te ki Israel teeb na n mokit
 na,
 bi tan sii mək parpeenn bonchiann.

15

Ki jiiin Yennu nba loon linba po

¹ Yennu, ηmee saa fit kɔɔ a jiantu ηasaakak ni?
 Nηmee saa fit jianta, a kasii kunkonn Sayɔnn na
 paaki?

² See nirɔ nba saak fin Yennu mɔb,
 ki bia yɔɔ tuun linba took,
 wunba mɔbona tee barmɔnii, ki faak kaa lenj;
³ Wunba ki gbii tiŋ u leeb paak.
 U ki tuun biit ki teen u leebi, u bia ki gbiin biya.
⁴ U yisin binba ki Yennu yêemm nae;
 ηaan baakit binba saak Yennu mɔb na.
 Wuu senn mɔsonn, u tuu tume, li pann-i lekii jan
 bianjinba.
⁵ Wuu kpent bont ki tur nirɔ, u ki boi nyɔɔt po.
 U ki saak ki bi nyar u mɔb ki u piak ki biir wunba
 mək mɔnii.

Wunba tuun linba na kur, u sii yɔɔ be fanue.

16

Ki jiiin pardɔɔnn Yenmiaru po

¹ Yennu, nyintin ninbɔŋ ni;
 n dindann be a nie ki jiiin sommir po.
² N yet Yennu a, “Fine tee n Yomdaano,

bonɔana nba kur ki n mək, li nyii a boore.”

³ Yennu niib nba teenɔ yada na, ɲamme be fanu.
N parmaasir kur tee mii be bi boore.

⁴ Binba tiin ki saa tingbana boor na baat nan
mabire bi mɔɲ paak.
N kan pukin bi maruɲ ni, n kan jiant bi tingbana
maɲi.

⁵ Yennu, n mək fin kuukɔɔe, fine teenin maa loon
linba kur.
N tɔɔnn po benu kur be a nuu nie.

⁶ A piinii nba ki a pin kur mək bakitnaun; a piinii
kur ɲane.

⁷ N dont Yennu, kimaan u ɲmakitirin.
Ki nyiɔk n dudukit teenin kpaanii.

⁸ Yoo kur n tian Yennu benu po;
u naakin, ki siar kaa ki saa daamimi.

⁹ Li paak, n mək parpeenn ki teenɔ niipoouk,
n mi nan n see chinchin,

¹⁰ kimaan fine nyintin kuun paɲ ni;
a kan te ki a kasii niro gbanant n bat,
koo wun nyint kpeentiɲi.

¹¹ A saa wannin sonu nba saa manfoor niɲa.
A benu teenin kpinkpammuk bonchiann,
ki baat nan parmann n boor yoo kur.

17

Ki jiin niɲano Yenmiaru po

1 Yennu, gbiintir maa fabin fabinii nba ki jiiin
buut
nba njan po na.

Gbatir monii nba ki n mo ki loon sommir na.
Gbiintir n miarmonu na.

2 A saa bu ki sommima, kimaan a mi linba took.

3 A mi n dudukit, faa baar n boor nyiok,
a bikinin fanue ki ki la yanbondudukit n ni.

4 N ki piak biit nan leeb nba piak bianjinba na.
N sak a maame ki yet min wei kpikpiruk sonii.

5 N yoo tok a sonue; n ki mi kpat nyii kpinji.

6 Yennu, n meia, kimaan a teenin gatu,
li paak, gbiintir n mabona.

7 Wantin a bakitnaun lomm na ki tinnin.
Li-i tee ki n be a boor, n nyii n datai nuu niwa.

8 Ii guun nan faa saa guur a tion ninbinn
bianjinba na.

Jiimin ki gurin a boouk ni,

9 ki nitont na daa fit teen siari.

Databiit na kaan lintima.

10 Bi ki tiin ninbaauku, njan piak ki dont bi mon.

11 Bi nja lintima, mi-i nmant siar kur po, bi bee,
ki loon yaak bin dat sikinin.

12 Bi tee nan yanbora nae ki guun;
ki loon bin chat-chatin.

13 Yennu, baat, tookit n datai ki nyannib.

Jiin a jukbanjiak ki fatin tondamm nuu ni.

14 Nyintin binba mok linba kur ki bi loon na nuu
ni.

Datir bi tuba nan biak nba ki a bir guumm na.
A njaan ki lii yaba ki baar bi waas nan bi
yaaboona.

¹⁵ Njaan n saa la fin Yennu-wa, kimaan n ki tun
biit nan waama;
ki mi-i goon tan yerik, a benu tuu turin
kpinkpammuk bonchiann.

18

Yarj nba jiin nyannu po

¹ Yennu, n loona bonchiann, fine tee wunba kon
n paak.

² Yennu-e tee n guutoo, noo tee n digbanpaarir,
ki mi-i be u boor, n be n yamaniye.

U guun nan naagbankonjir nae,
ki kon n paak, ki dian fanu.

³ N tuu yiin Yennu-e ki wun tinnin ki nyinnin n
datai nuu ni.

Pakin Yennu man.

⁴ Kuun danj kaane ki lintin,
ki biiru yuuk ki gaar n paak nan nyunpana na.

⁵ Kuun danj kaane ki lintin; ki kaauk pii u baruk
ki guun.

⁶ Maa be mabir ni, n yiin Yennu-e.

N yiin Yennu ki loon sommir,
ki u be u nasaakak ni, njaan gbat n kunkor,
ki ghiint n moŋ nba ki n mo ki loon sommir
na.

⁷ Nanne ki tingbouŋ damm ki nik, ki jojaana
fiaka bekint ki jekir;

kimaan Yennu wutoor doowa.

⁸ Ki munyuut nyii u manbonii ni,
ki mupeenu nan musankɔɔna nyii u mɔb ni.

⁹ Nanne ki u pat sanpagbounɔ ki nyii sik;
ki sanpagbounbɔnɔ be u taa po.

¹⁰ Ki u kar u bonfoa nba mɔk kpinkpant* paak ki
bi yukir,
ki wounɔ saa nano.

¹¹ U jii bunbɔnne ki dɔkin u mɔnɔ,
ki sanpagboun-gbakisir nba gbee nan nyun na
kaan lint u munn po.

¹² Ki sakaana nan mukpana nyii sanyikintii ni,
u tɔɔnn po, ki baar tan bɔkit sanpagbounɔ na
ki gar.

¹³ Nanne Yennu tian; ki sɔɔ kur gbat Yabint
daano Yennu kunkɔr;

¹⁴ ki u yek u peenii ki yat u datai.
U jii sanyikintiie ki weib, ki bi chiar.

¹⁵ Yennu, yoo nba ki a gaar jat a datai paak,
ki yakii namm nan wutoor na,
ɲanne ki mɔkgbenɔr tinɔ po ji dɔɔ yann, ki
tingbounɔ fiakir nyɔɔnt.

¹⁶ Yennu tant nuu ki li nyii sanpaapo ki sik ki tan
soorin,
ki dat nyinnin nyun nba sumii ni.

¹⁷ Ki u fatin, ki n nyii n datai nba mɔk paɲ na
nuu ni,
ki bia fatin ki n nyii binba namin,
ki bia tee binba mɔk paɲ ki garin na nuu ni.

---

* **18:10** 18.10 Bi maan ni, bi yib “cherubim.” Bi nyii Yennu boore.

18 Maa be daamii ni yoo nba, ki bi worin,
 ɲaan ki Yennu tinnin.

19 Ki u sommin, ki n nyii ninboŋ ni,
 ki tinnin, kimaan u par mei n paak.

20 Yennu pa paatii ki teenin, kimaan n tuun linba
 tooke,

u tee piisin n paak, kimaan n ki mək biiti.

21 N mək mɔsaku nan Yennu sennu na;
 N ki yêt n Yomdaano Yennu.

22 N sak wei u sennii na kurawa;
 N ki mək mɔyêtuk nan u sennii na.

23 U mi nan n ki mək biiti,
 ki bia mi nan n soor n mɔŋ ki ki tun kpeti.

24 Ki u pa paatii ki teenin,
 kimaan n tuun linba tooke, ki u bia mi nan n ki
 tun biiti.

25 Yennu, a tuun toonɲanae ki teen damm nba
 ɲan na,

a mantik ɲanne ki tur binba ɲan.

26 A mantik want a yeenu ki teen binba yeen,
 ɲaan tee tondamm dataak.

27 A tuu tinn damm nba sikin bi mɔŋe,
 ɲaan sikint damm nba donn bi mɔŋ.

28 Yennu, fine teenin yentu,
 fine boon bunboonn nba bo be n boor na.

29 Fine turin paŋ, ki n fit lek n datai,
 ki bia turin yiikoo ki n fit nyann bi jatuk.

30 Yennu, a toona mantik ɲan halii.
 A mɔbona mantik waa leer.

A tee nan naagbankɔŋir nae ki tur sɔɔ kur nba
loon a sommir.

31 Yennu kuukɔɔe tee ti Yomdaano
Yennu kuukɔɔe tee ti sommtɔɔ.

32 Nɔɔe tee Yennu nba teenin paŋ,
ki ŋamii n sɔŋjot ki li yeen.

33 U te ki n tiin fanu nan piarɔ na,
u guun fanu, jɔjaana paak,

34 ki tumiin ki n teen siir nan tɔb,
ki te ki n saa fit tɔ tɔrbanpaarir.

35 Yennu, fine guun, ki tinnin,
a baka nba be n po na paake ki n tee nijaann,
ki a yiikoo na dian, ki n tinn.

36 Fine bɔrin, ki bi ki fit soorin, ki n bia ki baa tin
ni,

37 ki n tuu wei ber n datai ki soorib,
ki n ki nyikitib nan maa tuu tan biirib,

38 ki n tuu faa birib tin ni, ki bin gbar fiiru,
ki n nyannib, ki bi dɔɔ n tɔɔnn.

39 Fine turin paŋ tɔb ni, ki te ki n nyann n datai
na;

40 ki a te ki n datai na chiar ki nyikin
ki n biir binba namin na.

41 Ki bi yikin ki loon sommir, ŋaan sɔɔ kaa ki saa
fatib;

ki bi yi Yennu, ŋaan ki u ki teemm gatu.

42 Ki n biirib, ki bi naan nan tanbiinii nba ki
wouŋ

tuu pebir yaat nann na.

Ki n ŋmaatib nan tant nba tuu dɔɔ sɔŋjot ni na.

43 Ki a fatin ki n nyii moyêtdamm nuu ni,
ki teenin digbana na diarɔɔ;

niib nba ki n tuu ki mib na, ŋamme ji tee n
jiamm.

⁴⁴ Ki boorganu-i gbat n kunkor yoo nba, ki bi mok
mosaku,

ki gbaant n tɔɔnn,

⁴⁵ ki bi gbanant banit, ki bi nyi bi digbanpaara
ni, ki jekir.

⁴⁶ Yennu fo; pakin n sommtɔɔ.

A mɔɔnt Yennu nba tinnin na yabint nba tee.

⁴⁷ U te ki n nyant n datai, u banit digbana nba ki
n diab na,

⁴⁸ ki fiarin, ki n nyi n datai ni.

Yennu, fine te ki n fit nyant n datai,

ki fiarin ki n nyi nikpiirit nuu ni.

⁴⁹ Li paak, ki n dontir a sann, digbana niib
sinsuuk ni.

N saa yin yan ki dont fine.

⁵⁰ Yennu-e teen min kpanbar Defid nyannjaann,

ki jikit u lomm nba kaa paak na,

ki teen min nba ki u gannin na,

nan n yaaboona, ki saa tuu yoo nba kaa paak.

19

Ki jiin Yennu baakir po

¹ Sanpaak want Yennu baakir nba tee bianjinbae;
ki sanpagbant mɔɔntir u nii nba ŋamm linba.

² Daar kur mɔɔntir ki teen daar nba waae,
nyiok n tuu nyiok want Yennu bannu nba tee-e.

³ Ki mɔmaan ki piak, ki kunkɔsiar bia ki yeen,

⁴ ŋaan ki mɔmaan nyi ki saa durinya kur po,

ki soo kur gbia tingboun na kur po.
Yennu namm binbeboor sanpagboun ni ki tur
yonnu;

⁵ ki u nyi sanyiook ni,
ki naan nan pooyookir sooro nba mok
parpeenn na,
ki bia tee nan nantatinno nba teen siir a wun tin
na,

⁶ ki nyi sanpaapo chian yej po, ki tuu puur ki
saan leer po.

Siar kaa ki saa fit bor nyi li yekitu ni.

Ki jiiin Yennu sennu na po

⁷ Yennu sennu nan, ki teen panpaan.

Yennu wannue tee barmonii,
ki teen damm nba pot yan na subinii.

⁸ Yennu sennie tee barmonii,
ki binba sakir mok parpeenn.

Yennu wannu nan, ki teen niru bannu.

⁹ Li nan ki tin baak Yennu,
ki lii tee nna mokmok nan mokmok.

Yennu sennii nan ki took yoo kur,

¹⁰ ki mok niou ki gar salima,

ki man chee siat nba tuu be sagbent ni na.

¹¹ Ki min nba tee a daabir na, ki li teenin bannu.
Ki n mok mosaku ki laat nyoot li paak.

¹² Soo kaa ki saa fit bann u biit.

Yennu, nyikin chab n biit nba ki n ki mi li
po.

¹³ Dokint min a daabir, ki min nyi garuk
yanbomm ni.

A daa te ki n yanbomm diinin, ki n sii fit be fanu,
ki nyi yanbontoona ni.

14 Yennu, ɲaant ki n mɔmaan nan n dudukit-ii
man a po.

Fine tee n sindandiiuk nan n tinntɔɔ.

20

Yenmiaru nba jiin nyannu po

1 Yennu n gat a miaru, yoo nba ki a be daamii ni.

ɲɔɔ nba tee Jakɔb Yennu na-ii guua,

2 ki tura sommir, ki lin nyi u ɲasaakak ni,
Sayɔnn kunkonn na paak.

3 Wun gaar a maruɲ kur nan a mujoonu piinii
kur,

4 ki tura faa loon linba kur,
ki ɲmakit a bont kur, ki fan la nyannu,

5 ki ti tan saa yikin nan parpeenn, yoo nba ki a
la nyannu na,

ki ti saa donn ti farimii ki dont Yennu.

Yennu n gat a miaru kur.

6 Mɔtana, n ji bann nan Yennu tint u niganntɔɔ,
ki teenɔ gatu, ki tee ki u niganntɔɔ na laat
nyannu.

7 Nisiab teen yada nan bi taantorite,
ki leeb mun teen yada nan bi taanii,
ɲaan timm ɲarin teen yada nan ti Yomdaano
Yennu sanne.

8 Li nibooru sii gbiatire, ki baa,
ɲaan ki timm n fiir, ki see kenken.

9 Yennu, turin a kpanbar nyannu.

Gbiintir, ki turit gatu yoo nba ki ti yiina.

21

Yenmiaru nba jiin dontir po

- ¹ Yennu, kpanbar kparamme, kimaan a turo paṅa.
U kparamme, kimaan a te ki u la nyannuwa,
- ² A turo u par nba loon linbawa, ki gaar u miaru.
- ³ A gaaro, ki turo piisin nba yab,
ki yirin salima fokirik u yur paaka.
- ⁴ U boi manfoor po, ki a turo manfoor nba kaa
gbennu.
- ⁵ U baakir yab, kimaan faa turo sommir ki u
nyann na paak.
Ki a turo yugontir nan sann.
- ⁶ Barmonii, a set turo piisin nba kaa gbennuwa,
ki a benu te ki u mok parpeenn.
- ⁷ Kpanbar jikit u yada ki tee yabint daano Yennu
niṅe,
kimaan Yennu lomm paak, ki siar kan ban
dammo.
- ⁸ Ki u tuu saa nyann u datai kur,
ki nyann wunba kur ki loon u maan.
- ⁹ Ki u tan saa lekit bi boor ki dib,
ki boontib nan muyeruk nba saa di siar na.
- Yennu saa donn u wutoor bi paak, ki di boontib.
- ¹⁰ Ki kpanbar na saa kpi bi maaru kur,
ki boontib tingbouṅ na paak.
- ¹¹ Bi lorin bonbiir u paak, a bin biiro, ṅaan bi
kan toorii.

12 Kpanbar na saa yekit u peeniie ki bin ηmat
chiar.

13 Yennu, ti piak dontira, kimaan a panchion
paak.

Ti saa yin yan, ki dont a sann.

22

Tont monii nan dontir yan

1 Yennu, Yennu, bee ki a nyikimi?

Ki n mɔ fabin ki loon a sommir, ki a ki turin
sommiri.

2 Yennu, n bui yonnu ni nan nyiok kur, ki ki foi,
ηaan ki a ki turin gatu,

3 ηaan fine kar a naangbouη paak ki tee kasii,
ki Israel teeb dontira.

4 Ti yeejamm din teen fine yada.

Bi din teena yada, ki a tinnib.

5 Bi din yi a sann, ki laat tinnu,
ki teena yada ki ki kɔηit a sommir.

6 N ji ki tee nisaarik kaa, n tee nanwubire,
ki niib piak ki butimin, ki bia sarikitin.

7 Binba kur laatin, ki bi sarikitin, ki sukiin, ki
laan,

8 ki yeen a, “U teen Yennu yadae, ηaant Yennu
maη n tinnɔ;

Yennu maη-i loonɔ, bee ki u kan sommɔ?”

9 Fine din te ki n naa marin soona,
ki te ki n teena yada, n sanpantin niηa.

10 N maa a paake daar nba ki n naa marin nawa,
ki a tee n Yennu nba guun yoo kur.

- 11 A daa fokitir nanin;
wahala baara, ki soo kaa ki saa sommin.
- 12 Datai bonchiann lintima, ki tee nan naajai na,
ki naan nan naaja-nyiatii nba nyii Basann tin
ni na.
- 13 Ki bi yaatir bi moi a bin patin,
ki li naan nan yanbor nba tuu yaat u mob
na.
- 14 N pan gbenne, ki tee nan baa tuu kpaar nyun
ki lin yat tin ni na, ki n kpaba tukit ki nyii
dukina ni,
ki n wub tee nan kpan nba tuu nann na,
- 15 ki n kunkor koor nan tankoont na,
ki n lamm tab dindak ni, ki a nyikin tant ni
nan n kpoe na.
- 16 Ki nibiit lintin ki tee nan bojote taan ki lintin
na,
ki lont lont n niipant nan taapant.
- 17 Ki n kpaba kur nyoon, ki n datai goriin ki
kparam;
- 18 ki bi to naatoot ki biit n liant.
- 19 Yennu, a daa fok nanin, baat yian ki tan fatin.
- 20 A fatin ki man nyi kuun ni; a nyinnin boi na
ni.
- 21 A fatin yanbora na ni.
N pan gbenna, ki a nyinnin naaja-nyiatii na ni.
- 22 Ki n saa wann n niib faa tun namm nba ki
turin,
ki saa dont a sann bi tintaanu ni.

- 23 Yimm nba tiin Yennu janmaanii, ii dont u sann.
Binba tee Jakɔb maaru kur, ii baakit u sann;
yimm nba tee Israel teeb, ii jiantɔ.
- 24 U ki yêen talas damm nba be mukir ni,
u ki nyɔr nyikib bi wahala ni;
u ki lekin u numm bi paak, ɲaan gbiintir ki teemm,
yoo nba ki bi fabin ki turɔ.
- 25 Nibur tintaanu niɲe ki n saa pak a sann
linba ki a tun turin na paak,
ki jii n piinii nba ki n senn mɔsonn na,
ki mann maruɲ niib nba jiantira na tɔɔnn.
- 26 Ki talas damm saa di ki gboo bi yamani,
ki binba baar Yennu boor saa pak u sann.
Bin mokit nan yoo nba kaa gbennu.
- 27 Digbana kur saa tiar Yennu po.
Durinya munn saa ɲmant u paak, ki booru kur
saa jiantɔ.
- 28 Yennu-e tee kpanbar, ki dia digbana kur.
- 29 Karinbaandamm kur saa gbaan u tɔɔnn;
nisaarii kur tan saa gbaan u tɔɔnn, ki jiantɔ.
- 30 Maar paanu nba tan saa fiir saa jiantɔ,
ki bi tan saa pak tur maar paanu nba saa fiir na
ki jiin Yennu po.
- 31 Bi tan saa yet niib nba ki bi saa marib na a,
“Yennu tinn u niiba.”

23

Yennu-e tee ti gotitɔ

- 1 Yennu-e tee n gotitoꝋano, n laat linba kur ki n loon.
- 2 U te ki n doo siaminba mok jeet, ki nmakitirin, ki n saa siaminba nyun be.
- 3 U nammit teenin paꝋ.
U sanꝋann paak, ki u nmakitirin sonjouk nba ꝋan ni.
- 4 Yennu, mi-i lekii somm baauk nba ki kuun yinyuꝋ be na ni,
n ki tiin janmaanii, kimaan a be nanin ki dia a dammir ki teenin parcheenn,
- 5 ki sent n jeet, siaminba ki n datai laatin.
A gaarin saauꝋ, ki n nyubitik gbee ki mo.
- 6 N mi nan a nam nan lomm sii yoo be n boor, ki n sii be a ꝋaak ni, n manfoor kur ni.

24

Ki jiin kpanbarjaann na po

- 1 Durinya na nan linba kur be li ni tee Yennu yare.
Li tingbouꝋ nan wunba kur be li ni tee Yennu yare.
- 2 Ki u nan tingbouꝋ ki paan mokgbeꝋa paak, ki teen li fiakir ki li be nyun tin po.
- 3 Nmee mok yaak nba saa fit do Yennu kunkonn paaki?
Nmee saa fit koo u kasii ꝋasaakak ni?
- 4 See binba toona ꝋan, ki bi tee popeenn damm, ki tee binba ki jiantir yenbis, ki bia ki sent faak moꝋona.
- 5 Yennu saa teen piisin bi paak, ki tinnib.
Yennu saa wann nan bi kaa biiti.

⁶ Li niboorue tee binba jiantir Yennu,
wunba ki Jakɔb mun din jiantir na.

⁷ Lootir gana. Lootir yaayoo ni gana na,
ki kpanbarjaann na n kɔɔ.

⁸ N̄mee tee kpanbarjaann maŋi?
N̄ɔɔe tee Yennu, ki mɔk paŋ ki kɔn ki nyant tɔbii,
ki tee Yabint daanɔ.

⁹ Lootir gana. Lootir yaayoo ni gana na,
ki kpanbarjaann na n kɔɔ.

¹⁰ N̄mee tee kpanbarjaann maŋi?
N̄ɔɔe tee Yabint daanɔ Yennu,
ki tee kpanbarjaann maŋ.

25

Yenmiaru nba saa guur nirɔ

¹ Yennu, n jikit n par ki meia.

² A nie ki n teen yada. Fatirin, ki nyinnin fei ni.
A daa te ki n datai laat paŋ ki gaarimi.

³ Sɔɔ ki be ki sii mɔk dindann a paak ki tan di
fei.

Binba tee mɔyêtuk damm na, ŋamme saa di fei.

⁴ Yennu, wantin a sɔnii, fiitir ki wannin.

⁵ Wantin ki mii be a barmɔnii sɔnii ni,
kimaan fine tee Yennu, ki tee n tinntɔɔ,
ki n dindann be a ni daa kur.

⁶ Yennu, tiat a ninbatinu nan a lonjaann na po,
linba ki a din tur yaayoo niwa na.

⁷ Nyikin chab yanbɔmm nan toonkpeta nba ki n
tun

naasint niŋa na,
Yennu, a lomm nan a ŋant paak, a tiar n po.

⁸ Kimaan Yennu nba be fanu, ki u toona ŋan na
paak,
ki u want yanbɔndamm sɔnŋanu nba ki bi saa
tokin,

⁹ ki dia binba sikin bi mɔŋ, ki wantib u sɔnu.

¹⁰ Yennu dia u barmɔnii binbeŋ nan lomme,
ki ŋmakitir damm nba waa u mɔlor ki saak u
sennu.

¹¹ Yennu, nyikin chab n yanbɔmm nba yab na,
kimaan a ŋant paak.

¹² Niib nba tiin Yennu,
ŋamme saa tumii ki bann u sɔnii nba ki bi saa
tokin,

¹³ ki bi saa mokit bi manfoor ni,
ki bi maaru tan saa di bi tiŋ faar.

¹⁴ Yennu yɔɔsnbae tee damm nba mɔk mɔsaku
nana,
ki u gbeent u mɔlor namm.

¹⁵ N gorii Yennu-e n sommir po yoo kur,
ki u nyintin daŋ ni.

¹⁶ Yennu, ŋmantir n paak ki tinin ninbaauk,
kimaan n tee n kɔɔe ki di biak.

¹⁷ Nyintin parbiir ni,
ki bia sommin ki min nyi daamii ni.

¹⁸ Gotir n ninbaatir nan daamii nba tee,
ki nyik chab n yanbɔmm.

¹⁹ Gotir n datai nba yab bianŋinba;
gotir baa namin bianŋinba.

20 Ii guun, ki tinnin, ki daa te ki bi nyantin ki n
di fei,

kimaan n baar a boor maa a sommime.

21 N toonjana nan n barmonii binbenj n tinnin,
kimaan n dindann kur be a paake.

22 Yennu, tint a niib Israel teeb,
ki bin nyi bi daamii kur ni.

26

Ki jün niḡano Yenmiaru po

1 Yennu, a bu n buut ki turin monii,
kimaan n tuun linba ḡan, ki teena yada,
ki ki biris nana.

2 Yennu, fiitir n par ki bikinin,
katir n binbenj nan n dudukit,

3 kimaan a lomm yoo be n tooon po,
ki a ḡant yoo ḡmakitirin.

4 N ki tokii nan niyana,
koo ki mok lor siar nan kpinkpannii damm.

5 N ki loon toonbiit damm maan,
n bia ki kaar nan nitont.

6 Yennu, n wuur n nii ki li want nan n ki mok
biiti,

ki somm lintir a binbintir na ki jiantira,

7 ki yiin yanii ki dontir a sann,
ki want a bakitnaun toona kur.

8 Yennu, n loon ḡaak nba ki a be na;
ki li tee siaminba ki a baakir be na.

9 A daa biirin ki kpab nan yanbondammi.
Daa teen nan faa tee nikpiirit bianinba na.

10 Bi tee niib nba tuun toonbiite yoo kur,
ki tee damm nba gaan fobit piinii yoo kur.

11 Min narin tuun linba nan. Tinin ninbaauk, ki
tinnin.

12 N nyii ninbonj kura niwa;
ki Yennu niib tintaanu niye ki n saa dont u sann.

27

Dontir Yenmiaru

1 Yennu-e tee n yentu ki bia tee n tinntoo;
n kan tin soo jarjmaanii.

Yennu-e guun ki nyintin bonbiir kur ni;
n kii mok jarjmaanii.

2 N datai-i pikinin a bin kpin yoo nba
bi sii gbiatire ki baa tin ni.

3 Li-i lekii tee ki nibur set ki lintin, n yan kii puti.
N datai-i lekii pikinin, n kii tiin jarjmaanii;

Yennu-e ki n teeno yada.

4 N boi Yennu bonyenn koo poe, bonyenn kooe ki
n loon:

N loon mii be Yennu nasaakake n manfoor ni
kur,

kii bari Yennu nant nba tee, nan boi u sommir
po.

5 Ki n wahala yoo ki u tuu saa dakin n paak.

U tuu saa borin fanu, u nasaakak ni,
ki donnin jofoouk paak.

6 Ki n saa nyann n datai nba lintin na;
ki u nasaakak niye ki n saa yikin nan kpinkpam-
muk,

ki mann maruŋ, ki yin yan ki dont Yennu.

⁷ Yennu, gbiintir ki turin, yoo nba ki n yiina.
Tinimin ninbaauk ki turin gatu.

⁸ Yoo nba ki a yet a, “Baat ki tan jiantin” na,
ki n jiin a, “Yennu, n baate.”

⁹ A daa borii a numm nanimi,
a daa dont wutoor nanin, koo ki beer min a
daabiri.

N tinntoo Yennu, fine tun ki tee n sommtoo,
a daa yeenin ki nyikinimi.

¹⁰ N baa nan n naa saa fit ki yetin,
ŋaan Yennu saa gaarima.

¹¹ Yennu, wantin faa loon man tun linba tura,
ki ŋmakitin ki man tokin sonŋanu,
kimaan n mok datai bonchiann.

¹² A daa ŋaanin ki te ki n datai tuun linba ki bi
loon ki teenimi,
kimaan faak siara damm fiir ki biirin, ki nyint
mabiit.

¹³ N mi nan n sii be n manfoor ni,
ki la Yennu bonŋana nba be tiŋ na paak.

¹⁴ Teent Yennu yada, cheen a par, kii wakii.
Teent Yennu yada.

28

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, fine tee n sommtoo, ki n yia.
A daa nyar a tuba nanimi.
Li-i tee ki a ŋmin ki ki turin gatu,

n sii tee nan binba sik kpeentɪŋ nae.

² Gbiintir ki turin, yoo nba ki n fabin ki loon
sommir,
yoo nba ki n donn n nii ki jiin a kasii ɲasaakak
po.

³ A daa biirin ki kpab nan nɔɔnbiit damm nba
tee
toonbiit dammi, binba piak kunkɔmana ki
teen leeb,
ɲaan mɔk nɔɔn ɲmiant na.

⁴ Datir bi tuba toonbiit nba ki bi tun,
nan yanbɔntoona nba ki bi tun na paak.
Datir bi tuba ki pab biit nba ki bi nii tun paak,
ki jiin turib linba kpaab.

⁵ Bi ki diitir ki bant linba ki Yennu tun nan linba
ki u nami,
li paak ki u saa dat bi tuba, ki boontib, ki bi ji sii
kaa.

⁶ Dontir tee Yennu yare,
kimaan u gbat n fabinii ki tinin ninbaauka.

⁷ Yennu-e tee n guutoɔ ki kɔn n paak.
N teenɔ yada, ki u sommitin, ki n mɔk parpeenn,
ki saa yin kpinkpammuk yaŋ, ki turo niipoouk.

⁸ Yennu-e guu u niib,
ki kɔn u niganntɔɔ paak, ki teenɔ tinnu.

⁹ Yennu, tint a niib, ki teen piisin bi paak,
kii kpaarib nan yoo nba kaa paak.

29

Ki jiin Yennu kunkɔr nba nyii wonpaaruk ni po

¹ Pakin Yennu man, yendouŋ ni naamii,
pakin Yennu, u baakir nan u paŋ paak.

² Pakin Yennu, u baakir sann paak.

Gbaant man tiŋ ni ki jiant Kasii Daano,
wuu taji lekit yoo nba.

³ Yennu kunkor toon mɔkgbeŋa paak;
ki tee baakir Yennu tintantii.

Yennu tintantii be mɔkgbeŋa paak.

⁴ Yennu kunkor mɔk paŋ bonchiann.

Yennu kunkor mɔk yabint baakir.

⁵ Yennu kunkor yakitir kpekii.

Yennu kunkor yakitir Lebanonn kpekii buri buri,

⁶ ki te Lebanonn jojaana mobit nan naabis na,

ki bia te Hermonn kunkonn yuk nan naajagann
na.

⁷ Yennu kunkor tantir, ki saak nyikintir.

⁸ Yennu kunkor te ki kunkoouk damm.

Yennu kunkor damm Kades kunkoouk.

⁹ Yennu kunkor konii naajii,

ki suur tutuut nba be tiinii maŋ paak,

ŋaan ki binba be Yennu ŋasaakak ni na yikin a,

“Baakir tee Yennu yare.”

¹⁰ Yennu mɔk yiikoo mɔkgbeŋa na paak.

Yennu-e tee kpanbar mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

¹¹ Yennu jikit paŋ ki teen u niib;

Yennu tee piisin u niib paak, ki teemm parmaasir.

30

Ki jiin niipoturu Yenmiaru po

¹ Yennu, n piak a sann, kimaan a fatima,
a ki te ki n datai laami.

² Yennu, n yikin ki loon sommir, ki a turin laafia.

³ Yennu, a nyinnin kaauk niwa.

N bo paa sɔnue ki siik tinpɔɔr ni, ki a tinn n
manfoor.

⁴ Binba kur waa Yennu fanu, yinin yan ki dontɔ,
Tiat man linba ki Kasii Daanɔ tun na, ki turo
niipoouk.

⁵ U wutoor ki wei nan maaku,
ɲaan ki u ɲant wei ki saa dian manfoor terik.
Bubuuk sii be nyiooko, ɲaan ki kpinkpammuk be
sanyiok ni.

⁶ Yoo nba ki n gbanant maak na, ki n yet n mɔɲ
a,
“N kan ban gbarii.”

⁷ Yennu, a bo ɲan ki turin,
ki bo guun kenken nan jɔtankpaauk na,
ɲaan yoo nba ki a bɔr a numm nanin, ki
janmaanii soorin.

⁸ Yennu, n yiin fine, n barimae ki a sommin.

⁹ “Mi-i kpo, nyɔlante ki a saa la?

N kaauk ni siku nyɔɔt sii tee bee?

Kpeemm fit piak ki dontir a sanni-i?

Bi saa fit mɔɔnt a barmonii ɲant nba teewa-a?

¹⁰ Yennu, gbiintir, ki tinin ninbaauk. Yennu,
sommitin.”

¹¹ A lebit n parbiire ki li tee parpeenn sawaak,
ki nyinn n parbiir, ɲaan turin parpeenn,

¹² ki n ji saa yin yanɛ ki pak a sann, n kii ɲmini.

Yennu, fine tee n Yomdaano,
n saa tura niipoouko nan yoo nba kaa paak.

31

Yenmiaru nba jiin yada teenu po

¹ Yennu, n baar a boor ki loon sommire,
a daa te ki soo nyantin.

Nyintin, kimaan a tee kasii daano. N meia,
fatirin.

² Gbatir ki turin. Sommitin motana.
Ii tee n guutoo ki fatin, kii leekin ki tinnin.

³ Fine tee n sommtoo nan n tinntoo,
ki a sii dian ki nmakitirin, a sanjann paak.

⁴ A nyinnin baruk nba ki bi pii ki guunin na ni,
kimaan fine tee n sommtoo.

⁵ N jikit n seek ki kubint a nuu ni,
Yennu, barmonii Yennu, a tinnin.

⁶ A ki loon binba jiantir tingbana na.
Fine ki n teena yada.

⁷ N sii mok parpeenn, ki kpamm,
kimaan a mok lomm yoo kur,
ki laat ki bia mi n daamii nba tee.

⁸ A ki te ki n datai nyannimi,
ki te ki n la woruku ki saa fit saan maa loon
siaminba.

⁹ Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan n be wahala
nie.

N ninbina bak nan moniiwa, ki n mun bia choka;

¹⁰ ninbaatir chokima, ki monii jin n manfoor,
ki n daamii kur te ki n bak, ki n kpaba banj.

11 Ki n datai kur, mantik n leeb na, dian diabiike.
Binba min fanu, ki bi tiinin janmaanii,
bi-i lan sɔnu ni, bin chiar.

12 Ki sɔɔ kur tamm n po, nan n kpoe na;
ki n ji tee nan baa tuu jii bont nba biir ki lu na.

13 Ki n gbia ki n datai burin ki biirin lokir kur po,
ki kɔɔntin janmaanii, ki lorin lora n paak, a bin
kpin.

14 Yennu, fine ki n teena yada,
ki yet a, "Fine tee n Yomdaano."

15 N sii yɔɔ be a nuu ni, ki a fatin n datai boor,
ki bia fatin binba waan a bin biirin na boor.

16 N̄aant ki a n̄ant-ii be min, a toontunno paak.
A jii a lomm nba be yoo kur na ki tinnin.

17 Yennu, a daa te ki n di fei,
kimaan n fabin ki turawa.
N̄aant ki n̄ɔnbiit damm n di fei,
ki sik dɔɔr soon nna kaauk ni.

18 A te ki bi fai mɔi na n kpakin,
binba tee fai damm nan biir teeb,
ki piak biir niɲamm na kur.

19 A n̄ant yab bonchiann ki a jii guun binba
baakita.

Sɔɔ kur mi faa n̄an bianinba, ki a guu binba
teena yada,

20 ki nyintib bi datai lora ni, ki bɔriib a boor ni,
ki bi nyi bi datai sukut ni.

21 Pakin Yennu, kimaan u tun u lomm nba kaa
paak nae
ki turin, yoo nba ki n datai bo lekin ki n be
bi sinsuuk ni na.

²² Janmaanii bo soorime, ki n yet a,
 “Yennu-e berin, ki n fokit nanao.”
 Naan ki u gbat n fabinii, yoo nba ki n yiin ki loon
 sommir na.

²³ Ii loon Yennu man, yimm nba tee u niib na.
 Yennu mane guu niɲamm,
 ɲaan daar karinbaandamm tuba nan laa kpaab
 bianɲinba na.

²⁴ Ii wakii man, ki chee i para,
 yimm nba mɔk dindann nan Yennu na.

32

Ki jiin yanbɔmm katu nan nyikinɲab po

¹ Damm nba ki Yennu nyik chab bi yanbɔmm,
 ki bia piin bi biit na, parpeenn tee bi yare.

² Daanao nba ki Yennu ki pak biirɔ nan u tun biir,
 ki bia ki mɔk kpinkpanii na, parpeenn tee u
 yare.

³ Yoo nba ki n bo ki kat n yanbɔmm ki wann na,
 n gbanant bo baɲ ki choke,
 kimaan monii nba ki n mɔ daa kur na paak.

⁴ Yennu, a daar n tubir yonnu ni nan nyiɔk kur,
 ki n paɲ gbenn nan piar yonnu nba tuu koor tin
 bianɲinba na.

⁵ Ki n ji kat n yanbɔmm ki wanna, n ki bɔr n
 toonbiiti.
 N dukin ki kat n yanbɔmme ki tur fin Yennu, ki
 a nyik chabin.

⁶ Li paak, wunba be fanu nana,

wun miara, yoo nba ki u be mukir ni;
wahala maŋ-i lekii pir nan nyunpana na
ŋaan li kan teeno siar.

⁷ Fine tee n gungurboor, ki a saa nyinnin wahala
ni.

N saa yin yan nan kunkoƆpaarir, a tinnu na paak,
kimaan fine guun.

⁸ Ki Yennu yet a, “N saa wanna faa sii be
bianinba,
ki sii kpaana ki goriia.

⁹ A daa jatikit nan taamm koo boŋ nba ki moƆk
yan,
ki bi ŋmakitiro nan taanbobit nan taangarikawa,
ki u fit saak moƆ na.”

¹⁰ Noonbiit damm saa di fara,
ŋaan binba teen Yennu yada na,
u sii guub nan u lomm nba be yoo kur na.

¹¹ Yimm nba tee niŋamm na, yii moƆk parpeenn
kii kpaamm,

kimaan Yennu nba tun linba ki turi na paak.

Yimm nba saak u moƆ na, ii yikin nan parpeenn.

33

Ki jiin dontir yan po

¹ Ii yin yan nan parpeenn ki tur Yennu,
yimm nba tee niŋamm na.

Li ŋan ki niŋamm na n jianto.

² Ii faa koƆnn ki tur Yennu niipoouk.

Ii yin yan ki faa biok ki turo.

³ Ii yin yanpaan ki turo,

ki faa koƆnn fanu ŋaan yikin nan parpeenn.

4 Yennu mōmaan took ki bia tee barmōnii;
ki toona nba kur ki u tuun na be fanu.

5 Yennu loon kasii toona nan toonjana,
ki u lomm nba yoo be na gbee tingbounj.

6 Yennu yet mōmaame ki nan sanpaapo,
ki bia yet mōbonn ki li nan yonnu
nan nmaarik nan nmaabira,

7 ki u taan mōkgbeja kur bōyenn koo boor,
ki taan mōkgbeja nba sumii manj, ki li dōo
yomm.

8 Naant ki tingbounj na bont kur n jiant Yennu.
Naant tingbounj na niib kur n baakit Yennu.

9 U din pake, ki tingbounj na nan,
ki u yet mōmaan, ki bont kur lekit ki set.

10 Yennu-e nmat tingbounj na niib dudukit,
ki te niib na ki fit tuun bi lora,

11 naan Yennu lora see-e kenken yoo kur,
ki waa loon bianinba tuun yoo n tuu yoo.

12 Parpeenn be digbann nba ki Yennu tee bi
Yomdaano na paak.

Parpeenn be niib nba ki u gannib ki bi tee u yab
na paak.

13 Yennu be yendounj ni ki tibin got ki la nisaarik
kur.

14 U be u naan gbant paak,
ki gorii wunba kur be tingbounj na ni.

15 Njooe nan soo kur yan, ki mi baa tuun linba
kur.

16 Kpanbar soo kaa ki saa fit kon ki nyann tob

kimaan waa mək kunkonkonna bonchiann na
paaki;

koo kunkonkonno soo kaa ki saa kon nyann
kimaan waa mək paŋ na paaki;

¹⁷ Təb taamm ki tee dindann ki jiin nyannu po,
u paŋ kan tinni.

¹⁸ Yennu gorii binba saak u məbe,
ki bia gorii binba mək dindann nan u lomm
nba ki u teen yoo kur na.

¹⁹ Ki u nyintib kuun ni,
ki teemm manfoor kon sakir ni.

²⁰ Ti dindann maa Yennu paake,
ŋooe tee ti guutoo nan ti sommtoo.

²¹ U nie ki ti mək parpeenn,
kimaan ti teen yada u kasii sann na nie.

²² Yennu, ŋaant ki a lomm nba yoo be na-ii be
nant
nan taa maa ti dindann a paak bianjinba na.

34

Dontir nba jiin Yennu ŋamm po

¹ N sii tun teen Yennu niipoouko,
n kan ban nyik u dontiri.

² N saa pak u sanne, kimaan waa tun linba ki
turin na.

Ŋaant ki binba kur ki li diimm na n gbiint kii
mək parpeenn.

³ Taantin ki tin pak Yabint Yennu.
Ŋaant ki tin lakin dont u sann.

⁴ N miar Yennu, ki u gat ki turin,
ki fat nyinnin janmaanii kur ni.

⁵ Ki binba kur ki li diimm na kpaɗ numm ki
goriio,

ki li maɗib; bi kan ban di fei.

⁶ Ki fara damm fabin ki turɔ,
ki u turib gatu ki nyinnib bi wahala kur ni.

⁷ Yennu malaka guu damm nba baakit ɗɔɔ
Yennu,
ki u nyintib ninboɗ ni.

⁸ Bikint ki la Yennu nba ɗan bianɗinba.
Piisin be daano nba kur gur u moɗ Yennu boor
paak.

⁹ Ii baakit Yennu, yimm nba tee u niib,
kimaan binba saak Yennu maan ki koɗit siar.

¹⁰ Yanboɗra saa fit koɗ jeet, ki kon n soorib,
ɗaan binba saak Yennu maan ki koɗit bonɗana.

¹¹ Ii saana, n yoosnba, ki tan gbiint,
ki n saa wannu ki yin baak Yennu.

¹² I ɗmee loon ki wun la manfoor manu?
I loon manfofoouk nan parpeenn-ii?

¹³ ɗann ii nyik mabiit paku, ki bia daa fa faak.

¹⁴ Nyikin toonbiit, ɗaan kii tuun toonɗana.
Lomin parmaasir nan i yan kur.

¹⁵ Yennu ninbina gorii niɗamm nae,
ki u tuba bia gbiin bi fabinii.

¹⁶ Yennu koɗ nan binba tuun toonbiit,
ki bi-i kpo, bi sann tuu bote.

¹⁷ Niɗamm na tuu fabine ki tur Yennu,
ki wun gbat ki nyintib bi daamii ni.

18 Yennu naak damm nba ki bi para biir,
ki sommit binba ki mək dindann nan waama na.

19 Niḡanɔ mək daamii bonchiann,
ḡaan Yennu-e nyintɔ daamii maḡ kur ni.

20 Yennu-e guu u kpaba, ki nan yennkɔɔwa ki
jintiri.

21 Toonbiite saa kpi nɔɔnbiit damm;
ki binba ki loon niḡamm na saa la tubdatu.

22 Yennu saa tinn u niib;
ki binba baat u boor ki gurin na saa la tinnu.

35

Yenmiaru nba jiin sommir po

1 Yennu, yêtir damm nba yêenin na,
ki bia kɔn nan damm nba kɔn nanin na.

2 Jiin a naagbankɔḡir ki baar fatin.

3 Wokitir a kpann nan pajar ki took binba waan
na.

Satir mɔb nan a saa tinnima.

4 ḡaant ki binba koor a bin nyinn n manfoor na,
bin gbar ki di fei.

ḡaant ki binba lorin n paak bonbiir na, lin
ḡmatib ki bin ḡmat.

5 Yennu malaka n wei berib nan fouḡ nba ki
wouḡ tuu pebir na.

6 ḡaant ki bi sonu-ii bɔn, kii biaki ḡarii,
ki te ki Yennu malaka n faab ki birib tiḡ ni.

7 Bi pii barit ki guuntin, ki li ki mək paaki;
ki bia gbiir bootsunsuḡ a bin soorin.

8 Bi tan sii bant na ki biiru tunn bi paaka,
 ki barit nba ki bi pii na, lin soorib,
 ŋaant ki bin baa bootuk na ni, ki lin biirib.

9 N par ji sii mei nan Yennu,
 ki n sii mək parpeenn, waa tinnin na paak,
 10 ki n saa yet Yennu nan n par kur a,
 “Yennu, sɔɔ ki be ki tee nan fin na,
 ki a nyint butimm, paŋ damm nuu ni,
 ki bia nyint fara damm nan nandamm
 binba ŋmaabib na nuu ni.”

11 Toonbiit damm di siara ki biirin,
 ki boin bubaŋ nba ki n ki mi li po;
 12 ki bi pa biit ki jiintin ŋamm paak,
 ki te ki n ki mək dindann.
 13 Ŋaan baa bo yiar yoo nba, n bo lia parbiir
 liante
 ki sikin n mɔŋ ki lor mɔb,
 ki tibin n yur tiŋ ni ŋaan mei Yennu
 14 nan maa bo saa miar ki tur n yɔɔk koo n naa
 bik bianjinba na,
 ki n lin mɔ fabin nan nirɔ nba tuu mɔ fabin
 u naa paak bianjinba na.

15 Ŋaan daamii nba tan baarin yoo nba,
 ki bi kur mək parpeenn, ki taan leeb ki lintin,
 ki sarikitin, ki saamm boon, ki faan yoo kur,
 16 ki nyiitir bi nyana nan naŋ
 nan niib nba sii sarikit wabik bianjinba na.

17 Yennu, a saa tamm n po ki lin wei nlee?
 Fatir n manfoor ki nyinnin bi biiru na ni.

Fatir n manfoor ki nyinnin yanbora na ni.

18 N saa tura niipoouk a nibur tintaanu ni,
bi kura sinsuuk niƙe ki n saa tura dontir.

19 A daa te ki n datai kpamm n biiru paaki.

Bi tee fai damme.

A daa te binba namin ki li kaa paak na laa n
parbiir paaki.

20 Bi ki piak parmaasir maami,
ɲaan piak ki fa fai ki biir binba be soon nna, tin
na ni na,

21 ki piak ki biirin nan kunkɔpaara a,

“Ti la faa tun linbawa.”

22 Yennu, a la linba nawa, li paak, a daa ɲmini.

Yennu, a daa fokitir nanimi.

23 Yennu, fiit a mɔɲ ki kɔn turin. Yennu, fiit ki
pak turin.

24 Yennu, a be fanu,

li paak, want nan n ki mɔk biiti, ki daa te ki n
datai laami.

25 A daa te ki bi yeen ki teen bi leeb a,

“Ti nyannɔwa. Taa loon bianinbae na.”

26 Naant ki binba kpamm n wahala ni na,
bin nyannib ki lin ɲmatib.

Naant ki binba want bi mɔɲ na, bin di fei ki kɔɲ
baakir.

27 Naant binba loon ki min nyi wahala ni na,

bii yikin nan parpeenn, ki tuu ɲamm yet a,

“Yennu-e yen dontir, ki u par mei nan u daabir
n la nyannu.”

28 N sii mɔɔntir a kasii binbenɲ po,

kii dontir a sann daar kur ni.

36

Ki j̄in nisaarik n̄oonbiit po

- ¹ Yanb̄omm piak nan n̄oonbiit daano u par
niṅewa;
U ȳet Yennu, ki ki tiino jaṅmaanii,
² kimaan u dont u moṅe,
ki dukii nan Yennu kan bann u yanb̄omm ki
biiro.
³ Ki u m̄omaan tee n̄oonbiit, ki gbee nan
kpinkpanii,
ki u ki fit tuun siar ki li tee subinii ki bia ṅani.
⁴ Wuu be u d̄oonu ni gbaa, u lorin bonbiire.
U ki tuun siar ki li ṅani, u bia ki ȳen linba ki
ṅani.

Ki j̄in Yennu ṅant po

- ⁵ Yennu, a lomm nba be yoo kur na saa tuut
sanpaake,
ki a ṅant yat sanpagbant ni,
⁶ ki a kasii binbeṅ na f̄ok nan jojaana na,
ki a barm̄onii buut sumii nan m̄okgbeṅa na,
ki a dia nisaarii nan bonkobit a nuu ni.
⁷ Yennu, a lomm nba kaa gbennu na ṅan,
li nigbeṅa nan nibutimii kur gurin a kpinkpant
maasue.
⁸ Jeet nba ki a turit na, ṅanne ki ti di ti yamani.
Ki a te ki ti nyu a m̄okir nba tee ṅant na ni nyun.
⁹ A niṅe ki manfoor kur nyi.
Ki a yentu nie ki ti laat yeenin.
¹⁰ A ṅamm kii loon binba mia,

ki bia tun ɲamm ki tur binba be kasii.

¹¹ A daa te ki karinbaandamm lekinimi,
koo ki nɔɔnbiit damm na te ki n tiini.

¹² Gotir toonbiit damm nba baa dɔɔ,
ki dɔɔ ki kan fit fiiri.

37

Ki j̄in nibiit nan niɲamm joontu po

¹ A daa te ki li daamiia nɔɔnbiit damm toona
paaki.

A daa te ki li mɔka funfunn binba tuun toonbiit
na paaki.

² Bi tan saa boonte nan mɔot nba tuu koor na,
ki bia kpo nan mɔmaata nba tuu tan koor na.

³ Teent Yennu yada kii tuun linba ɲan,
ki li saa te ki a be tiɲ na paak nan laafia.

⁴ Lomin parpeenn Yennu boor,
ki u saa tura a par nba loon linba.

⁵ Jiin a mɔɲ ki tur Yennu.

Teent Yennu yada, ki u saa somma.

⁶ U saa te ki a kasii binbenɲ na n nyirik nan
sanyayondoor na,

ki te ki a barmɔnii binbenɲ-ii yeen nan yon-
sueeun ni na.

⁷ Teent sukuru ki guur Yennu ki wun tun.

A daa te ki li daamiia binba tuun toonbiit,
ki mokitir na paaki.

⁸ A daa te ki li daamiia ki a dont wutoor ki gbit
a kpak,

ɲanne baat nan toonbiit.

⁹ Yennu saa boon toonbiit damm nawa,
 ɲaan binba mək dindann ki guu Yennu nae tan
 saa yent tiɲ na.

¹⁰ Li kan yann kaawa ki nɔɔnbiit damm na ji tan
 sii kaa.

Ki i tan saa lon bi boor ɲaan kan la.

¹¹ Binba sikin bi mɔɲe tan saa yent tiɲ na.
 Ki li məkint nan parmaasir sii tee bi yar.

¹² Nɔɔnbiit damm lorin bi lora, a bin biir
 niɲamm nae,
 ki namm ki ɲman nyana.

¹³ Yennu laa nɔɔnbiit damm nae,
 kimaan u mi nan bi boontu daar per na.

¹⁴ Nɔɔnbiit damm saatir bi jukbanjai
 ki bia daar bi tɔrbana,
 a bin kpi talas damm nan nandamm biak ni,
 ki bia kpi binba tuun toonɲana na,

¹⁵ ɲaan bi tiɔɲ jukbanjai maɲe saa kpib,
 ki bi tɔrbana n bia kɔnn.

¹⁶ Niɲano məkint-i waar,
 ɲaan li chee nɔɔnbiit damm kur məkint nba yab.

¹⁷ Kimaan Yennu saa nyinn nɔɔnbiit damm paɲa,
 ɲaan somm binba tuun toonɲana.

¹⁸ Yennu saa guur binba saak u maan,
 ki te tiɲ na-ii tee bi yar mək mək nan mək mək.

¹⁹ Ki bi kan di fara, biak yoo,
 ki kon yoo, bi sii laat jeet ki li janitib.

20 Njaan nɔɔnbiit damm na narin saa kpoe,
ki Yennu datai na saa bote nan tipuuk na.
Bi saa yate nan munyuuk na.

21 Nɔɔnbiit daano kpentir, njaan ki ki pa jiint,
niɲano narin teen nan u par kure.

22 Damm nba ki Yennu teen piisin bi paak na,
ɲamme saa yent tiɲ na,
njaan binba ki u sat mɔtont bi paak na, u saa ber
nyinniba.

23 Li-i tee ki Yennu par peen wunba paak,
u ɲmakitiro sɔniie.

24 Ki li-i tee ki u baa, u kan kpakin tiɲ ni,
kimaan Yennu saa sommo ki wun fiir.

25 N tee nikpere ki wei bonchiann,
njaan n ki ban la niɲano nba Yennu nyiko yann,
koo ki te ki u waas mei jeeti.

26 U tuu piine, ki bia kpentir ki teen u leeb yoo
kur,
ki u waas tee piisin ki turo.

27 Nyikin toonbiit njaan kii tuun toonjana,
ki fin nan a waas saa wei tiɲ na ni,

28 kimaan Yennu loon linba njan,
li paak, ki u ki nyikin niib nba tuun u loomm na
yanni,
ki guub yoo kur, njaan beer nɔɔnbiit damm
maaru ki nyintib.

29 Niɲamm nae saa yent tiɲ na,
ki kar li ni mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

30 Mɔbɔnɔnana nyi niɔanɔ boor ki tee subinii
maame,

ki u lamm piak linba took,

31 ki u dia Yennu sennu u par ni, ki ki nyikin.

32 Nɔɔnbiit daanɔ guu niɔanɔe,

ki koor a wun nyinn u manfoor.

33 Nɔan Yennu kan nyikib bi datai nuu ni,

koo bii saan namm buut ni, bi kan pak biiribi.

34 Guut Yennu yoo, kii dia u sennu,

ki u saa donna ki a yent tiɲ na,

ki a tan saa la nɔɔnbiit damm biiru yoo.

35 N ban la nɔɔnbiit daanɔ nba ton bonchiann,

ki bia laat yiikoo nan kpek nba tuu la sinsetboor

ki mɔk yiikoo bianjinba na.

36 Ki li poor po ki n tan gar ki ji ki la u lenji,

ki n lommɔ, nɔan ki ki lau.

37 Dukint niɔanɔ po, daanɔ nba be kasii binbenj;
parmaasir daanɔ mɔk yaaboona.

38 Yanbɔndamm kur saa boonta, ki bi maaru bia
saa boonta.

39 Yennu-e tint niɔamm, ki guub yoo nba ki bi be
fara ni.

40 Ki u sommitib, ki fiarib; u fiarib nɔɔnbiit
damm boor,

ki tint bi manfoa, kimaan bi baat ki gurin u niɲe.

38

Ki jiin talasdaanɔ Yenmiaru po

- ¹ Yennu, a daa daar n tubir nan wutoori,
² kimaan a peenii na ŋmuu ki saarima,
 ki a nuu faa ki birin.
- ³ Ki a wutoor paak, ki laafia ji kaa n gbanant ni,
 ki n kpaba ji ki mɔk paŋ, kimaan n yanbɔmm
 paak.
- ⁴ Ki n biit kpiakin nan jikir nba tuu kpiak nan
 jiinu
 bianjinba na.
- ⁵ N jatii paak ki n nara lukir ki pɔɔk.
- ⁶ Bi dinnin ki n faab tin ni, ki mɔ fabin daa kur.
- ⁷ Ki n gbanant di muu nan yuyeeuk, ki n ki mɔk
 laafia.
- ⁸ Ki n baŋ, ki ki mɔk paŋ nan waama,
 ki n par biir, ki n fabin nan tont.
- ⁹ Yennu, a mi maa loon linba, ki a gbiin n fabinii.
- ¹⁰ N parpaak toe, ki n paŋ gbent;
 ki n ninbina jii ki nyirii.
- ¹¹ Ki n yɔɔsnba nan n tɔknanleeb tiinin,
 nan n ŋaateeba ki nakiin, kimaan n nara na
 paak.
- ¹² Binba loon ki bin nyinn n manfoor na pii barite
 ki guuntin,
 ki binba loon bin paanin dan na lorin daa kur a
 bin biirin.
- ¹³ N tee nan tuukpaar nae ki ki gbia maan,
 ki bia tee nan muuk nba kan fit pak maan na.
- ¹⁴ Ki n kpant nirɔ nba kan fit pak jiin
 kimaan waa ki gbia na paak.

15 Yennu, n teena yada ki guu a gatu,

fin, n Yomdaano Yennu-e saa turin gatu.

16 N meia ki yet a, “A daa te ki n datai laan, laa
biirin na paaki,

koo ki bi dont bi mɔŋ maa baa na paaki.”

17 N ji yaa man baae ki be nan tont yoo kur.

18 Ki n pak ki kat n yanbɔmm, ki n biit man
daamiin.

19 N datai mɔk laafia ki bia mɔk panii.

Ki n datai yaba ki namin, ki li ki mɔk paaki.

20 Ki binba jikit biit ki pa n ŋamm paak na piak
ki biirin,

kimaan maa koor a man tun linba ŋan na
paak.

21 Yennu, a daa ŋaanin; Yennu, daa fɔkitir n boor.

22 Yennu, n tinntɔɔ, baat yian ki tan sommin.

39

Ki jiin wunba be wahala ni yanbɔmm fitu po

1 N yet a, “N saa soor n mɔŋ nan toona nba ki n
tuune,

ki bia soor n jerinn nan mabiit paku.

N kan yet mɔbonsiar, yoo nba ki nɔɔnbiit damm
kpiami.”

2 Ki n ŋmin soon nna, ki ki yet siari,

ki lek ki pak nan bonŋanna, ŋaan ki n fara
na ŋamii pukii.

3 Ki n par biir, ki mi-i dukin li po, parbiir n ŋamm
pukin.

Ki n ki fit nyik buboiti a,

4 “Yennu, n manfoor saa wei nlee? N saa kpo nlee yooe?

Njaant ki mii mi n manfoor nba saa wei bianinba.”

5 A te ki n manfoor jiŋa.

N manfoor fɔkint ki tee siar a boor,
nisaarik manfoor tee waaminnae.

6 Nisaarik tee nan yinyuŋ nae,
waa tuun linba kur tee yanne.

U kpaan mɔkint, ŋaan ki mi wunba tan saa yent.

7 Yennu, n ji sii loon bee? N mɔk dindann a ni.

8 Sommitin, ki min nyi yanbɔmm ni;

A daa te ki n tee jatit nilaakiri.

9 N ŋmine, n kan yet mɔbonsiari,

kimaan fine te ki n di fara na.

10 A ji daa daar n tubiri;

N yaa man kpoe nan niikura nba ki a faan na.

11 A tubdatu nba ki a daar nisaarik tubir

u yanbɔmm paak na tee kpaaniie,

ki a biir linba ki u loon nan dundura na.

Mamɔmm, nisaarik tee nan wamaasin nae.

12 Yennu, gbiintir n miaru ki bia gbiint n fabinii;

mi-i mɔ, fan baar ki tan sommin.

N be a boor ki tee nan saamɔ nae,

ki tee nan n yeejamm nba din tuu tee na; n kan wei.

13 Nyikimin ki n sii mɔk parpeenn nan maa tan saa yaat

ki ji sii kaa.

40

Dontir yan

- ¹ Ki n guur Yennu sommir po soon nna,
ki u gbiint ki gbat n monii,
- ² ki dat nyinnin dan bootuk ni, ki bia nyinnin
bakir nba sumii ni,
ki toonin tanpiiuk paak, ki te ki n set siaminba
nan;
- ³ ki u wannin ki n yin yanpaan, dontir yan nba
teen non Yennu.
Niib bonchiann saa la nna ki lii tee kpaanii,
ki bi saa teen Yennu yada.
- ⁴ Damm nba teen Yennu yada, ki tee binba ki
jiantir pata,
koo ki ki pukin tingbann jiantdamm po na,
parpeenn tee bi yare.
- ⁵ Ti Yomdaano Yennu, a tun bona bonchiann ki
turit;
soo ki be ki tee nan fin na. A lor lorjana
bonchiann ki jiin ti po.
N kan fit kan li kur, li yab bonchiann.
- ⁶ A ki loon marun nan piinii,
a ki boi bonkobit mujoonu marun po,
koo marun nba saa nyinn biit po,
naan a turin tubae a man gbiint a momaan.
- ⁷ Ki n toon ki yet a, "Mine na. N baara.
A kpaanii nba ki a teenin na be sennu gbouj ni.
- ⁸ Yennu, n loon man tun a loomm,
ki a sennu be n par ni."
- ⁹ Yennu, a niib kur tintaanu niye,

ki n pak a barɲanii nba jiin faa tinnit na po.
A mi nan n kan fit nyik li paku.

¹⁰ N ki woon a tinnu maan na n par ni.
N tun piak a barmɔnii binbeɲ nan a sommir poe.
N ki ɲmin nan mɔmaan na paku, a niib kur
tintaanu ni,
ki piak a lomm nan barmɔnii nba tee bianjinba.

¹¹ Yennu, n mi nan a kan nyik a ninbatinu
nanimi,
ɲaant ki a lomm nan barmɔnii-ii guun yoo kur.

*Yenmiaru nba jiin sommir po
(Yan 70)*

¹² Fara bonchiann lintima, li yab ki kaa kann.
N yanbɔmm kɔɔnin fara niwa, ki n ji ki laat,
li yab ki gar yut nba be n yur paaka,
li te ki n ji ki mɔk parcheenn.

¹³ Yennu, tintin, baat yian ki tan sommin.

¹⁴ ɲaant niib nba kur kpaanin a bin kpin na,
bin di fei ki lin bia ɲmatib;
ɲaant binba mɔk parpeenn n baak po na, bin
ɲmat ki di fei.

¹⁵ ɲaant ki binba kur laan na, lin bakitib bi baak
ni.

¹⁶ ɲaant ki binba kur baat a boor-ii mɔk
parpeenn kii kpamm.
ɲaant ki binba kur mɔk niipoturu a tinnu paak-ii
tun kii yeen a,
“Yennu tee Yenjaanne.”

¹⁷ Yennu, n tee nibutiɲe ki tee tarik, ɲaan a ki
tamm n po.

Fine tee n tinntoo ki tee n Yennu.
Baat yian ki tan sommin.

41

Ki jiin baatoo Yenmiaru po

¹ Wunba baka be fara damm po na, parpeenn tee
u yare.

Yennu saa sommoo yoo nba ki u be daamuk ni.

² Yennu sii guu-u ki u mook manfoor,
u saa te ki u be tij na ni, ki mook parpeenn,
u kan naau yann ki te ki u datai diau.

³ Yennu saa sommoo yoo nba ki u be baatdiuk ni,
ki saa turoo laafia.

⁴ N yet a, “Yennu, n tun ki biirawa, naan tinimin
ninbaauk,
ki turin laafia.”

⁵ N datai yeen linba ki nane ki teenin.
Bi loon man kpoe ki bin tamm n po.

⁶ Binba baat ki foontin na tee fai damme,
ki tabintin barbiit, ki tuu nyi nann ki piak soo
kur.

⁷ Binba ki loon na lokine ki teen leeb,
ki biirin ki bikii bonbiir nba saa baarin bianinba.

⁸ Ki bi kur yeen a, “Baatbiuk soorowa;
u kan ban paaki.”

⁹ N yomoo gbaa, wunba ki n teenoo yada,
ki min nan noo tun ki tuun saanman ni na nyii
n poora.

¹⁰ Yennu, tinimin ninbaauk ki turin laafia,
ki n saa pa jiin n datai.

¹¹ N mi nan a mook parpeenn nanin,
ki n datai kan fit nyannimi.

¹² A saa sommima, kimaan n tuun linba ṅan,
ki a saa te ki mii be a boor yoo kur.

¹³ Pakin ki dont Israel teeb Yomdaano Yennu
man.

Pakin ki donto mɔtana nan yoo nba kaa paak.
Mamomm, lii tee nna.

GBOUN NĀNLEE

42

(Yanii 42 -- 72)

Ki jiin wunba be digbangann Yenmiaru po

¹ Yennu, n lin kpaana nan n par kur
nan piaro nba tuu lin kpaan nyunmaasin
bianjinba nae.

² Fin Yennu nba fo na, n niana.

Nlee yooe ki n sii be a tɔonn ki jiantirani?

³ Yonnu ni nan nyiok kur ki n mɔ ki ninnyuut tee
n jeet.

Ki n datai yoo ki boin a, “A Yennu na be lia?”

⁴ Mi-i tiar linba gar, n yan tuu yêt bonchiann,
ṅanne tee maa tuu lakin saan nan nibur Yennu
ṅasaakak ni na.

Ki n tuu ṅmakitir nibur man, ki bi somm nan
parpeenn,

ki yiin yanii ki dontir Yennu nan
kunkopara.

⁵ Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?

N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa ṅamm
donto,

Njooe tee n tinntoo nan n Yennu.

6 N be parbiir nie, li paak,
 mi-i dugin Joodann mōkir po, n tuu tiar a
 poe,
 mi-i dugin Hermonn kunkonn po, n tuu tiar a
 poe,
 mi-i bia kii dugin Misar kunkonn po, man tiar a
 po.

7 Sutik yi sutik nan fuur, ki pir n paak nan
 nyunmōnn na,
 ki tee nan nyunpana nba tuu lakitir na, ki pir
 piinin.

8 Yennu want u lomm yonnu ni,
 ki n fit yiin yan nyiok ki teeno,
 ki miar ηoo Yennu nba teenin manfoor na.

9 N yet Yennu, wunba tee n guutoo na a,
 “Bee ki a tamm n po? Bee ki n sii lin di fara,
 ki n datai dia ki ηmanjitimi?”

10 Ki bi choon n kpaba nan sukit, ki boin daa kur
 a,
 “A Yennu na be lia?”

11 Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?
 N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa ηamm
 donto,
 ηooe tee n tinntoo nan n Yennu.

43

Ki jiin wunba be digbangann Yenmiaru po

1 Yennu, want nan n ki mōk biiti,
 ki bu nyinnin binba ki jiantira na ni,
 a fatin ki min nyi fai damm nan nibiit na ni.

2 Fine tee n sommtoo; bee ki a nyikimi?

Bee ki n sii lin di fara, ki n datai dia ki
 nmanjitimi?

³ A tun a yentu nan a barmonii ki lin nmakitin,
 ki jiin ki jen nanin Sayonn, a kasii kunkonn na
 boor,
 nan a binbeboor nba ki a be na.

⁴ Yennu, n saa saan a marun binbintir boore,
 fine tee n parpeenn nyakir,
 ki n saa faa konn ki yin yan ki donta.
 Yennu, fine tee n Yennu.

⁵ Bee ki n be parbiir ni? Bee ki daamii be n ni?
 N saa teen n dindann Yennu nie, ki saa namm
 donto.
 Nɔɔe tee n tinntoo nan n Yennu.

44

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, ti gbat nan ti tubawa,
 ti yeejamm betit faa din tun linba ki turib
 sianyoo nawa.

² A din ber nyinn binba ki jiantira na bi tinj ni,
 ki dat bi tuba,
 njaan kaan a niib leɲ, ki te ki bi mokit.

³ Li din ki tee a niib na jatiat paak kaa
 ki bi kon ki nyann tinj na,
 bi din ki nyann nan bi mon paɲ kaa,
 li din tee a yiikoo nan a paɲ nie,
 nan a mon benu paak, ki li wann nan a
 loomm.

⁴ Fine tee n kpanbar, ki bia tee n Yennu,

ki teen timm Israel teeb nyannu.

⁵ Fine turit a paŋ ki ti nyann ti datai.

⁶ N dindann ki be n tɔrbann ni kaa,
n jatiat kan fit te ki man nyann,

⁷ ŋaan fine te ki ti nyann ti datai,
ki te binba ki loon ti maan na dii fei.

⁸ Ti sii tun dontir a sanne daar kur,
kii bia kii teena niipoouk nan yoo nba kaa paak.

⁹ Ki mɔtana a ji nyikita, ki te ki ti datai nyannit,
a ji ki somm nan ti kunkɔnkɔnna na,

¹⁰ ki te ki ti chiar ŋaan nyik ti datai, ki bi jii ti
mɔkint.

¹¹ Ki a te ki bi kpiit nan pei na,
ki te ki ti yat kɔɔ digbangana.

¹² Ki a koi a niib daabaun,
ki li tee nan bi nyɔot ki yab na.

¹³ Ki boorganu la faa teent bianjinba,
ki bi ji sarikitit ki bia laat.

¹⁴ Ki a te ki ti kpant nilaaka digbana kur ni,
ki bi sarikitit.

¹⁵ N tun be fei nie, ki fei piinin murirr.

¹⁶ Ki n gbia binba namin, nan n datai nba yisimin
ki bia sukiin na.

¹⁷ Ti lek ki tamm a po,
ki bia ki biir molor nba ki a lor nant na,
ŋaan ki linba na kur teenit.

¹⁸ Ti ki nyik a weiu,
ti bia ki mɔk mɔyɛtuk nan a sennii,

¹⁹ ŋaan ki a nyikit yann bonkob-susoot ni,
ki ŋaat bunbɔncheenn ni.

20 Li-i bonni tee ki ti nyik ki ki jiantir fin Yennu,
 ɲaan jiantir tingbana,
 21 a set bo saa banne, kimaan a mi ti dudukit.
 22 ɲaan a paake ki bi kpit yoo kur,
 ki ti tee nan peeuk nba ki bi tuu tee siir a bin
 kpiu na.

23 Yennu, fiit, bee ki a gɔɔnti?
 Kakitir a mɔɲ, ki daa yêent kɔtaa-a.
 24 Bee ki a lek a numm nanti?
 A daa tammit ti fara nan ti daamii po.

25 Ti baa ki but tin niwa,
 ki bi nyannit ki ti dɔɔ tanbiinii ni.
 26 Fiit ki tan sommit, ki tinnit,
 kimaan a lomm nba ki gbent na paak.

45

Kpanbar pookɔnt yan

1 Mɔbɔɲanae gbee n yur, ki n yin yan na ki tur
 kpanbar,
 ki li tee nan sɔbtɔɲanɔ sɔbinii na.
 Ki n lamm teen siir nan lin yin.

2 Fine tee jafaɲ ki gar jab kur,
 ki Yennu teen piisin a paak,
 ki a mɔb farik nan maan paku.
 3 Kpanbar jaann, fine mɔk baakir, ki a yur goon.

4 Ii be taamm paak kii saa ki saa nyann,
 ki guur barmɔnii nan sikin-n-mɔɲ nan kasii
 binbeɲ.
 ɲaant ki a nuu-ii tuun toonjaana.

⁵ A tɔrbann peenii porin,
 ɲaant ki lin yek saar a datai parbiia,
 digbana niib n baa a taa po.

⁶ Naangboun nba ki Yennu tura na saa wei
 mɔkmɔk nan mɔkmɔk.

Ki a saa dia a niib nan barmɔnii.

⁷ A loon toonɲana, ɲaan ki loon toonbiit,
 li paak ki Yennu ganna, ki tura parpeenn,
 ki li gar kpanbarlia nba be.

⁸ Ki tulaarii nba tee mir nan alos na be a liant
 paak,

ki yan-yinna yiin yanii ɲaak nba ki bi ɲammir
 nan loobnyana na ni, ki a mɔk parpeenn.

⁹ Kpanbara bonpoi pukin pooburchimm nba be
 a ɲaak ni na po.

Ki pooyookir na see a naangboun diitu po, ki lia
 salima liant.

¹⁰ Kpanbar pooyookir, gbiintir maa yaa man beta
 linba:

Tammit a niib po nan a baa ɲaaniib po.

¹¹ A fante saa te kpanbar na loona,
 turimɔ baakir, kimaan ɲɔɔe tee a chanbaa.

¹² Taya doo ni niib saa baar nan piinii ki tura,
 ki mɔkita sii koor a bin maɲ nana.

¹³ Kpanbar pooyookir be ɲaak nie,
 ki fan bonchiann ki lia salima liant.

¹⁴ Ki u saa lia baaun nba mɔk gungunbooru kur
 na,

ki somm saan kpanbar boor,
 ki u poochiann sapaan-yɔɔsnba sii be u poor po
 ki chiantɔ,

ki bi kur saa baar kpanbar boor.

¹⁵ Ki bi saa somm nan parpeenn nan parmaasir,
ki saa koo kpanbar nyaak.

¹⁶ Ki fin nba tee kpanbar na, a saa mar bonjai
bonchiann,

ki bi saa set a yeejamm seenu ni kii tee kpanbara,
ki a saa teemm yudamm tij na kur po.

¹⁷ N yan saa te ki niib-ii tian a sann yoo kur.
Ki soo kur saa dont a sann yoo nan yoo.

46

Yennu be nant

¹ Yennu-e tee ti pan daano nan ti guutoo,
ki teen siir nan wun sommit daamii ni, yoo kur.

² Li-i lekii tee ki tij damm,
ki jojaana baa mokgbeja nba sumii ni,

³ li-i lekii tee mokgbeja na damm, ki mok fuur,
ki li jek kunkona, naan ti kii tiin janmaanii.

⁴ Mokislar be ki teen yabint daano Yennu doo nba
tee
u kasii binbeboor na parpeenn.

⁵ Yennu be doo man ni, ki li kan biiri;
u tuu saa baar ki sommir sanyafaar.

⁶ Yennu kunkor tant, ki tingbouj nann,
ki janmaanii soor niib na, ki digbana baa.

⁷ Yabint daano Yennu be nant,
wunba tee Jakob Yennu na, hooe tee ti gungur-
boor.

⁸ Baat ki tan got Yennu toona.

Gotir yaarlituk toona nba ki u tun tinj na paak.

⁹ U te tobii gbent tingbouŋ na kur po,
ki kōnii tōrbana, ki jintir kpana,
ki bia jokit naagbankōŋa muu,

¹⁰ ki yet a, “Nyikin kōnn man,
ki bann nan mine tee Yennu,
ki saa la dontir digbana kur ni,
ki bia saa la dontir tingbouŋ kur po.”

¹¹ Yabint daano Yennu be nant,
wunba tee Jakob Yennu na, ŋoɔe tee ti gungur-
boor.

47

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Digbana niib kur n poi niipoouk nan parpeenn,
kii bia kii dont Yennu nan kunkōpaara.

² Ŋaant ki tin chōrin yabint daano Yennu nba gar
soo kur na,
ŋoɔe tee kpanbar jaann nba dia tingbouŋ munn.

³ U te ki ti nyann niib na, ki te ki ti dia digbana,

⁴ ki gann tinj nba ki ti kōo na ki turit,
ki li tee Israel teeb nba ki u loomm na japaat tinj.

⁵ Yennu do u naangbant paak.

Waa do na ki niib tantir ki peeb naatuna nan
parpeenn.

⁶ Yinin yanj ki dont Yennu, yinin ki dont ti
kpanbar man,
yinin donta yanii,

⁷ kimaan ŋoo Yennu-e tee tingbouŋ na kur
kpanbar,
yinin yanj ki donto.

8 Yennu kar u kasii naangbant paak ki dia digbana kur.
 9 Digbana diateeb kur taan be nan niib nba tee Abraham Yennu niib na, kimaan kpanbara nba be tingbouŋ na paak tee Yennu yabe.
 U ŋan nan dontir.

48

Ki jiiŋ Yennu digbanjaann Sayɔnn po

1 Yennu tee yabint daanɔe, ki ŋan tin dontɔ, u doo nba be u kasii kunkonn paak na ni.
 2 Sayɔnn tee Yennu kunkonne, li fɔk ki bia ŋan; kpanbar jaann nba tee Yennu na, u dooe tee durinya kur parpeenn boor.
 3 Yennu be doo maŋ ni, ki wann nan yamani benu be u boor.
 4 Ki kpanbara taan leeb ki baar a bin kɔn nan Sayɔnn kunkonn doo na.
 5 Baa la doo maŋ, ki li jaar litib, ki jaŋmaanii soorib, ki bi chiar,
 6 ki ji jekir nan poo nba tuu mɔ matyiaru na,
 7 ki lian nan wonpaaruk nba tuu tut ŋaringbeŋa ki li lian bianjinba na.
 8 Ti gbat ki bia la linba ki yabint daanɔ Yennu tun doo maŋ niwa.
 U sii guu doo maŋ, ki li be li yamani, nan yoo nba kaa paak.

- 9 Yennu, a n̄asaakak niŋe,
     ki ti dukii a lomm nba kaa gbennu na po,
 10 ki niib kur dontir a sann durinya kur po,
     ki a dia a doo nan barm̄onii.
 11 N̄aant ki Saȳonn niib-ii m̄ok parpeenn,
     n̄aant ki parpeenn-ii be Juda doo ni,
     kimaan a buut n̄an.

 12 Yennu niib, ii somm lint Saȳonn, ki kan li
     difoote.
 13 Gotir li joona, ki fiitir li maarpaara fanu,
     ki tan fit wann maarpaanu nba waa na a,
 14 “Yennu na tee ti Yennu-e m̄okm̄ok nan
     m̄okm̄ok,
     ki sii tee ti n̄makit-t̄oo nan durinya gbennu.”

49

Fi-i teen m̄okint yada, li tee jatiie

- 1 Soo kur n gbat na man,
     gbiintir, niib nba kur be tingbouŋ na paak,
 2 li nijaana nan tarii, li m̄okita nan nandamm kur.
 3 N dudukit be paanu ni, ki n saa pak yanfoon
     maan.
 4 Ki n saa n̄mat got barjokit ni,
     ki faa biok ki yin yan ki wann li paak.

 5 Li-i tee ki n datai lintin ki n be ninboŋ ni,
     n ki tiin janmaanii.
 6 Bi tee binba teen bi m̄okint yada,
     ki bia dont bi m̄oŋ, bi likirii paake.
 7 Nisaarik kan fit tinn u m̄oŋ,
     u kan fit pa Yennu, u daauk nba tee bianinba,
     ki li tee u manfoor paaki,

8 kimaan nisaarik manfoor paak pann yab
bonchiann.

U lekii pa linba, ŋaan li kan jan

9 nan u ji daa kpenn ki siik kaauk ni.

10 Soɔ kur saa la nan yandamm kpenn,
ki jatit kpenn, ki bonliinii bia kpenn.

Bi kur tuu nyik bi məkinte ki tur siab.

11 Bi kaat saa teen bi ŋei nan yoo nba kaa paak,
ki bi sii be leŋ yoo n tuu yoo,
ŋaan bo mək bi yur paak tiniie.

12 Nisaarik məkint kan fit nyinno kuun ni,
u bia lek saa kpoe nan bonkobuk nba kpenn na.

13 Gotir linba tuun ki teen damm nba teen bi moŋ
yada,
nan bi leeb nba saak baa piak linba na.

14 Bi saa kpoe nan pei nba kpenn na,
ki kuun sii tee bi kpaartɔɔ.

Binba be kasii na saa nyannib,
ki bi gbanant saa bat yian kpeentij,
siaminba fɔk nan bi ŋei.

15 Naan Yennu saa fatin kuun nuu ni,
ki saa jiin, ki mii be u boor.

16 Li-i te ki a la ki nirɔ məkitor,
koo u məkint maŋ yabitiri, a daa te ki li daamiia.

17 U tan kan fit jii ki saan nann yoo nba ki u
kpenni,

u məkint na tan kan weiɔ ki saan kaauk ni.

18 Nirɔ numm-i lekii gboo waa mək linba,
ki niib kpakitiro, u məkint na paaki,

19 u lek tan saa kpoe ki wei u yeejamm,
ki kan ban la yentu.

²⁰ Nisaarik-i mək məkint ɲaan ki mək bannu,
u bia lek saa kpoe nan bonkobuk nba kpenn na.

50

Ki j̄in barmɔnii Yenjiantu po

¹ Yabint daanɔ nba tee Yennu na piak.

U yi tingbouŋ na kur,

laa nyii yondo po ki saa tuu yonbaa po.

² Yabint Yennu yentu nyi Sayɔnn doo nba fan na
ni.

³ Ti Yennu baate, ɲaan u kan baar soon nna,
muu sii die ki be u tɔɔnn, ki wonpaaruk da ki
lintirɔ.

⁴ Ki u saa yiin sanpaak nan tiŋ ki bin di siara,
ki la waa saa bu u niib buut bianjinba.

⁵ U yet a, “Taant niib nba ɲamm bi mɔŋ na ki
turin,

binba mann maruŋ ki senn mɔsonn nanin.”

⁶ Sanpagbant mɔɔntir nan Yennu-e tee Kasii
Daanɔ,
ki saa bu buut.

⁷ “N niib, gbiintir, ki man pak.

N niib Israel teeb, n saa di siara ki biiri.

Mine tee Yennu, ki tee i Yennu.

⁸ N ki yakii nani i maruŋ paak,

koo i mujoonu piinii nba be n tɔɔnn po na paak
kaa.

⁹ N ki loon naajai nba be i naagotit ni,

koo buunii nba be i buloi ni na,

¹⁰ kimaan bonkobit nba kur be muuk ni na tee n
yabe,

nan nei nba kur be kunkona tusaa paak na.

11 Nɔɔnii nba kur be tee n yabe,
ki bonfoa nba kur be muuk ni na tee n yabe.

12 “Kom-i bonni mɔkin, n bo kan betini,
kimaan durinya nan linba kur be li ni tee n yare.

13 N ŋman naajai nantii? Koo n nyu buunii
somii?

14 Ii ŋaan ki i niipoturu-ii tee i maruŋ ki teen min
Yennu,

ki bia tuu tur min Yabint Daano linba kur ki i
senn mɔsonn.

15 Ii tuu yiin min Yennu yoo nba ki i la daamii,
ki n saa fati, ki i sii baakitin.”

16 Yennu yeen nɔɔnbiit damm a:

“I la yaak lee ki sii piak n sennu po?

Bee ki i sii piak n mɔlor po?

17 I ki sak nan min ŋmakiti, ki yêť n sennu.

18 Nanyukii nba kur ki i lab, ki i sob yɔɔs,
ki pukin i mɔŋ bonchonchona ni.

19 “I teen siir nan mabiit pakue, ki i mɔi farik nan
faak,

20 ki teen siir nan yin pak ki biir i tiɔŋ ninjamm,
ki paab maan.

21 I tun linba na kurawa, ŋaan n ki yet siari,

ki i ji dukin nan n mun tee nan yimm nae.

Motana, n saa yakii naniwa, ki kat wannii, i
numm ni.

22 “Gbiintir linba na man, yimm nba yêťin na,
nna-i kaa, n saa boontiwa, ki sɔɔ kii be ki saa
tinniini.

23 Niipoturue tee maruŋ nba baakitin,

ki n set saa tinn binba kur saak n mɔb.”

51

Yenmiaru nba j̄in nyikin chab po

- ¹ Yennu, tinimin ninbaauk,
kimaan a lomm nba yɔɔ be na paak.
A wuur n yanbɔmm nan biit kur,
kimaan a ninbatinchiɔŋ na paak.
- ² Wuutin fanu, ki man nyi yanbɔmm nan biit kur
ni.
- ³ N bann nan n be yanbɔmm nan biit nie yoo kur.
- ⁴ N tun ki biirawa, n biir fin kuukɔɔe,
ki tun linba ki a yaa li tee bonbiir na ki tura.
Li paak, a mɔk mɔnii nan fan bu n buut.
N kan nyiira, li-i tee ki a biirin.
- ⁵ N din tee yanbɔndaanɔe yoo nba ki bi marin
na,
ki bia tee biit daanɔ yoo nba ki bi din soor n poor
nawa.
- ⁶ A kpaan mamɔmm nan barmɔniie nisaarik ni.
Kɔɔnt a bannu n dudukit ni.
- ⁷ Nyint n yanbɔmm ki mii yeen,
a wuurin ki mii peen nan sakaana na.
- ⁸ Naant ki man gbat parpeenn nan parmaasir
fuur,
faa lek kɔnn n kpabawa na, ŋaan n bia sii mɔk
parpeenn.
- ⁹ Bɔrin a numm ki daa laat n yanbɔmmi,
ŋaan wuur n biit kur.
- ¹⁰ Yennu, ŋammit n par ki lii ŋan,
ki pant n seek nan binbenŋaŋ.

11 A daa beer ki nyintin a boor,
koo ki nyinn a Seyeeŋ na n ni.

12 A ŋamm turin a tinnu kpinkpammuk na,
ki te ki mii loon a mɔsaku.

13 Ki n saa wann yanbɔndamm a sennii,
ki bi saa jen a boor.

14 Yennu, nyikin n manfoor ki tinnin,
ki n saa jii parpeenn ki mɔont a kasiŋ binbeŋ.

15 Yennu, lootir n mɔb, ki man pak dont a sann.

16 A ki loon maruŋ, nna-i kaa, n bo saa jiie ki
tura.

A baka bia kaa mujoonu piinii ni.

17 Yennu, n maruŋ tee sikin-n-mɔŋ binbeŋe.

Ki a kan yêŋ daanɔ nba sikin u mɔŋ ki lebit u
pari.

18 Yennu, tinin Sayɔnn doo ninbaauk ki sommir,
ŋammit maa Jerusalem joona.

19 Ki li saa te ki a mɔk parpeenn nan maruŋ nba
ŋan,

nan mujoonu piinii,

ki bi sii kpi naajaŋ ki mann maruŋ, a binbintir
na paak.

52

Yennu buut nan u ninbatinu

1 Bee ki a dont a mɔŋ nan toonbiiti, fin nijaann
na?

Yennu lomm be-e mɔkmɔk nan mɔkmɔk.*

---

* 52:1 52.1 Koo "Bee ki a dont a mɔŋ daa kur ki saa di fei Yennu boori?"

2 A lorin a fan biir leeb, ki a mɔb di nan
     bilepaann na,
     ki a fa fai,
 3 ki loon bonbiir ki gar bonŋann, ki loon faak ki
     gar barmɔnii,
 4 ki loon faak nba saa pak ki biir a leeb, faak
     daano na.

5 Barmɔnii, Yennu saa biirae fas fas;
 u saa soorae ki dat nyinna a ŋaak ni;
     u saa nyinna nisaarii tiŋ na ni,
 6 ki niŋamm saa la linba na ki tin janmaanii,
     ki bi saa laa laat ki yet a,
 7 “Gotir, joo nba nae ki jii u moŋ tur Yennu,
     ŋaan maa u mɔkint paak, ki dukii nan
     noonbiite saa sommo.”

8 Min ŋarin tee nan kpan tiik nae, ki see Yennu
     ŋasaakak ni.
 N yada yoo be u lomm nba be mɔkmɔk nan
     mɔkmɔk na nie.
 9 Yennu, n sii tun ki teena niipoouko,
 faa tun linba ki turin na paak,
 a sann nie ki n mɔk dindann, kimaan a sann ŋan,
 ki n saa dont a sann maŋ, a niib toonn.

53

Ki jii nisaarii noontont po
(Yaŋ 14)

1 Jatit dukii bi para ni a, “Yennu kaa.”
 Soo kur tee niyoonne, ki tun bonbilankanta,
     soo kaa ki tuun linba tooki.

² Yennu be sanpaapo n̄aan gorii nisaarii,
 a wun laan siab be ki sub, ki bia jiantiro-ɔ?
³ n̄aan bi kur n̄mante ki tuun toonbiit,
 ki bi soo kaa ki tuun linba n̄an, nan yenokooowa
 gbaa.

⁴ Yennu boi a, “Bi ki mi-i?
 Toonbiit damm maŋ ki mi siari-i?
 Bi di n niib nan niro nba tuu di jeet nae,
 ki bia ki meimi.”

⁵ Janmaanii bia saa n̄amm soorib ki gar baa tuu
 mi bian̄inba.
 Yennu saa kpi u niib datai ki yat bi kpaba.
 Yennu yêtibee, ki saa te ki Israel teeb na n
 nyannib.

⁶ N mei Yennu-e a nyannu n nyi Sayɔnn
 ki baar u niib Israel teeb paak.
 Yoo nba ki Yennu saa te ki Israel teeb na n mokit
 na,
 bi tan sii mok parpeenn bonchiann.

54

Yenmiaru nba jiin datai gɔɔru po

¹ Yennu, jiin a paŋ ki tinnin, jiin a paŋ na ki n̄aan
 yann.
² Yennu, gbatir n miaru, ki gbiint n mɔmaan.
³ Karinbaandamm fir n paaka, ki nitont koor a
 bin kpin;
 n̄amme tee binba baka kaa nan fin Yennu na.
⁴ N̄aan barmɔnii, Yennu-e tee n sommtɔɔ.

Ti Yomdaanœ tee n fat-tœœ.

⁵ Yennu n te ki n datai na toonbiit n ŋmat kii tee bi tubdatu.

U saa boontib, kimaan u kasii binbenj na paak.

⁶ Yennu, n saa mann parpeenn maruŋo ki tura.

N saa pak ki dont a sann, kimaan a ŋan.

⁷ A nyinnin n daamii kura niwa, ki n la ki n datai baa.

55

Jœœ nba ki u naasinyœœk fukit u paak na Yenmiaru

¹ Yennu, gbiintir n miaru;

a daa lekin a numm n fabinii na paaki.

² Gbiintir, ki turin gatu; n dudukit bak nan daamiiwa.

³ Ki janmaanii mœkin nan n datai nba jeentin na.

Ki nœœnbiit damm goriin ninŋmionj,

ki baat nan daamii ki teenin, ki dont wutoor nanin ki namin.

⁴ Ki n yan put ki ŋmat, ki n nubir kuun;

⁵ ki janmaanii te ki n jekir nan yanputuk,

⁶ ki n ji sunman ki n mœk kpinkpant nan ŋmann
na

ki bo yukir ki saan banfœkir ki saa foi.

⁷ N bo saa yukire ki saan banfœkir,

ki saa ŋamm n binbeboor muuk ni.

⁸ N bo saa kakite ki faa lanbounj

ki nyi wonpaaruk nba baat na ni.

⁹ Yennu, ŋmatir nœœnbiit damm na pinpakit,

- kimaan n laat kunkona nan kpikpiruk doo ni.
- 10 Ki yonnu nan nyiok kur ki bi lin doo na ni,
ki tuun toonbiit, ki bia sukii niib ki daamiib.
- 11 Ki biiru be siar po doo na ni,
ki li sonii gbee nan fat-teeb nan fai damm.
- 12 Li-i bonni tee dataakie sukiin, n bo sii nmine,
li-i bonni tee ki n dataakie want u mone,
n bo saa bor n mone ki u kan lami,
- 13 naan li tee fine, nisaarik nan min na,
ki tee n loo, n yonanmone.
- 14 Ki min nan fin tuu lakin mok pinpakit nan leeb
ki lakint ki jantir Yennu, u nasaakak ni.
- 15 Naant ki n datai n kpo yian,
naant ki bin piib foot kaat ni,
kimaan toonbiit gorin naan doo bi boore.
- 16 Ki n yiin n Yomdaano Yennu ki boi sommir po,
ki u saa tinnin.
- 17 Li daajoouk, nan sanyiok, nan yonsuuk ni kur,
ki n bui fabin ki teeno, ki u gbia n kunkor.
- 18 Maa tookit tob nba na, u saa te man jen nan
laafia,
datai bonchiann nba lek kon nanin na.
- 19 Yennu nba bo tee kpanbar pinpiik niwa na
saa gbat n miaru ki nyannib turin,
kimaan bi yet bin lebit bi binbeja, ki bia ki tiin
Yennu.
- 20 N yokperik lek u yosnba,
ki biir molor nba ki u lor namm na.
- 21 Ki u mob ban ki gar kpan,
naan ki nan gbee u para;

ki u mɔmaan ɲarii ki gar kpan,
 ɲaan porii yian nan jukbanjai na.

²² Jiin a daamii kur ki tur Yennu, ki u sii guua;
 u kan ban te ki binba be fanu na n baa.

²³ Yennu, fine saa sikin nikpiirit nan fai damm
 na bi kaat ni;
 a kan te ki bii be ki baar bi manfoor bonjinni.
 Min ɲarin, fine ki n teena yada.

56

Yenmiaru nba jiin yada teenu po

¹ Yennu, tinimin ninbaauk, kimaan niib muk-
 isime.

N datai diinime yoo kur.

² Ki n sanbiirteeb mukisin daa kur, ki niib
 bonchiann kɔn nanin.

³ Yabint daano Yennu, mi-i tiin ɲaɲmaanii yoo
 nba,
 fine ki n saa teen yada.

⁴ N teen Yennu-e yada ki ki mɔk ɲaɲmaanii,
 ki dontir u sann, kimaan u mɔsonn na paak.
 Nisaarik saa fit teenin bee?

⁵ Daa kur ki n datai labii n maan,
 ki yoo dukii baa saa teen ɲaɲinba ki biirin.

⁶ Ki bi taant leeb ki bɔriin,
 ki gorii n sommir ni, nan baa saa teen
 ɲaɲinba ki kpin.

⁷ Yennu, bi biit na paak, a dat bi tuba,
 ki nyann niib maɲ nan wutoor.

- 8 A mi n fabinii nba tee bianjinba,
 ki la n ninnyuut kann nba tee bianjinba,
 ki sob teen a gbouj ni.
- 9 Daar nba ki n saa boia sommir po na, n datai
 saa baae.
 Njanne ki n saa bann nan fin Yennu taa n po.
- 10 Yennu, a masonn paake ki n dontira.
- 11 Yennu, fine ki n teen yada, n kii tiin janmaanii.
 Nisaarik saa fit teenin bee?
- 12 Yennu, n saa tura masonn nba ki n sat nae.
 N saa tura niipoouko,
- 13 kimaan a nyinnin kuun niwa, ki guun, ki n ki
 gbiatir,
 ki n saa somm nan fin Yennu, kii be a manfoor
 yentu ni.

57

Yenmiaru nba jiin sommir po

- 1 Tinimin ninbaauk, Yennu, tinimin ninbaauk,
 kimaan a niije ki n seek gur.
 A kpinkpant maasue ki n laat fatu,
 daamii nba tuu baarin nan laa tuu tan gar.
- 2 N fabin ki tur Yabint Yennu,
 Yennu nba teenin linba kur ki n loon.
- 3 U saa toon Yendouj ni ki tinnin, ki nyann n
 datai.
 Yennu saa turin u lomm nan u barmonii.
- 4 N datai lintima, ki naan nan yanbora nba so
 niib na,
 ki bi nyana tee nan kpana nan torbann peenii
 na,

ki bi jerima di nan jukbanjai na.

⁵ Yennu, want a yabint sanpagbant ni,
ki n̄aan a baakir-ii be tingbouŋ na kur po.

⁶ N datai lu laauŋo a bin soorin, ki n be nan
parbiir,
ki bi gbii bootuk, sonu nba ki n t̄okii na ni,
n̄aan ki bi m̄oŋ tan baa li ni.

⁷ Yennu, n be nan parcheenne; n saa yin yan ki
donta.

⁸ N seek, fiit ki faa k̄onn nan bonmum̄ōt.
N saa fiir sanyafaare ki faa.

⁹ Yennu, n saa pak a sann, digbana kur ni.
N saa yin yan ki tura, niib kur boor,

¹⁰ kimaan a lomm yab ki saa tuu sanpaak,
ki a kasii binbeŋ bia tuu sanpagbant.

¹¹ Yennu, want a yabint, sanpagbant ni,
ki n̄aan a baakir-ii be tingbouŋ na kur po.

58

*Yenmiaru nba saa te Yennu n dat n̄ōnbiit
damm tuba*

¹ Yimm nba tee yudamm na, i bu buut fanu-u?
I bu buut nan barm̄onii ki teen s̄ōo kuri-i?

² Aaii, i dukii toonbiit nba ki i saa tun na k̄ōe,
ki tuun ki biir leeb tiŋ na paak.

³ Toonbiit damm fiir bi bisin niŋewa,
ki fa fai nan bi manfoor gbennu.

⁴ Ki bi m̄oi gbee nan l̄obiie, nan waalabirii yar
na,

ki kpaa bi tuba nan waajiant nba kpaa bi
 tuba bianjinba na,
 5 ki ji kan gbat daano nba manjit wai para na
 yeriki,
 daano man-i lekii sub bianjinba.

6 Yennu, a faa konn nibiit man nyana.

7 Njaant ki bin bot nan nyun nba tuu foor na;
 bi-i dat bi torbana yoo nba, fan njaan ki bi peenii
 na n gbitik.

8 Bi-i saa, bii tee nan jayeruk nba tuu saa ki mian
 na,
 kii bia kii tee nan sanpantik nba ki bi tuu maro
 kpeent
 ki u ki la yentu na.

9 Bi tuu tan bant na, ki soo ki bi choob nan moot
 nawa;
 Yennu saa pebirib ki yaat namm nan u wutoor,
 baa lek be bi manfoor ni gbaa.

10 Kasii damm sii mok parpeenn,
 li-i tee ki bi la yanbondamm be tubdatu ni,
 li yooe ki bi saa somm toonbiit damm son ni.

11 Ki niib ji saa yet a, "Barmoniie, kasii damm
 gaan bi paatii;
 barmonii, Yennu nba bu tingbouj na buut na set
 be."

59

Yenmiaru nba jiin fat-n-moj po

1 Yennu, nyintin n datai nuu ni.
 Goot datai nba fiir n paak na.

² Nyintin toonbiit damm boor, ki tinnin nikpiirit nuu ni.

³ Gotir baa dɔɔ ki guu bianjinba, a bin kpin.

Toonbiit damm tikii a bin biirin.

Li ki tee a n tun yanbomm koo ki biir siar kaa.

⁴ N ki tun ki biir siari, ŋaan ki bi tee siir a bin lekin.

Fiit ki sommin. Gotir n ninbaatir.

⁵ Yabint daano Yennu, wunba tee Israel teeb Yennu,

fiit ki dat binba ki jiantira na tuba;

a daa tiin toonbiit damm ninbaauk.

⁶ Bi tuu tan ŋmat ki jen daajoouk, ki kɔɔ doo ni, ki ŋmuut nan bɔi nae ki lin.

⁷ Gbiintir sukut nan mabiit nba nyi bi mɔi ni.

Ki bi jerima tee nan jukbanjai na ki nyi bi mɔi ni,

ki bi dukii nan sɔɔ ki gbia baa yeen linba na.

⁸ Yennu, fin ŋarin laabe, ki sarikit binba ki jiantira maŋ.

⁹ Yennu, n mɔk parcheenn a paŋ niŋe; fine tee n gungurboor.

¹⁰ Yennu loonin ki saa baar n boor, ki te ki man nyann n datai.

¹¹ Yennu, a daa kpibi.

Li-i tee ki a kpiib, n niib saa tamm bi tubdatu na poe.

A yatib nan a paŋ ki bii lin, ki fan nyannib, fin Yennu nba tee ti guutoɔ.

12 Yanbomm be bi para ni, ki bi mōmaan kur tee biit.

Njaant ki bi moindib, kimaan bi sat mōtont ki bia fa fai.

13 A boontib nan a wutoor, ki boontib fas fas, ki sōō kur n bann tingbouŋ na kur po nan fin Yennu-e dia Israel teeb, ki a paŋ bia yat be tingbouŋ na kur po.

14 N datai tuu tan jen daajoouk ki kōō doo ni, ki ŋmuut nan bōi nae ki lin

15 nan bōi nba tuu lin ki kpaan jeet bianjinba na, ki mō, li-i tee ki bi ki dii jaŋi.

16 N saa yin yaŋ ki jiin a paŋ po, sanyiok ni kur, n saa yin yaŋ sanpaapo ki jiin a lomm nba kaa gbennu na po, kimaan fine tee n gungurboor, ki tee n bunbōr boor yoo nba ki n be daamii ni.

17 N saa yin yaŋ ki dont a sann; n paŋ nyi a boore. Yennu-e tee n gungurboor, ki tee Yennu nba loonin.

60

Yenmiaru nba jiin fatu po

1 Yennu, a yētita, ki te ki ti baa.

A donn wutoor ti paaka; mōtana, jiantir ki tinnit.

2 A te ki tinj na jeke, ki a lootir yaan.

Li paak, a teb li fiat, kimaan li bōkit dōōe jiaak jiaak.

3 A te ki a niib dii fara bonchiann ki te ki ti ŋmaan gbenjit nan ti yib daan na.

4 Ki binba baakita na, ki a teemm kpaanii,

a bin tan nyi biiru ni.

⁵ A tinnit nan a paŋ, ki turit gatu,
ki lin te binba ki a lomm na n la woruku.

⁶ Yennu be u kasii boor ki yet a,
“N saa jii nyannu ki bokit Sekem doo,
ki biit Sukof baauk ki tur n niib.

⁷ Gilead yent tee n yare,
ki Manase yent bia tee n yar.

Efraim yent tee n kut fokirike,
ki Juda yent tee n naan dammir.

⁸ N saa jii Moab teebe ki bii tee tatilaauk nba
ki n sii sokii bona li ni,
ki sii birin n taasaat Edom yent ni,
ki li sii tee nyinn nan mine yen yent maŋ,
ki hoot man nyann Filistia teeb na paak.”

⁹ Nmee saa jiin ki saan nanin digbanpaarir na
ni?

Nmee saa jiin ki saan nanin Edom yent ni?

¹⁰ Yennu, a set yêтите-e?
A ji kii be nan ti kunkonkonna na-a?

¹¹ Turint sommir ki tin nyann ti datai,
kimaan nisaarik sommir tee yann na.

¹² Yennu-i be nant, ti saa nyanna;
u saa nyann ti datai ki turita.

61

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, gbatir n fabinii, ki bia gbiint n miaru.

² N be parbiir nie, ki bia fok nan ŋaak ki yia.

Jiimin ki saan gurin siaminba ŋan ni,

- ³ kimaan fine tee n sommtɔɔ,
ki tee joonpaarir nba leek n datai.
- ⁴ Naant ki mii be a kasii boor nan n manfoor
gbennu;
ɲaant ki mii gur a kpinkpant maasu.
- ⁵ Yennu, a gbat mɔsona nba ki n sat nawa,
ki turin bona nba ki a teen niib nba baakita
na.
- ⁶ Pukint kpanbar na manfoor bina bonchiann;
ɲaant ki u naan-ii be mɔkmɔk nan mɔkmɔk.
- ⁷ Yennu, ɲaant ki wuu tee kpanbar kii be a tɔɔnn
nan yoo nba kaa gbennu.
Guuto nan a kasii binbeɲ nan a lomm nba kaa
gbennu na.
- ⁸ Ki n sii tun yiin yanii ki dontir a sann,
ki bia sii yɔɔ teena piinii nba
ki n senn mɔsonn li po na daa kur.

62

Yennu-e guut

- ¹ N tee soonnae ki guu maa Yennu n tinnin,
u niɲe ki n tinnu saa nyi.
- ² U kuukɔɔe guun, ki bia saa tinnin,
ɲɔɔe tee n sommtɔɔ, ki n kan ban baa.
- ³ I saa lek jɔɔ ki lin wei nlee?
I kur na saa taan ki nyiauwa-a?
U kaa paɲ nan joonkpeeɲ nae.
- ⁴ Yimme loon yin sikin u jirima,
ki fa fai ki li mani, ki piak nyint piisin mɔmaan,
ɲaan ki i para ni, ki i sat mɔtont ki teenɔ.

5 N maa Yennu kuukoo paake, u niye ki n mok dindann.

6 U kuukooe guun, ki bia saa tinnin, njoee tee n sommitoo, ki n kan ban baa.

7 N tinnu nan baakir saa nyi Yennu boore, njoee tee n guutoo nba njan, ki tee n gungurboor.

8 N niib, teent Yennu yada yoo kur, ki beto i daamii kur, kimaan njoee tee ti sindandiuk.

9 Nisaarik tee nan wamaasin nae, li nijaana nan tarii kur kaa nyooti.

Fi-i jiiib ki paan bikir paak, bi ki mok kpiasu, ki fukii nan wamaasin na.

10 A daa tee yada a fatuk ni, a bia daa mok japaat nanyuk bona paaki. A mokint-i lekii pukin bianjinba, njan a daa maa li paaki.

11 N gbat ki Yennu yet nan taar munnaa nawa, a panj tee u yare,

12 ki u lomm kaa gbennu.

Barmonii, u saa pa soo kura u paauk nan u toona nba tee bianjinbae.

63

Ki jiiin waa loon Yennu bianjinba po

1 Yennu, fine tee n Yennu. N loon fine.

Nan tinkoonj nan tinsaatik nba tuu loon nyun na, nnae ki n gbanant nan n seek kur kpenn a paak.

2 Njaant ki mii laata a kasii binbeboor,

kii bia kii laat a yabint nan baakir nba tee
bianjinba.

³ A lomm nba mək nyoot ki gar manfoor na,
li paak ki n saa dont a sann.

⁴ N manfoor ni kur, n saa dont a sanne.

N saa donn n nii ki miara.

⁵ N seek saa di jenant ki gboo,
ki n mɔb saa yin parmaasir yanii ki dont a sann.

⁶ Ki mi-i dɔɔ n dɔɔnu paak, n sii tian a po;
nyotunmunn n sii dukii a po,

⁷ kimaan a tun tee n sommtɔɔe;
ki n sii be a kpinkpant maasu ki yin parpeenn
yanj.

⁸ N taab nana, ki a nuu dian ki tinnin.

⁹ Binba koor a bin kpin na saa sik kpeentiŋ.

¹⁰ Bi saa kpib tɔbii ni, ki kinkata saa ŋman bi
gbanant.

¹¹ Yennu nba saa tur kpanbar nyannu na, u sii
kпамme.

Binba sent mɔsona Yennu sann ni na saa dontɔ;
ki binba fa faak na saa pɔbin bi mɔi kii ŋmin.

64

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

¹ Yennu, gbatir n miaru, n be daamii niŋe.

Gɔɔt n datai ki bi daa nyint n manfoor.

² Guutin, ki min nyi nɔɔnbiit damm lora ni
nan toonbiit damm tintaanu ni.

³ Bi ŋat bi jerima, ki li di nan jukbanjai nae,
ki bia nyint bi mɔbonbiit, ki li tɔ nan
torbanpeenii na,

- ⁴ ki kakii ki moontir bi faak maan nba tee fei
 ki dia sanbiiuk ki biir ninjamm,
⁵ ki korin leeb nan lorbiit,
 ki bikii baa saa pii bi barit siaminba,
 njaan yaa, "Nmee saa lati?"
⁶ ki lorin lorbiit, ki yaa, "Ti lor ki soor linba nane
 na."
 Barmonii, nisaarik par nan u dudukit tee linba
 sumiie.
⁷ Yennu saa yekib u peenii, ki li saa turib dani
 yama.
⁸ Yennu saa biirib, kimaan bi mɔbonbiit na paak,
 ki binba kur saa lab saa pak bi yura,
⁹ ki janmaanii saa soor nisaarik kur,
 ki bi saa moont Yennu toona nba tee,
 ki bia dakin waa tun toona nba.
¹⁰ Ki ninjamm kur sii kpamm
 nan toonjana nba ki Yennu tun.
 Bi saa la gungurboor u nie,
 ki binba kur para yeen saa dont u sann.

65

Ki jiiin dontir nan niipoturu po

- ¹ Yennu, li nan ki tin dont a sann Sayonn doo ni.
 Fine ki ti saa jii ti mɔsona ki tura,
² kimaan fine gat miaru,
 ki niib nba be lokir kur po saa baar a boor.
³ Taa bo be yanbomm ni na, ki a bo nyik chab ti
 biit.
⁴ Damm nba ki a gannib na, parpeenn tee bi yare;
 njamme tee binba ki a baar namm a bii be a
 kasii boor na,

ki ti saa gboo nan bonɲana nba be a ɲaak ni na,
ki tee piisin nba be a kasii ɲasaakak ni na.

⁵ Yennu nba tee ti tinntoo, a teent gatu,
a bakitnaun toonɲana ni,
Niib nba be durinya kur po,
nan binba be mɔkgberɲa pootir, banfokira na,
bi kur maa a paake.

⁶ Fine bir jojaana nan a paɲ,
ki wann a yabint paɲ nba tee bianɲinba.

⁷ Moka nyunpana nba fi bianɲinba, ɲaan fine te
ki li banɲit,
ki fit so nyunpana fuur;

ki niib-i too jat paak, fine fit sikint bi wutoa.

⁸ Durinya niib kur mɔk janmaanii,
toongberɲa nba ki a tun na paak,
ki toona nba ki a tun na te parpeenn fuur be
tingbouɲ na kur po.

⁹ A baka be tiɲ na paak, ki te saak baa,
ki bia te ki li mɔk koorin, ki kpai.
Ki a gbeen bi kpennii nyun, ki te ki tiɲ na naan
jeet.

Faa tun bianɲinbae na:

¹⁰ a te saak baa yoo kur kpaant ni,
ki nyun borikit tiɲ na;
a te samimmiiuk baa ki maant tiɲ, ki te bonbubur-
rit kur pia.

¹¹ Ki a te jeet naan binn kur ni,
ki tii saan siaminba kur, ki jeet be li kura po.

¹² Ki bonkobit kpinkpaar boor gbee nan bonko-
bit,
ki kunkona na gbee nan parpeenn,

13 ki bonkob-kpaan na gbee nan pei,
 ki baat na mun gbee nan jeet;
 ki bona kur kpamm ki yiin yanii nan parpeenn.

66

Ki jün dontir nan niipoturu yan po

- 1 Tingbouŋ na niib kur n pak Yennu,
 ki yikin nan kpinkpammuk,
 2 ki yin yan ki baakit u sann,
 ki turɔ dontir nan baakir,
 3 ki yet Yennu a, “Toona nba ki a tuun na teen
 bakitnaun.
 A paŋ yab bonchiann,
 ki li te ki a datai gbaa a tɔonn nan janmaanii.
 4 Sɔɔ kur nba be tingbouŋ na ni jiantira.
 Bi yiin yanii ki dontira. Bi yiin yanii ki dontir a
 sann.”
- 5 Saana man ki tan got linba ki Yennu tun.
 U tuun bakitnaun toona, nisaarik yaa paak.
 6 U te ki mɔkgbenjir kpant tinkoon,
 ki ti yeejamm somm tinj maŋ ni ki poot.
 Nanne ki ti ji kpamm waa tun nna maŋ.
 7 Yennu-e dia durinya nan u paŋ,
 ki u ninbina gorii digbana kura,
 Mɔyêtdamm daa fi ki tookito.
 8 Digbana niib kur n pak Yennu man;
 li ŋaan ki niib n gbat i dontir fuur.
 9 U te ki ti mɔk manfoor, ki guut, ki ti ki baa.
- 10 Yennu, fine bikint na;
 a bikint nan saauk daano nba tuu pur kut
 bianinba nae.

11 A te ki ti sik baruk ni, ki bia nyakin jik-kpiasir
ti poor po,

12 ki te ki ti datai diint,
ki ti somm ki gar muu nan nyunmōna ni;
mōtana, a ji baar nant siaminba ki manu bewa.

13 N saa baar nan mujoonu piinii a ŋaak ni.
N saa tura linba ki n senn mōsonn nan n saa tura
na.

14 Maa bo be daamii ni ki sat mōb
nan n saa tura piinii nba na, see ki n tura.

15 N saa baar nan pei ki lin joo muu a maruŋ
binbintir na paak.

N saa baar nan naajai nan buunii ki mann
maruŋ,
ki li munyuuk saa do sanpagbouŋ ni.

16 Yimm nba kur tiin Yennu janmaanii na,
baat man ki tan gbiint, ki n saa beti waa tun
linba ki turin.

17 N bui fabin sommir po, ki dontiro nan yanii.

18 Li-i bonni tee ki n ki fiit n yanbōmm,
Yennu bo kan gbiint ki turimi.

19 Naan barmōnii, Yennu gbat ki turima, ki gbiint
n miaruwa.

20 Paku tee Yennu yare, kimaan u ki yêt n miaru;
u bia ki yêt wun turin u lommi.

67

Niipoturu yan

1 Yennu, a tinit ninbaauk, ki teen piisin ti paak,
ki gotit nan burchint,

- ² ki lin te durinya teeb kur n bann a yanboot,
ki bia te digbana teeb kur n la a tinnu.
- ³ Yennu, nyaant niib n donta, ki bia te niib kur n
paka.
- ⁴ Nyaant ki digbana teeb-ii mok parpeenn
ki yin yanii nan kpinkpammuk,
kimaan a bu niib buut nan barmonii,
ki bia nmakitir digbana kur tingbouŋ na
paak.
- ⁵ Yennu, nyaant niib kur n donta, ki bia te niib
kur n paka,
- ⁶ ki li saa te tiŋ na n nan jeet.
Yennu, fin nba tee ti Yennu na, teen piisin ti
paaka.
- ⁷ Yennu saa teen piisin ti paak,
ki tingbouŋ na niib kur saa baako.

68

Dontir nan niipoturu yan

- ¹ Yennu, fiit ki te ki a datai n yat,
nyaant ki a datai n chyar ki yaat a boor.
- ² A pebirib ki yatib nan wouŋ nba tuu pebir
munyuut
ki yatir bianjinba na,
ki te biit damm na n bot fin Yennu boor,
nan kpan nba tuu kpian muu ki nann
bianjinba na.
- ³ Niŋamm na narin-ii mok parpeenn,
kii kpamm Yennu toonn.
Bii mok parpeenn kii yikin nan kpinkpammuk.

⁴ Yinin yanii ki tur Yennu, yinin ki dont u sann, yinin ki dont daano nba jaak sanpagbouŋ paak; ki u sann tee Yennu na. Ii mək parpeenn u tɔɔnn.

⁵ Yennu nba be u kasii ŋasaakak ni na,
u baka be kpeebii nan pakɔi po, ki u goriib.

⁶ U teen binba ki mək kunkɔɔ boor na ŋei, ki bi kɔɔ,
ki nyint dansarkɔɔra, ki bi be nan parpeenn,
ŋaan binba tee mɔyêtdamm na sii kɔɔ tiŋ nba saat nie.

⁷ Yennu, yoo nba ki a din ŋmakit a niib
ki somm gar namm kunkoouk paak na,

⁸ tingbouŋ din jeke, ki sanpagbouŋ loot, ki saak baa,
kimaan fin Yennu nba yen Sainai jɔɔr na din baate,

fin nba tee Israel teeb Yennu na.

⁹ Yennu, a din te saak baa bonchiann,
ki ŋamm pant tiŋ nba bo saat na.

¹⁰ Ki a niib jii tiŋ maŋ ki teen bi doo.

Yennu, a ŋant paak, ki a teen talas damm linba
ki bi loon.

¹¹ Yennu tur u sennu, ki poob bonchiann mɔɔnt
maan maŋ a,

¹² “Kpanbara nan bi kunkonkonna chiar yaat.”

Ki poob nba be ŋei ni na biit məkint nba ki bi
chiar
ŋaan nyik na,

¹³ ki li tee ŋmana ki bi nan ki jii salimpeena ki
taanir,

- ki jii salimmona ki teen bi kpinkpant paak
na.
Bee ki i siab biar be pei sinsuuk ni tob daari?
- 14 Yoo nba ki Yabint Yennu din yat kpanbara
tij na paak na,
li din tee nan sakaana nba baa Salmonn kunkonn
paak nae.
- 15 Basann joot tee jojaanae ki tee porik porik.
- 16 Bee ki jojaana nba porin na fumm nan
kunkonn nba
ki Yennu gann ki sii be lej nan yoo nba kaa
paak na?
- 17 Yennu saa jii taantorit tusbamm,
ki nyi Sainai joor paak, ki koo u kasii
binbeboor.
- 18 U saa jii binba ki u nyann ki soorib na,
ki do namm sanpaapo, ki saa gaar piinii niib
boor,
niib nba tee moyêtdamm na gbaa, u saa gaar
bi piiniiwa.
Yabint Yennu, a sii be leje.
- 19 Pakin Yennu, wunba jikin ti jik-kpiata daar n
tuu daar na;
u tee Yennu nba saa tinnite.
- 20 Ti Yennu-e tee Yennu nba saa tinnit,
nooe tee Yennu, ki tee ti Yomdaano ki nyintit
kuun ni.
- 21 Barmonii, Yennu saa yeer u datai yura,
namme tee binba yoo be bi yanbomm sonu
ni na.
- 22 Yennu yet a,

“N saa nyinn i datai Basann ki jen namm,
 ki bia nyinnib mɔkgbeja ni ki jen namm,
 23 ki te yin somm bi sɔn ni,
 ki bia te ki i bɔi n lenii bi sɔn, baa loon
 bianinba.”

24 Yennu, niib kur la a nyannu sommira.
 N la a nichion na somm saa
 fin Yennu nba tee n kpanbar na kasii ŋaak
 ni,

25 ki yanyinna be toonn po,
 ki binba peeb bonpipebit joont poor,
 ki sapaamm nba jeen naayaka foo sinsuuk
 ni.

26 “Pakin Yennu man, u nibur sinsuuk ni;
 pakin Yennu man, yimm nba kur tee Jakob
 yaaboona.”

27 Benjamins boorue saa liit, ŋamme ki yab;
 ki Juda saakab nan bi booru saa wei bi poor,
 ki Sebulunn nan Naftali saakab saa wei
 paan.

28 Yennu, want a paŋ nan a yiikoo,
 a yiikoo nba ki a tuu dia ki sommitit na,
 29 A jiantu ŋasaakak nba be Jerusalem na
 paak,
 ki kpanbara saa baar nan piinii ki tura.

30 A yakii nan Ijpt nba naan nan bonkob-gbenjir
 nba be kinkauk niŋ na,
 ki bia yakii nan digbana nba naan nan naajai
 nba ŋmat nan naabis na,
 ki te ki bi kur n sikin bi mɔŋ ki jii bi likirii ki
 tura;

ki yat niib nba mək niɔŋ ki loon tɔbii faanu na.

³¹ Taatara nba see digbanlia taa ni na saa nyi Ijpt
ki baar Yennu boor,
ki Itiopia teeb saa donn bi nii ki miar Yennu.

³² Yinin yan ki tur Yennu, durinya teeb,
yinin ki dont Yennu maŋ,

³³ ki tur ɲɔɔ nba jaak yaayoo ni sanpagboun
paak na.

Gbiintir u satian-paarii.

³⁴ Ii mɔɔnt Yennu yiikoo,
wunba yaa yabint paŋ be Israel teeb paak
na,
ki u yiikoo be sanpagbant ni na.

³⁵ Yennu baakir yab, ki u be u kasii binbeboor.
Nɔɔ Israel teeb Yennu teen u niib paŋ nan yiikoo.

Pakin Yennu man.

69

Ki jün fabinii nba loon sommir po

¹ Yennu, a tinnin, kimaan nyun na dian n yiake.

² N fer kp̄ii bakir niŋe, ki n taa ki siit tiji.

N baar nyunsunsun niŋa, ki nyunpana yaa lin
piinin.

³ N bake nan maa yikin ki loon sommir,
ki n kunkɔr ji ton, ki n ninbina mɔnn ki n
kpaan fin Yennu.

⁴ Binba namin ki li ki mək paak na yab
ki gar n yur paak yuta;

niib bonchiann tee n datai ki namin, ki li ki mək
paaki,

ki tee binba loon ki bin biirin,
ki mianin a man jiin maa ki jan linba.

⁵ Yennu, n yanbɔmm ki bɔr a boori,
ki a mi maa jatic bianjinba.

⁶ N Yomdaano Yabint Yennu, a daa te ki n baat
nan fei
ki teen binba teena yada na.

Israel teeb Yennu, a daa te ki n dint binba jiantira
na fei,

⁷ kimaan a yaa sann paak, ki bi sukiin ki dintin
fei.

⁸ Ki n tee nan saamo na, n ninjamm boor,
ki bia tee nan boorganu na, n njaateeb boor.

⁹ Maa loon a njaak bianjinba na, n par di muue,
ki sukut nba bo sii tee a yar na, ki li baa n
paak.

¹⁰ Ki n sikin n moŋ ki lor moɔb, ki niib sukiin;

¹¹ ki n lia kuun fabinii liant, ki bi laan.

¹² Ki bi piak n paak sonjot ni, ki dayibira yinin
yanii.

¹³ N Yomdaano Yennu, min narin saa miarawa.

A turin gatu yoo nba ki a loon;
gatur ki turin kimaan a lomm paak,
nan faa gbeent a moɔsonn ki tint niib na paak.

¹⁴ A tinnin ki n daa kp̄ii bakir na ni,
ki tinnin ki min nyi n datai na ni,
ki bia nyinnin nyunsunsuŋ na ni.

¹⁵ A daa te ki nyunpana na piintin,
koo ki te ki n di nyun, sunsuŋ na ni,
koo ki n fer kp̄ii kaauk na ni.

16 Yennu, jiin a lomm nba ki gbent na ki turin
gatu;

jiin a ninbatinchion na ki nmant n paak.

17 A daa lekin a numm min a toontunnɔ paak;
n be wahalbiuk niŋe, a turin gatu motana.

18 Baat n boor ki tan tinnin, ki nyinnin n datai
nuu ni.

19 A mi baa sukiin bianjinba, ki mi maa di fei,
ki bi butimin bianjinba; a laat n datai kur.

20 Sukit biir n pare, ki te ki n biar yann.

Ki n kpaan wunba saa maan n par, ŋaan n ki la
soo;

ki kpaan wunba saa korimin, ki bia ki la soo.

21 Ki kon nba mokin yoo nba, ki bi turin lobii,
ki nyunnyukuru soorin, ki bi turin damiituk.

22 A te ki bi diina jaamm n kpant barit,
ki te bi maruŋ jaamm na n baanib.

23 A te ki bin jooŋ, ki te bi sai ni-ii tun kii yiar.

24 A donn wutoor bi paak, ki te a wutobiuk na n
boontib,

25 ki ŋaan bi kaan na n biar yann,
ki daa te soo koo bi binbeoor na jikii,

26 Bi dint binba ki a dat bi tuba nae biak,
ki bia piak niib nba ki a turib dani na
wahala po.

27 Sobin bi yanbomm kur ki bir;

a daa te ki bi laat tor a tinnu na ni.

28 A piin bi sana manfoor gbouŋ na ni;
a daa te ki bi sana pukii a niib na ni.

29 N be nan gbanantont nan ninbaatire;
Yennu, ŋaant ki a tinnu na-ii guun.

- 30 N saa yin yanje ki dont Yennu sann,
ki bia mɔont u yabint ki turo niipoouk.
- 31 Linba na saa manj Yennu ki chee mi-i turo naab
ki li tee piinii,
ki bia chee mi-i jii naajak nan yina ki mann
maruŋ.
- 32 Talasdamm na-i la nna, bi sii mɔk parpeenne;
ki binba jiantir Yennu na mɔk kpaŋ-n-mɔŋ.
- 33 Yennu-e gbiintir talas damm miaru,
ki ki tammit u niib nba be dansarii ni na po.
- 34 Sanpaak nan tingbouŋ nan mɔkgbeŋa,
nan bonfoa nba kur be li ni, pak Yennu man,
- 35 kimaan u saa tinn Jerusalem-a,
ki bia ŋamm maa Juda dolia,
ki u niib saa kɔɔ kar leŋ ki yent tiŋ na;
- 36 ki u toontunna na yaaboona saa yent tiŋ na,
ki niib nba loonɔ, ŋamme saa kɔɔ leŋ.

70

Yenmiaru nba jiiŋ sommir po

- 1 Yennu, gbiintir ki tinnin;
N Yomdaanɔ, baat yian ki tan sommin.
- 2 A te ki damm nba koor a bin kpin na,
bin baa, ki ŋmat bi mɔŋ.
Ŋaant damm nba mɔk parpeenn n biak dinu po
na,
bin ŋmat ki di fei.
- 3 A te damm nba laan ki sarikitin na,
lin bakitib bi baak ni.
- 4 Ŋaan niib nba kur baat a boor na,
bii mɔk parpeenn kii kpamm.

Naant ki binba kur mək niipoturu a tinnu paak
na-ii yeen a,
“Yennu-e tee yabint daano.”

⁵ Yennu, n namii ki talas waan, li paak baat n
boor yian,
fine tee n tinntoo,
Yennu, baat ki tan sommin; a daa te ki li wei.

71

Nikper Yenmiaru

- ¹ Yennu, n baar a boor ki loon fatue. A daa te ki
n di fei.
- ² Kimaan faa tee popeendaano na, a sommin ki
bia fatin.
Gbiintirin ki tinnin.
- ³ Ii tee n gungurboor, kii tee siaminba ki n sii yoo
be.
Yetir a kunkor ki lin tinnin,
kimaan fine tee n gungurboor nan n guutoo.
- ⁴ Yennu, a fatin noonbiit damm nuu ni,
ki bia nyinnin nitont nan toonbiit damm pa
ni.
- ⁵ Yabint Yennu, a nie ki n mək dindann,
ki teena yada, laa nyii n bisin niya.
- ⁶ Laa nyii n maaru niya, n maa a paake,
fine nyinnin n naa poor ni.
N sii tun piak a sanne.
- ⁷ N manfoor tee nyinne ki tur niib bonchiann,
kimaan a guun fanu.
- ⁸ N sii dontira daa kur, ki moontir a yabint.
- ⁹ A daa yêenin motana ki yaa n kpeta;

a bia daa nyikinini ki yaa n gbanant baɗa,

¹⁰ kimaan n datai loon bin kpime,
bi piak ki lorin a bin biirime,

¹¹ ki yeen a, “Yennu nyikɔwa,
ɗaant ki tin weio ki sooro,
kimaan soɔ ji kaa ki saa fatɔ.”

¹² Yennu, a daa fokitir nanimi.

Yennu, baat yian ki tan sommin.

¹³ A te ki n datai n kpakin nan fei;
ki binba loon bin biirin na n di fei ki boont.

¹⁴ Min ɗarin, n sii tun mɔk dindann nana,
ki piak a sann yoo n tuu yoo.

¹⁵ N saa pak a popeensin nba tee,
ki bia pak a tinnu po daar kur,
li lek yab gar n bannu nba teewa.

¹⁶ N saa tokin n Yomdaano Yennu paɗ nie,
ki moont u ɗant, u yar koɔe ki n saa moont.

¹⁷ Yennu, maa din tee bika, ki a tumiin a
moamaan,
n bia daa tian ki piak a bakitnaun toona po.

¹⁸ Yennu, moɗana n ji kpet, ki n yut penna, a daa
nyikinimi.

Ii be nanin, ki mii moontir a paɗ nan a yiikoo,
kii teen maaru nba waa kur.

¹⁹ Yennu, a popeensin saa tuu sanpagbante.

Fine tee daano nba tun toonjaana,
ki soɔ ki be ki tee nan fin na.

²⁰ A lek te daamii nan wahala baa n paak,
ɗaan a saa ɗammin ki te min la laafiawa;
a kan te ki man sik kaauk ni.

- 21 A saa te ki man teen nijaann ki gar maa bo teewa,
ki a bia saa ɲamm ki maan n para.
- 22 Yennu, n saa faa kɔnn ki donta,
kimaan a popeensin paak.
N saa yin yan ki donta nan bonfifaat,
fin nba tee Israel teeb Kasii Daano.
- 23 N saa yikin nan parpeenn,
yoo nba ki n yiin ki dontira na, kimaan a tinnima.
- 24 N saa pak a popeensin po daa kur,
kimaan niib nba koor a bin turin daɲ na,
n nyannib, ki bi dii feiwa.

72

Yenmiaru nba jiin kpanbar po

- 1 Yennu, a wann kpanbar ki wuu bu nan a popeensin na;
turimo a tiɔɲ barmɔnii,
- 2 ki lin te wun fit dia a niib nan barmɔnii,
ki bia dia talas damm na nan popeensin.
- 3 A te tiɲ na n tur niib na mɔkint,
ki niib na-ii be leɲ kii tee popeendamm.
- 4 Ki kpanbar na sii bu tarii buut nan barmɔnii,
kii sommit talas damm,
ɲaan kii sikint binba dint tarii biak na.
- 5 A te a niib na-ii yoo kii jiantira nan yonnu nba yoo do na,
kii biaki jiantira nan ɲmaarik nba yoo do na,
ki saa tuu yoo nba kaa gbennu.

- 6 A te kpanbar na-ii tee nan saak nba tuu baa
kpaant ni na,
kii biaki tee nan samimmiiuk nba tuu baa
tij paak na.
- 7 A te ki popeensin n yabit u manfoor yoo,
ki bia te məkint-ii yoo kii be
nan nmaarik nba yoo be bianjinba na.
- 8 Ki u tingboun yent saa lat ki nyi məkgenjir
ki saa tuu məkgenleer;
ki nyi Yufrates məkir ki saa tuu tingboun kur
po.
- 9 Ki niib nba be kunkoouk paak na saa gbaan u
təonn,
ki u datai saa baa fabin tij ni.
- 10 Ki Speenn kpanbara nan binba koo tinii nba
be
məkgenja sinsuuk ni na saa jiantə;
ki Sieba nan Seba kpanbara saa baar nan piinii;
- 11 ki kpanbara kur saa gbaan u təonn,
ki digbana kur saa jiantə.
- 12 Ki u saa somm talas damm nba miarə
nan nandamm nba ki niib yētib na.
- 13 Ki u sii mək ninbatinu nan talas damm,
nan nandamm, ki bia saa tinn tarii manfoa.
- 14 Ki u saa fat damm nba ki bi nmanjib ki bia
diimm,
kimaan bi manfoor mək nyoot ki turə.
- 15 Kpanbar na manfoor n wei;
ki Sieba salima-ii tee u yar;
ki niib-ii mei Yennu u paak yoo kur,
ki Yennu piisim-ii be u paak yoo kur,

- 16 ki jeet-ii be tinj na ni, ki kunkona n gbee nan
 bonbuburit,
 ki lon loona nan Lebanonn yar na, ki li doi
 n gbee nan niib,
 ki lii tee nan moot nba tuu pia tinj paak na;
 17 ki daa te bi tammit kpanbar na sann po;
 ki te ki u sann n wei nan yonnu na;
 ki digbana kur n boi Yennu ki wun teen piisin bi
 paak
 nan waa teen kpanbar na paak bianjinba na.

18 Dontir-ii be timm Israel teeb Yomdaano Yennu
 na paak,

Nɔɔ kɔɔe tuun bakitnaun toona.

19 Ii dont u baakir sann, nan yoo nba kaa gbennu.
 Tingbouŋ na kur n gbee nan u baakir.

Mamɔmm nan mamɔmm.

20 Linba nae joont ki tee Jese bija Defid Yenmiaru.

GBOUN NANTAA

73

(Yanii 73 – 89)

Yennu barmɔnii gatu

- 1 Yennu set nan ki tur Israel teeb,
 u nan ki tur binba para yeen na.
 2 Min narin, li bo kaa waan ki n ji bo kii mɔk
 dindann u ni,
 n yada bo baa gbenn na,
 3 kimaan n bo fumm nan dont-n-mɔŋ damm,
 yoo nba ki n la nan nɔɔnbiit damm mokitir
 na.

- 4 Bi gbanant ki yekitir, ki bi wakii ki mək laafia.
 5 Bi ki di fara nan nileeb na,
     bi bia ki laat daamii nan nileeb na.
 6 Li paak ki bi jii garuk ki tuun ki li tee tuliati,
 ki jii kpikpiruk ki pin ki li tee nan chinchenn na;
 7 ki bi para nyint bonbiir,
     ki bi yan dukii toonbiit tumu ki ki bakiitii.
 8 Ki bi laa leeb ki piak mabiit ki teemm,
     ki mək karinbaanii, ki lorin a bin biir leeb,
 9 ki piak bonbiir ki jiint Yennu nba be yendoun
     ni na po,
     ki dia garuk ki want tingboun na niib baa sii
     tuun bianjinba,
 10 ki li te Yennu niib n̄mant ki teemm yada
     nan linba kur ki bi yeen.
 11 Bi yeen a, “Yennu kan banni;
     wunba tee Yabint Daano na kan banni.”
 12 N̄oonbiit damm nba tee bianjinbae na;
     bi mək məkint bonchiann ki bia laat ki li
     pukiib.
- 13 Maa soor n m̄on ki ki tuun toonbiit na, li tee
 yanne-e?
 14 Yennu, a te ki n bakiit daa kur,
     ki sanyiok ni kur ki a daar n tubir.
 15 Li-i bonni tee ki n yet mabooru na,
     n bo saa jurin a niibe.
- 16 Maa yabir ki dukin daamii na po, li paakime
 tee-e
 17 nan maa tan koo a n̄asaakak na ni,
 ki n ji bann linba tan saa baar n̄oonbiit
 damm paak.

- 18 A tan saa sennib siaminba ɲarii, ki bin baa yot.
 19 Li kpan biiribe ki bi ji siik ki saa woribuk ni.
 20 Bi tee nan damiit nba tuu bot sanyiok ni nae;
     Yennu, fi-i fiir, bi tuu bote.
- 21 Yoo nba ki n par bo biir na, n dudukit bo
     daamiimi,
 22 n bo jatike nan peeuk na, ki ki bant a maan
     paaki,
 23 ɲaan n lek be nanae yoo kur, ki a soor n
     niidiitu ki dian.
 24 Ki a dian nan kpaanii, ki li joontik, a tan saa
     gaarin nan baakir.
 25 N ji mɔk bee yendoun ni, li-i kii tee fini kaa?
     Ki tingboun na paak, n kii loon siar ki pukin
     a po.
 26 N gbanant nan n yan saa ban,
     ɲaan Yennu-e saa turin pan, ɲoo kooe ki n
     sii loon.
- 27 Niib nba nyik Yennu na saa kpakin yanne,
     u saa biir binba ki be fanu nano nawa.
 28 Min ɲarin, li ɲan bonchiann nan maa naak
     Yennu na,
     n jii Yabint daano Yennu ki u teen n gungur-
     boor.
 N saa pak wann u toona kur.

74

Yenmiaru nba jün Israel teeb po

- 1 Yennu, bee ki a nyikit nna?
 A wutoor saa do a niib paak mɔkmɔk nan
     mɔkmɔk-aa?
 2 Ii tian niib nba ki a bo gannib sianyoowa na po,

- ki bi tee binba ki a bo nyinnib daabisin ni,
 ki teemm a tiorŋ niib na.
 Ii tian Sayonn kunkonn nba ki a bo koo li ni na
 po.
- ³ A somm tangbiina nba doo na paak;
 ti datai biir linba kur be a nasaakak niwa.
- ⁴ A datai yikin ki kparamm a nasaakak ni,
 ki chaan bi farimii leŋ, ki li want nyannu
 nyinn.
- ⁵ Ki bi tee nan niib nba tuu dia pai ki choon tiinii
 na,
- ⁶ ki dia pajara ki choon taabii dikpina,
- ⁷ ki joo a nasaakak na muu,
 ki biir a niib nba jiantira siaminba na,
- ⁸ ki yet bi para ni a bi saa biirite fas fas,
 ki joo kasii boor kur muu, tingboun na ni.
- ⁹ Ki ti ki la ti kasii bona, ki a sokiniinba soo ki
 biar,
 ki ti soo mun ki mi laa sii tee nna ki wei
 bianjinba.
- ¹⁰ Yennu, ti datai saa sarika ki lin wei nlee?
 Datai na saa biir a sann mokmok nan mokmok-
 ee?
- ¹¹ Bee ki a yet fan sommiti?
 Bee ki a lor a nii poor po? Lotir a nii ki biirib
 turit.
- ¹² Yennu, fine tee ti kpanbar pinpiik niwa,
 ki tinnit nan taar munŋaa nawa tin na ni,
- ¹³ ki jii a panchiorŋ ki te mokgbenjir bokit,
 ki faa yeer bonsusoot nba be nyun ni na
 yura.

- 14 Fine din faa but bonsusoouk nba ki bi yiu
Lefiatann na yura,
ki jii u gbanant ki dinn bonkobit nba be muuk ni
na.
- 15 Fine din loot nyuntona nan mɔktona,
fine bia din te ki kpengbeja fɔɔr.
- 16 Fine din nan yonnu nan nyiɔk,
ki senn yonnu nan ŋmaarik, ki bi be bi
binbeboa.
- 17 Fine din bokit tiŋ na terii, ki te ki piar nan siok
be.
- 18 Yennu, tiat nan a datai sarikitae,
bi teen jatite ki biir a sann.
- 19 A daa ŋaan a niib ki teen bi databiit na,
a bia daa tammit a niib nba la daamii na po.
- 20 Tiat mɔlor nba ki a lor nant na po,
kimaan toonbiit yat gbee tingbounj na lotii
kur powa.
- 21 A daa te ki niib nba ki bi diimm na di fei,
a te nandamm nan talas damm n dont a
sann.
- 22 Yennu, fiit a tiorj ki somm a niib,
tiat nibiit nba sarikita bianjinba daar kur na.
- 23 A daa tammit a datai nba donn wutoa ki tian
tintianii na,
nan fuut nba ki a datai fu yoo kur na po.

75

Yennu-e tee buut daano

- 1 Yennu, ti teena niipoouk,
ti teena niipoouk, kimaan a naak nant.
Ti piak a yabint nba tee bianjinba,

ki bia want a bakitnaun toona nba ki a tuun.

- 2 Yennu yet a, “N senn buut yooe,
ki saa bu nan barmonii.
- 3 Tin na, nan li niib kur-i tanj jek yoo nba,
naan mine sii diab, ki bi kan damm.
- 4 N beer noonbiit damm na, maa bin nyik tonu,
5 ki bia daa dont bi mon, ki mok yuwannu.”
- 6 Soa kaa ki saa nyi yondo po koo yonbaa po
koo niidiitu po koo niigan po ki fit donn
nisaariki;
- 7 Yennu kooe tee buut daano,
u bu ki teen yeno kaat, ki bia bu ki teen loo monii.
- 8 Yennu dia nyubitike,
ki li gbee nan daamii nba tee u wutoor,
ki u kpaan mo, ki tingboung na noonbiit damm
nyu;
bi nyuu li kur ki gbenn.
- 9 Min narin kan nyik nan man pak ki dont Yennu,
wunba ki Jakob din jiantir na,
n bia saa yin yanii ki donto.
- 10 U saa pot noonbiit damm pang,
naan pukin kasii damm yar.

76

Yennu-e tee nyannu daano

- 1 Yennu sann nyoot Juda yent ni,
ki u sann la baakir Israel tingboung ni,
2 ki u naak be Jerusalem,
ki u binbeboor tee Sayonn kunkonn paak.
3 Leje ki u konn datai na peenii,

ki kɔnn bi naagbankɔŋa nan jukbanjai,
barmɔnii, u bia kɔnn bi jatiat kurawa.

⁴ Yennu, a gbee nan yentue, ki a yabint ŋan,
ki a nyii kunkona tiŋ nba ki a nyann a datai
na ni.

⁵ Ki bi jii kunkɔnkɔnna maŋ nba mɔk linba kur,
ki bi ji biar gɔɔnt kuun gɔɔn,
ki bi paŋ nan bi bannu kur teen yann.

⁶ Fin Yennu nba ki Jakɔb din jiantir na,
yoo nba ki a yakii namm na,
ki bi taanii nan taanjakira baa ki kpo kpo.

⁷ Yennu, fin kuukɔɔe ki ti sii tiina jaŋmaanii;
li-i tee ki a wutoor doo, sɔɔ kan fit set a
tɔɔnni.

⁸⁻⁹ Yennu, a mɔɔnt a buut yendouŋ niŋa,
yoo nba ki a fiir a fan bu ki somm binba ki bi
diimm
tiŋ na paak na,
ki jaŋmaanii kɔɔ tingbouŋ na, ki u ŋmin
soon.

¹⁰ Barmɔnii, a wutoor-i baa a datai paak,
niib tuu tura dontire,
ki niib nba nyii tɔb na ni saa tiar ki teen jaamm.

¹¹ Turin i Yomdaano Yennu linba ki i senn
mɔsonn
a i saa turo na. Ii baar nan i piinii ki turo.
Digbana nba kur kpiai na n baar nan bi piinii
ki tur Yennu nba ki nisaarik tiino na.

¹² U te ki doo diara sikint bi mɔŋ,
ki te tingbouŋ na kpanbara tiino jaŋmaanii.

77

Pardɔɔnn nba be daamii yoo

- ¹ N yikin nan kunkɔpaarir ki tur Yennu.
N yikin nan kunkɔpaarir, ki u gbiint turin.
- ² N wahala yoo, n mei Yennu,
ki dont n nii nyɔtunmunn ki meio,
ɲaan ki ki laat pardɔɔnni.
- ³ Mi-i dakin Yennu po yoo nba, n tuu kuriie.
Mi-i dakin Yennu po, n gbanu tuu chɔke.
- ⁴ U te ki n ningbouŋ ki mun, ki li daamiin, ki n
ki fit piak.
- ⁵ N dukii daa nba gar, ki bia tian bina nba gar
sianyooowa.
- ⁶ N tiar yanii nba ki n tuu yiin na nyiɔk,
ki dakin ki boi n mɔŋ a,
- ⁷ “Yennu saa nyikit fas fas, ki ji kii mɔk ninbatinu
nantii?”
- ⁸ U lomm nba kaa gbennu na ji bote-e?
U mɔsonn na saa nyikite yoo kurii?
- ⁹ Yennu tamm u ninbatinu na poe-e?
Wutoor yent u ninbatinu na boore-e?”
- ¹⁰ Ki n ji yet a, “Linba daamiin bonchiann tee
nnae;
Yennu ji ki dia u panchiɔŋ na ki sommititi.”
- ¹¹ Yennu, n saa tiar a toonjaana na po.
N bia saa tiar a bakitnaun toona nba ki a tun
sianyooowa na.
- ¹² N sii tian linba kur ki a din tun,
ki bia dakin a toonjaana na po.
- ¹³ Yennu, a sonii tee kasi;

- yensau ki be, ki yab nan fin Yennu na.
- 14 Fin Yennu fit tuun bakitnaun toona,
ki fiitir a yiikoo ki teen a niib,
- 15 ki tint a niib nba tee Jakob nan Joosef maaru
na
nan a panj.
- 16 Yennu, yoo nba ki nyun din la-a na,
janmaanii din soorowa,
ki mɔkgbenja nba sumii na, ki li jekir.
- 17 Ki saak nyii sanpagbant ni ki baa,
ki satianii tant, ki sanyikintii yent lokir kur
po.
- 18 Satianii na jek tinj, ki sanyikintii na yent
durinya
kur po, ki tingbounj jek, ki damm.
- 19 Ki a somm gaar nyunpana ni,
ki tɔkin poot mɔkgbenjir, ŋaan soo ki laat a
taaboota.
- 20 Ki a ŋmakit a niib nan pekpaarik nba tuu
ŋmakit u pei na,
ki teemm Moses nan Aaronn nii ni.

78

Ki j̄in Yennu nan u niib po

- 1 N niib, gbiintir n wannu manj,
kii tee soon nna ki gbat maa yaa man beti linba.
- 2 N saa pakii barjokite,
ki fiit bunbɔr bona nba bo be sianyooowa na,
- 3 linba ki ti gbat ki bia mi, linba ki ti baanba din
betit na.
- 4 Ti kan bɔr ti waas maan manj,

ti bia saa wann maaru nba waa ki jiin
bakitnaunj toona
nba ki Yennu tun, nan u paŋ na po.

- ⁵ Ki u tur Jakob maaru nba tee Israel teeb na
sennu,
ki bia turib wannu,
ki kpaan ti yeejamm a bin wann bi waas
sennu maŋ,
- ⁶ a lin te maaru nba waa n tumii, ki mun wann
bi waas.
- ⁷ Ki bi-i tun nna, li saa te bin teen Yennu yada,
ki kan tamm toona nba ki u tun na po,
ŋaan sii mək məsaku nan u sennu.
- ⁸ Bi kii tee nan bi yeejamm nba din tee tubkang-
bata
nan moyêtdamm na kaa;
ŋamm yaa yada din ki gbee nan Yennu,
ki bi bia din ki waa Yennu fanu.
- ⁹ Efraim jab lek din bar loa nan torbana,
ŋaan bi din tan chiar tob daara.
- ¹⁰ Bi din ki dia bi molor nan Yennu,
ki yêť bin gaar u sennu na.
- ¹¹ Bi din tamm waa tun linba ki turib nawa,
li bakitnaunj toona nba ki u din tun ki bi la
na.
- ¹² Bi yeejamm din goriie ki Yennu tun bakitnaunj
toona maŋ, Soann paanu nba be Ijipt tinj ni
na.
- ¹³ Yennu din bokit məkgebŋir ki te ki bi somm
gar li ni,
ki te nyunpana set nan joona na.
- ¹⁴ U din liin sanpagbouŋo, ki li ŋmakitirib yonnu
ni,

- ki u bia ηmakitirib nyioƙ nan muu yentu.
- 15 U din yee tangbeηa, kunkoouk na paak,
ki teemm nyun, ki li yab nan mōka ni nyun
na.
- 16 U din te ki nyun nyi tanpiiuk ni ki puub nan
mōkir na.
- 17 Bi bia lek din tuun yanbōmm ki biir Yennu,
ki mōk moyētuk nan Yabint Yennu,
kunkoouk na paak.
- 18 Bi lek din miewa ηaan bikin Yennu,
ki boi jeet nba ki bi nian po.
- 19 Bi din pak ki biir Yennu ki yet a,
“Yennu saa fit turit jeet kunkoouk na paaka-
a?”
- 20 Li tee mōniie nan u faa tanpiiuk, ki nyun nyii
ki puub bonchiann, ηaan u saa fit turit jeeta-
a?
U saa fit tur u niib nanta-a?”
- 21 Li paak, ki Yennu wutoor ji doo yoo nba ki u
gbat
bi pinpakit maη, ki din lekib nan muu.
U wutoor din doo Israel teeb na paak bonchiann,
22 kimaan bi din ki teeno yada,
ki bia ki mōk yada nan u saa fit tinnibi.
- 23 U lek din pak nan sanpagbouη,
ki te ki li takorbona loot,
- 24 ki te jeet nyii sanpagbant ni ki sik,
ki tee mana ki bi dii.
- 25 Yennu din turib linba kur ki bi loon,
ki bi dii malakanba jeet.
- 26 U din te ki wouη daa ki nyii yondo po,

- ki bia jii u paŋ ki te ki wouŋ nyii niigan po
ki daa,
- 27 ki nyinn pinpara, ki bi yab nan tanbiinii na, ki
tur u niib.
- 28 Pinpara na din baa kaan na sinsuuk ni,
nan lanbont* na kur po.
- 29 Niib na din ŋman ki tan gboo,
kimaan u din turib baa nian linbawa.
- 30 Bi bia lek din ki fit nyinn bi niɔŋ,
ŋaan bia daa ŋman,
- 31 li yooe ki Yennu wutoor doo bi paak;
ki u kp̄ii bi nipaarit, binba tee Israel naas-
inchinchiba na.
- 32 Linba na kur, ŋaan niib na bia lek din tuun
yanbomm.
- Yennu bakitnaun toona nba ki u tuun na kur lek,
bi din ki teenɔ yada.
- 33 Li paak ki u din jin bi daa ki li tee nan foon na,
ki bia jii biak ki jin bi manfoa.
- 34 Yoo nba kur ki u kp̄ii bi siabi,
leeb nba biar na tuu mɔ kɔɔbiae,
ki lebit bi binben ki miar ŋɔɔ Yennu nan
ninbinmɔnii.
- 35 Bi tuu tiar nan Yennu-e tee bi guutoɔ,
ki tee Yabint daanɔ nba baar ki sommitib.
- 36 Naan bi mɔbona kur din tee faie;
bi din ki piak siar ki li tee barmɔnii.
- 37 Bi para din ki yeen nanɔ,
bi din ki dia bi mɔlor fanu nanɔ.

---

* **78:28** 78.28 Bi din dia bonkobit gbante ki faa bi lanbont.

- 38 Naan Yennu lek bia din mək ninbatinu nan u
niib na,
ki nyik chab bi yanbomm, ki din ki biiribi.
Yoo n tuu yoo u din tuu gɔɔr u wutoore, ki ki fiint
u jati.
- 39 U din mi nan bi tee nisaariie,
ki tee nan wamaasin nba tuu gar ki ji ki jent
na.
- 40 Bi din tuu baar nan kpikpiruko ki biirɔ yoo kur
kunkoouk na paak, ki teenɔ parbiir, muuk na
ni.
- 41 Bi din bikii Yennu-e yoo kur,
ki dont Israel teeb Kasii Daanɔ man wutoor.
- 42 Bi din tamm u yabint paɲ
nan daar nba ki u din fatib bi datai boor nae,
43 ki din tun u bakitnaunɲ nan yaarlituk
toona,
Soann paanu nba be Ijpt tin ni na.
- 44 U din te ki moka nyun kpant sɔn,
ki Ijpt teeb kɔɲ nyun nan nyunu.
- 45 U din te kpajui baa bi ni, ki daamiib,
ki te pɔnta yabit ki biir bi tin.
- 46 U din tun naasuut, ki bi baar nman bi
bonbuburit,
ki bia biir bi kpaant kur.
- 47 U din tun sakaana, ki li biir bi tilontii,
ki te sakaana baa bi kinkanii paak, ki li kpo.
- 48 U din te sakaana nan sanyikintii kpai bi
bonkobit.
- 49 U din kpaar u wutoor ki paan bi paak,
ki li tee kuun malakae baar bi paak,
ki bi be parbiir ni.
- 50 U din ki gɔɔr u wutoor koo ki tinn bi manfoa,

ɲaan kpiib nan yiarbiit.

- 51 U din kpɪi Ijɪpt niro kur bija sinsinn.
- 52 U din gare ki u niib na waa nan pekpaarik nba
tuu gar
ki u pei waa na, ki ɲmakitirib kunkoouk na
paak.
- 53 U din ɲmakitirib nan laafia, ki bi ki mɔk
janmaanii,
ɲaan ki u te ki mɔkgbenjir mubin bi datai na
paak,
- 54 ki din diab ki baar namm u kasii tinj kpaar
boor,
ki li tee kunkona tinj nba ki u kɔn ki nyann
na ni.
- 55 U din ber niib nba kɔɔ leɲ na ki nyinnib,
yoo nba ki u nigannkab Israel teeb baat na,
ki biit tinj na ki tur bi booru kur,
ki kɔɔmm niib nba din kɔɔ leɲ na ɲei ni.
- 56 Naan Israel teeb na lek din mɔk mɔyɛtuk
ki biir Yabint Yennu, ki bia bikiiɔ, ki ki saak
u sennu na.
- 57 Bi din tee mɔyɛtdamme, ki ki mɔk mɔsaku,
nan bi baanba nba din ki mɔk na.
Bi din tee nan torbanɲmarima nae.
- 58 Bi din dont Yennu wutoor nan bi tingbanjiant
boa,
ki gbit u kpak nan bi pata.
- 59 Yennu din donn wutoor nan waa la nna na,
li paak, ki u yɛt u niib fas fas.
- 60 U din yaan u kasii boor nba be Siilo na,
ki li tee u lanbouɲ nba ki u tuu kɔɔ nant na,
- 61 ki din te ki ti datai fat mɔlor lakir nba tee nyinn

- ki want u paŋ nan baakir na.
- 62 U din donn wutoor nan u tiɔŋ niib,
ki te ki bi datai kpiib.
- 63 Bi din kp̄ii naasimm tɔbii ni,
ki sapaamm kɔŋ jab nan bin kumm.
- 64 Bi mannteeb din kpo tɔbii ni,
ki bi datai na ki saak ki pakoi na fabinii.
- 65 Li joontik, ki Yennu fiir ki tee nan u bo gɔonte
na,
ki tee nan nipaaruk nba tuu nyu daan ki
ŋamm la paŋ na,
- 66 ki ber u datai ki nyinnib, ki bi dii fei nba kaa
paak.
- 67 U din yêť Joosef maaru; u din ki gann Efracim
booru,
- 68 ŋaan gann Juda booru
nan Sayonn kunkonn nba ki u mantik loon
na.
- 69 Leŋe ki u maa u ŋasaakak,
ki li fɔk nan sanpaak na,
ki te ki li yoo be nan tingbouŋ nba yoo be
na.
- 70 U din gann Defid, ki u tee u toontunno,
ki u nyinno bonkob-look ni,
- 71 waa sii kpaar pei na, ki u jiiu ki teeno kpanbar,
ki u sii gorii u niib Israel teeb, binba tee ŋoo
Yennu faar na.
- 72 Ki Defid jii u par kur ki diab nan barmonii,
ki soorib fanu, ki ŋmakitirib.

79

Yenmiaru nba jii Israel teeb po

- ¹ Yennu, binba ki waa-a na lek a tiŋa.
Bi biir a kasii ŋasaakak nawa ki but Jerusalem.
- ² Bi jii a niib gbanant ki tur juut nan muuk ni
bonkobit,
a bin di.
- ³ Bi kp̄ii a niib ki bi sɔn puub nan nyun na.
Sɔn puube nan nyun na Jerusalem kur po,
ki sɔɔ ki be ki saa pii niib na gbanant.
- ⁴ Digbana nba kpiat na sukiite ki bia laat, ki
sarikitit.
- ⁵ Yennu, a wutoor saa do ti paak ki lin wei nlee?
A wutoor sii tun ki dite nan muu na-a?
- ⁶ Nmantir a wutoor ki paan digbana nba ki
jiantira na paak,
niib nba ki meia na.
- ⁷ Bi kp̄ii a niib, ki boont a tingbouna.
- ⁸ A daa daar ti tuba, ti yeejamm yanbɔmm paaki,
a tint ninbaauk mɔtana, ti ji ki mɔk din-
danni.
- ⁹ Yennu, a sommit, ki tinnit.
A fatit ki nyik chab ti yanbɔmm, kimaan a mɔŋ
sanŋann paak.
- ¹⁰ Bee teen ki boorganu na boit a, “I Yennu na be
lee?”
Yennu, ŋaant ki tin la nan ti ninbina,
ki a dat binba kp̄ii a niib na tuba.
- ¹¹ Gbiintir dansarkɔɔra na fabinii,
ki jii a paŋ ki fat binba ki bi pak biirib ki loon
bin kp̄ib na.

- 12 Yennu, digbanlia nba sukii ki biira na,
jiint pab taar munlore bi biit paak.
- 13 Ki timm nba tee a niib, ki tee a pelook ni pei
na
sii teena niipoouk nan yoo nba kaa paak,
ki bia sii dontira yoo kur.

80

Yenmiaru nba jiin Israel teeb finu po

- 1 Yennu, fin nba din nmakitir Israel teeb
nan pekpaarik nba tuu nmakitir pei bianjinba na,
gbiintir ki turit.
Fin nba kar a naangbouŋ paak,
bonninnant banlee nba mək kpinkpant na*
paapo,
- 2 fiitir a mən ki wann Efraim booru nan Ben-
jamin booru
nan Manase booru, ki jii a paŋ ki baar tinnit.
- 3 Yennu, ŋaant ki tin jen a boor,
a tinit ninbaauk ki tin la tinnu.
- 4 Yabint daano Yennu, a saa donn wutoor
ki lin wei nlee, ki tan fit gbat a niib miaru?
- 5 A te ki ti di ninbaauk,
ki turit ninnyuut nan nyubitgbenjir ki ti
nyuu.
- 6 A te ki ti datai kən nant, a bin fat ti tinii ki sukiit.
- 7 Yabint Yennu, a tinit ninbaauk
ki ŋaan ki tin jen a boor ki la tinnu.

---

* **80:1** 80.1 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit,
ŋaan mək kpinkpant.

- 8 A nyii nan tiik nyakir Ijpt tinj nie, ki ber digbanlia,
ki nyinnib, n̄aan bur nyakir maŋ bi tinj ni.
- 9 A din poŋ n̄amm yiare leŋ ki burir, ki te ki li kpaat,
ki li jiina mii sik, ki lat ki gbenn tinj na kur po.
- 10 Tiik na maasu din bakin kunkona nawa,
ki li yiinii bia piin kpek-kpera na.
- 11 Li yiinii din lat baar Sinsuuk ni m̄okgbenjir na boora,
ki bia tant ki saa tuu Yufrates m̄okira.
- 12 Bee ki a yeer joona nba maa ki lintiri?
M̄otana, wunba kur gaar saa fit jan li loona.
- 13 M̄odoorii biirire, ki muuk ni bonkobit bia di n̄anne.
- 14 Yabint Yennu, jenin ti boor.
Tibint yendouŋ ni, ki got sikin ti paak;
baat ki tan tinn a niib.
- 15 Baat ki tan tinn tilontik nba ki a burɔ,
ki u tee tipaan, ki a te ki u kpaat nan paŋ na.
- 16 Ti datai ch̄oɔr ki bir tinj ni, ki joor muuwa;
gotirib nan wutoor ki biirib.
- 17 Guut ki tinn niib nba ki a gannib,
ki bi tee digbann nba ki a te ki bi paar na.
- 18 Ki ti ji kan ban lek ti numm nanani.
A te ki tii m̄ok manfoor, kii yi a sann kii dontira.
- 19 Yabint daano Yennu, a tinit ninbaauk,
ki n̄aan ki tin jen a boor, ki la tinnu.

81

Yenjiantu jaamm yan

- ¹ Yinin yan sanpaapowa nan kpinkpammuk
ki tur ti guutoo Yennu.
Yinin dontir yan ki tur noo Yennu nba ki Jakob
din jiantir na.
- ² Piint bonmumoot faanu kii nakin siiyak,
ki pinn kunkomana nba be konn nan biok paak
na.
- ³ Pebin jaamm na naatunn, yoo nba ki nmaarik
paan,
nan yoo nba ki u tee nmaamunn na.
- ⁴ Linba nae tee Israel teeb sennu,
ki tee wannu nba nyii Yennu nba ki Jakob* din
jiantir na boor,
- ⁵ ki u sennir ki li tee Israel teeb sennu
yoo nba ki u din lek Ijpt tin na.
- N din gbat magamm nba ki n ki mi,
- ⁶ ki li yet a, “N paat jika nba paa i bopiat paak
nawa.
N te ki i bir i jika kurawa.
- ⁷ I yiinin yoo nba ki i be wahala ni, ki n tinni,
ki n be wonpaaruk ni, naan gat ki turi,
ki bikini Meriba nyun boor.
- ⁸ Gbiintir man, n niib, ki n turi kpaanii.
Israel teeb, n bo sunman yin gbiint ki turime.
- ⁹ I daa ban jiantir yensau.
- ¹⁰ Mine tee i Yomdaano Yennu,
mine din nyinni Ijpt tin ni;
yaatir i mob man, ki n dinni.

---

* **81:4** 81.4 Jakob sanleere tee Israel.

- 11 “Naaan n niib na kan gbiint ki turimi.
Israel teeb na kan sikin bi mɔŋ ki turin.
- 12 Li paak ki n te ki bi be tuukpaatuk benu,
ki tuun bi mɔŋ nba loon bii be bianjinba.
- 13 N niib-i bonni saa gbiint ki turin,
Israel teeb maŋ-i bonni saa wei n wannu,
- 14 n bo saa kɔne yian ki nyann bi datai,
ki biir bi datai maŋ kur.
- 15 Ki binba ki loonin na, jaŋmaanii saa soorib,
ki bin gbaan n tɔɔnn,
ki bi tubdatu sii be yaayoo nan yaayoo.
- 16 Naaan n saa dinni jeet nba ŋan,
ki bia gbooni nan siat nba saa nyi tanfiɔk ni.”

82

Yennu-e tee kpanbarjaann

- 1 Yennu kar u naangbouŋ paak,
ki barbuura bonchiann be u tɔɔnn,
ki u bu bi buut ki yaa,
- 2 “I daa nyikin barmɔnii bunu,
I daa bu ki teen tondamm na mɔnii.
- 3 Bumin barmɔnii buut ki somm nandamm nan
kpeebii,
pakin barmɔnii ki somm talas damm nan binba
ki li diimm na.
- 4 Fatirib ki nyinnib biit damm nuu ni.
- 5 “Bi ki mi siari, bi bia ki bant siar paaki,
ki tee ŋmabir damm,
ki barmɔnii paku bot durinya na teeb boor.
- 6 Ki min Yennu yet a, ‘I tee barbuurae, i kur tee
Yennu waase,’
- 7 ŋaan i kur tan saa kpoe nan nilee na,

ki bia kpo nan doo guuteleeb na.”

⁸ Yennu, setir ki bu tingbouŋ na buut,
kimaan digbana na kur tee a yare.

83

Yenmiaru ki jiin Israel teeb datai nyannu po

¹ Yennu, a daa ŋmini, a daa ŋmin ki taantir.

² Gotir, a datai nba yêen ki ki saak a mɔb.

³ Bi bɔrii ki lorin lora a bin biir a niib;
bi lorin a bin biir binba ki a guub na,

⁴ ki yeen leeb a, “Ii saana man ki tin boont
digbann na,

ti daa te ki Israel sann ji puuri.”

⁵ Ki bi kur taan dudukyent ki lor a bin biira.

⁶ Ki Edom teeb, nan Ismael teeb, nan Moab teeb,
nan Hagar booru ni niib,

⁷ nan Gebal teeb, nan Amonn teeb, nan Amalek
teeb,
nan Filistia teeb, nan Taya doo ni niib taan
a bin kɔn nana.

⁸ Ki Asiria teeb mun taan Amonn teeb
nan Moab teeb nba tee Lot yaaboona na po.

⁹ Teentib nan faa din tun bianjinba ki tur Midiann
teeb,

nan faa bia din tun bianjinba ki tur Sisera nan
Jabinn,

Kisonn mɔkir ni na,

¹⁰ binba ki ti din biirib Endor doo ni,
ki bi gbanant dɔɔ ki tan bat na.

¹¹ Teent bi nijaana nan faa din tun bianjinba

ki tur bat Oreb nan bat Seeb na,
 ki nyann bi tɔɔndamm kur nan faa din tun
 bianjinba

ki tur bat Seba nan bat Salmuna na.
 12 Njamme din yet a, “Njaant ki tin fat Yennu tin
 na ki yent.”

13 Yennu, njaant ki bii tee nan tangbiruŋ na,
 kii biaki tee nan fouŋ nba ki wouŋ tuu pebir na.

14-15 Wein ki berib nan wonpaaruk,
 ki da wonpaaruk ki fibitib,
 ki kɔɔmm janmaanii nan muu nba tuu di muuk
 na,

koo nan muu nba tuu di ki lenn kunkona na.
 16 Yennu, dintib fei, ki lin te niib kur n lon a boor.

17 A te ki bii di fei yoo kur, kii tiin janmaanii.
 Njaant bin kpo nan fei.

18 Njaant ki bin bann nan fine tee Yennu,
 ki tee yabint daano, tingbouŋ na kur po.

84

Parpeenn nba be Yenjiantu ni

1 Yabint daano Yennu, a nasaakak mantik njan
 bonchiann.

2 N mantik loon ki mii be leŋ,
 n seek kur loon ki mii be Yennu nasaakak nie,
 kii yiin parmaasir yanii nan n par kur
 kii teen Yennu nba fo na.

3 Yabint daano nba tee n kpanbar nan n Yennu,
 jablankpiitii gbaa, njaan bi mok bi nei,
 ki tabilantianii mun bia luu bi tiat ki kaatir bi
 waas li ni,
 ki li kpia a maruŋ binbintir.

4 Parpeenn be binba kɔɔ a njaak ni na paak,

bi sii tun yiin yaniie ki dontira.

⁵ Binba ki bi paŋ nyi a boor na, parpeenn tee bi yare,

ki tee binba jii bi para ki teen siir nan bin saan Sayonn kunkonn boor na.

⁶ Baa somm ki gar Baka baakoouŋ na ni na, ki bi te leŋ teen nyuntona.

Siok-i baar, ki saak baa, nyunboa tuu dɔɔre,

⁷ ki bi saa ki ŋammit laat paŋ tee-e nan baa tan saa baar Yennu boor, Sayonn kunkonn na paak.

⁸ Yabint daano Yennu, gbatir n miaru,

Fin nba ki Jakɔb din jiantir na, gbiintirin.

⁹ Yennu, kpanbar nba ki a ganno na, teent piisin u paak.

¹⁰ Mi-i dɔɔr daar yennkɔɔ a ŋasaakak ni,

li chee nan man dɔɔr siar po daa tusir.

Mi-i see Yennu ŋasaakak boor ki guu tammɔb,

li chee nan man kɔɔ nibiiuk ŋaak.

¹¹ Kimaan Yennu-e tee ti guutɔɔ nan ti kpanbar, ki tee piisin ti paak, ki ti laat burchint nan baakir,

ki binba tuun linba ŋan, u ki miimm bonŋana.

¹² Yabint Yennu, parpeenn be damm nba teena yada paak.

85

Yenmiaru nba saa somm Israel teeb

¹ Yennu, a mɔk ninbatinu nan a tiŋ.

A te ki Israel teeb bia ŋamm mɔkita.

- 2 A nyikchab a niib bi yanbomma,
ki bia piin bi biit kurawa.
- 3 A nyik ki ji ki dont wutoor nammi,
ki soor a parbeenn na.
- 4 Yennu, fine tee ti tinntoo,
jenin nant, ki nyik, ki daa dont wutoor nanti.
- 5 A saa donn wutoor ti paak ki li ki mək yoo-o?
A kan ban nyik a wutoor manji-i?
- 6 A ŋammit, ki tii paar,
ki timm nba tee a niib na n dont a sann.
- 7 Yennu, want a lomm nba be yoo kur na,
ki bia sommit, ki tinnit.
- 8 N saa gbiint linba ki ti Yomdaano Yennu yete;
li-i tee ki ti ki ŋmat ti jat binbeŋ ni,
u senn mɔsonn a u saa tur timm u niib
parmaasira.
- 9 Barmɔnii, u teen siir nan wun tinn binba
baakito,
ki u baakir saa kpakin ti tij ni.
- 10 Lomm nan barmɔnpakue che leeb,
ki kasii binbeŋ nan parmaasir barin leeb.
- 11 Binbenŋaŋ saa nyi tingbouŋ na nie,
ki popeensin n nyi yendouŋ ni.
- 12 Yennu saa turit linba ŋan,
ki te ki ti tij n kpiak ki nan jeet.
- 13 Popeensime tuu lii Yennu tɔonn, ki ŋammit
sonu ki teeno.

86

Yenmiaru nba jün sommir po

- 1 Yennu, gbiintir ki turin gatu,

kimaan n tee tatimooe, ki namii.

² Ii guu n manfoor, kimaan n jii n moŋ ki turawa.
Fine tee n Yennu, ki a tinn a daabir nba teena
yada na.

³ Yennu, a tinin ninbaauk, kimaan n meia yoo
kur.

⁴ Yennu, a te ki a daabir-ii mək parpeenn,
kimaan n jikit n miaru ki teen fine.

⁵ Yennu, a mək nyikinhab, ki ŋan turit,
ki a lomm gbee nan wunba kur miara.

⁶ Yennu, gbiintir n miaru,
ki gbiint n fabinii nba loon sommir.

⁷ N wahala yooe ki n saa yiina, kimaan a saa turin
gatuwa.

⁸ Yennu, yensau kaa ki tee nan fin na,
soo daa ki ban tun siar ki li tee nan a yar na.

⁹ Yennu, digbana nba kur ki a nan na tan saa
baar
ki gbaan a toonn, ki jianta; bi tan saa tur a
sann baakir.

¹⁰ A tee yabintdaanoe, ki tuun bakitnaun toona,
fin kooe tee Yennu.

¹¹ Yennu, a wannin a soonii, ki n saa somm nan
barmonii.

A wannin ki n jianta nan n par kur, kii tiin a sann
janmaanii.

¹² N Yomdaano Yennu, n saa jianta nan n par
kure.

N sii baakit a sann nan yoo nba kaa gbennu.

¹³ A mək lomm bonchiann nanin, ki tinnin,

- ki n ki sik kaaug ni.
- 14 Yennu, karinbaandamm fiir a bin biirin,
ki tee nikpiirit nba taan leeb a bin kpin;
bi tee niib nba baka kaa a poe.
- 15 Naan fin n Yomdaano, fine tee ninbatinu nan
lomm Yennu,
ki moƙ sukuru nan barmoonii nan burchint.
- 16 Jiantir n paak, ki tinin ninbaauk, a chekinin,
ki tinin,
kimaan n jiantira nan n naa nba din jiantira
bianinba nae.
- 17 Yennu, turimin a namm siara, ki n datai n la,
ki di fei,
kimaan fin Yennu-e sommin ki maan n par.

87

Dontir nba jiin Jerusalem po

- 1 Yennu maa u doo Jerusalem kasii kunkona
paak.
- 2 U loon Jerusalem man ki gar Israel teeb nba koɔ
siaminba kur.
- 3 Yennu doo, gbiintir bonnana nba ki bi piak ki
jiint a po na.
- 4 “Yoo nba ki n tan saa sob digbana nba saak n
mob na,
n tan saa pukin Ijipt nan Babilonn.
Mi-i tani sob Jerusalem teeb sana, n saa pukin
Filistia
nan Taya nan Itiopia teeb sana.”
- 5 Ki bi tan saa pak Sayonn po ki yet nan digbana
kur nyii u nie,

ki Yabint Daano saa te ki u mok paŋ.

⁶ Yennu tan saa sob niib sana ki pukin Jerusalem teeb po.

⁷ Ki bi waa waak ki yiin yanii a, “Ti piisin kur nyi Jerusalem-e.”

88

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ N Yomdaano Yennu, fine tee n tinntoo, n mo fabin ki teena yonnu nan nyiok kur.

² Gbatir n miaru, gbiintir n fabinii ki sommin.

³ Parbiir bonchiann baarima, ki n ji naak nan kuun.

⁴ N ji tee nan nilee nba tuu yaa bin kpo nae, ki n paŋ kur gbenn.

⁵ Ki n nyint kpeemm boor, ki ji tee nan binba ki bi tuu kpib ki bi doo kaat ni, ki tee binba ki a ji ki tian bi po na, binba ki a ji kan sommibi.

⁶ Ki a jiin ki lun kasunsuŋ ni, ki li tee siaminba tee bunboncheenn ki bia sumii chib.

⁷ A wutoor paa n paak ki kpai, ki n doo nyunpana loŋ ni.

⁸ A te ki n yonanmonii nyikin, ki te ki n nubir bi boor,

ki n be diloor, ki ji kan fit chiar.

⁹ N ninbina diŋ nan wahalawa.

Yennu, n yia daa kur, ki dont n nii ki meia.

- 10 A tuun bakitnaun toona ki teen kpeemmi-i?
Kpeemm fit fi ki dontirani-i?
- 11 A lomm nba kaa gbennu na, bi piak li po kaat
ni-i?
koo ki piak a binbenjan, biiru boori-i?
- 12 Bi laat a yaarlituk toona bunbonn ninji-i?
koo ki laat a toonjana tin nba ni ki bi tamm
a po na ni-i?
- 13 Yennu, n yi fine, maa a sommin; n meia
sanyiok kur.
- 14 Yennu, bee ki a yetimi? Bee ki a lek a numm
nanimi?
- 15 Maa fiir ki tee bika, n di wahala ki per man
kpowa;
a tubdatu jikir na chokima,
- 16 ki a wutobiiuk na butima,
ki a janmaansooruk leku na biirin.
- 17 Daar n tuu daar, li tuu lintime nan nyunmonn
na,
ki set loonin lokir kur po.
- 18 A te ki n yonanmonii nyikin,
ki bunboncheenn kooe ji tee n yonanmonj.

89

Israel teeb daamii yoo yarj

- 1 Yennu, n sii tun yiin yaniie
ki jiin a lomm nba kaa gbennu na po.
N saa jii mabe ki moont a barmonii binbenj po,
maaru n tuu maaru kur ni.
- 2 N saa wann nan a lomm see-e kenken yoo kur,
ki bia wann nan a barmonii binbenj be-e fanu
nan sanpagbouj na.

3 A din yet a, “N senn n molor nan nirɔ nba ki n ganne.

N senn mɔsonn nan n toontunnɔ Defid-e a,

4 ‘A maaru ni nirɔe sii tun tee kpanbar.

N saa te ki a naangbouŋ-ii mɔk paŋ, maaru n tuu maaru kur ni.’ ”

5 Yennu, sanpagbant yiin yanii ki dont a baktinauŋ toona,

ki kasii damm yiin a barmonii binbeŋ po.

6 Yennu, sɔɔ ki be yendouŋ ni ki tee nan fin na; malakanba nba be yendouŋ ni, bi sɔɔ ki tee a loo.

7 Kasii damm sinsuuk nie ki yentinu be bonchiann, a mɔk baakir ki gar binba linta na kur.

8 N Yomdaano Yennu, sɔɔ ki be ki tee nan fin na. Yennu, fine tee yabint daano, ki mɔk barmonii binbeŋ bona kur ni.

9 Ki a ŋmakitir mɔkgbeŋa, ki yoo nba ki li nyunpana fiiri, ki a tuu te lin diŋ.

10 A din faa but bonsusoouk Rahab ki kpiiu; ki jii a panchioŋ ki nyann a datai.

11 Sanpaak nan tingbouŋ na kur tee a yare. Fine nan durinya nan linba kur be li ni.

12 Fine nan li niidiitu nan niigaŋ po kur.

Tabor kunkonn nan Hermonn kunkonn kur yiin parpeenn yanii ki dontir fine.

13 A kpinkpouŋ be nan yiikooe, ki a nuu mɔk paŋ, ki a diitu nuu be sanpaapo.

14 Kasii nan barmōnii binbenē tee a naangboun
fiakir,
ki lomm nan barmōnii binbenē be a tōonn po.

15 Yennu, niib nba tumii ki sii jiantira nan yanii,
parpeenn tee bi yare; ŋamme tee binba somm a
yentu ni na.

16 Bi kparam a sann nie daa kur, ki dontira, a
toonŋana paak,

17 ki ti baakir nan paŋ nyi a boor, ki a lomm niŋe
te ki ti nyann.

18 Yennu-e gann ti guutōo,
fin nba tee timm Israel teeb kasii Yennu na,
fine turit ti kpanbar.

Yennu molor nan Defid

19 Sianyoo ki a din pak yirintu ni ki tur a
barmōnii toontunnō,
ki yet a, “N somm kunkōnkōnnō nan paŋa,
n jii naangboun ki tur daanō nba ki n gannō niib
na niŋa.

20 Mine jii n toontunnō Defid
ki mōon kasii kpan u yur paak ki teenō
kpanbar.

21 N paŋ sii yōo be nanō; barmōnii, n yiikoo saa
te ki u wakii.

22 U datai kan ban nyannō; nitonsōo kan ban
nyannō.

23 N saa faa but u datai, ki bia kpi wunba kur
namō.

24 N sii loonō ki be fanu nanō, ki te ki u laat
nyannu yoo kur.

25 N saa yarik u naangboun,

- laa nyii Sinsuuk ni Møkgebņir ki saan tuu
Yufrates møkir.
- 26 Ki u saa betin a, 'Fine tee n baa nan n Yennu,
ki bia tee n guutoo nan tinntoo.'
- 27 Ki n saa jiiu ki teeno n bijakper,
ki u sii tee wunba gar kpanbar kur;
- 28 ki n sii tun dia n mōsonn nano,
ki n molor sii yoo be nano nan yoo nba kaa
gbennu.
- 29 N saa ḡamm senn u naan ki lii be mōkmōk nan
mōkmōk,
ki u yaaboonne sii tun tee kpanbar.
- 30 "Naan li-i tee ki u yaaboona na ki mōk mōsaku
nan n sennu,
ki bia ki waa n wannu na,
- 31 li-i tee ki bi ki saak n kpaanii, ki bia ki dia n
sennu na,
- 32 ḡann n saa dat bi tubae, kimaan bi yanbōmm
paak.
- N saa te ki bin di fara bi biit paak,
- 33 ḡaan n kan nyik n lomm nan Defid-i,
koo ki kan dia n molor nano.
- 34 N kan biir n molor nano,
koo ki nyinn molor nba ki n lor nano na ni
siari.
- 35 "N por nan n kasii sann nae ki kat,
nan n kan ban faar faak ki tur Defid-i.
- 36 U sii tun mōk yaaboonaē,
ki mine sii gorii u naangbouḡ nan yoo nba kaa
gbennu,
- 37 ki li sii yoo be nan ḡmaarik nba yoo be
sanpagbouḡ ni

bianjinba na.”

Fabinii ki jiin baa nyann kpanbar na po

- ³⁸ Motana, a donn wutoor nan a kpanbar ganntoo nawa,
ki yeto, ki ji tabito taar.
- ³⁹ A biir molor nba ki a lor nan a toontunno nawa,
ki lu u naan fokirik jakint ni,
- ⁴⁰ ki yeer u doo joona, ki biir u napaara ki li teen yann.
- ⁴¹ Ki binba kur gar len jaan u bona, ki u leeb ji laau.
- ⁴² Ki a te ki u datai nyanno, ki te bi kur mok parpeenn.
- ⁴³ A te ki u kunkontiat teen yann, ki te ki bi nyanno tob ni.
- ⁴⁴ A tiit u naan dammira, ki faa yeer u naan kok ki bir tinj ni,
- ⁴⁵ ki te ki u kpet yian, njaan ki u yoo daa ki baari, ki te ki u dii fei.

Yenmiaru nba jiin fatu po

- ⁴⁶ Yennu, a saa bor a mone ki saa tuu yoo nba kaa gbennu-u?
- A wutoor saa di nan muu na ki lin wei nlee?
- ⁴⁷ A tiar n manfoor nba jinj bianjinba.
A tiar nan fine nant, ki ti tee nisaarii.
- ⁴⁸ Nmee sii yoo be u manfoor ni, ki kan ban kpo?
Nisaarik saa teen nlee, ki kan sik kaauk ni?
- ⁴⁹ N Yomdaano, a lomm nba din be na, li siara be lia?
Mosonn nba ki a din lor nan Defid na be lia?

50 A daa tammit baa sukii min, a toontunno
 bianjinba,
 nan maa bia gaar tingboun na motont kur
 bianjinba.

51 Yennu, a dataie sukii a kpanbar ganntoo na.
 Siaminba kur ki u saa, ki bi waa sukii.

52 Pakin Yennu man ki saa tuu yoo nba kaa
 gbennu.

Lii tee nna.

GBOUN NANNA

90

(Yanii 90 – 106)

Ki jiiin Yennu nan nisaarik po

¹ N Yomdaano, fine tun tee ti binbeboor.

² Faa daa din ki nan kunkona nan durinya na,
 nnaan soo ki a pon din tee Yennu nba kaa
 gbennue,
 ki bia sii tun tee Yennu yaayoo siiyoo.

³ A te ki nisaarik nmat waa bo be sian,
 ki lebitiro ki u kpantir tant.

⁴ Bina tusir tee nan daar yennkoo nae a boor,
 li tee nan wonn nba tuu gar nae, koo ki jin nan
 nyiok na.

⁵ A jikitit ki yaatir nant nan nyunmonn nba tuu
 pubir nae.

Ti manfoor jin nan damiit nae,
 ki tee nan sanyiok ni momaatuk na.

⁶ Li lek tuu fiir sanyiok ni ki paane, ki yit puuk,
 nnaan daajoouk po lin koor ki suur.

- 7 A wutoor di ki boontirite, ki a parbiir na jek ti gbanu.
- 8 A bir ti yanbomm a tɔɔnn po,
ki bir ti bunbɔr yanbomm yeenin ni, siaminba ki a sii laatir.
- 9 A wutoor chɔɔ jin ti manfoawa,
ki ti bina tuu bot yama nan kukura na.
- 10 Ti manfoor tee bina piinlore-e,
koo li-i tee ki ti mɔk paŋ, tin baar bina piinniin,
ɲaan li kur na teent bakint nan ninbaatire;
ti manfoor tuu gbenne yian, ki ti ji ki be.
- 11 N̄mee mi a wutoor paŋ nba tee?
N̄mee mi a wutoor nba saa baar nan jaŋmaansooruk nba?
- 12 A wannit ti manfoor nba tenn ki jin bianjinba,
ki tin la yan kii sub.
- 13 A wutoor saa do ki wei nlee?
Yennu, tinin timm a daaba ninbaauk.
- 14 Kɔɔntit a lomm nba kaa gbennu na ni sanyiɔk kur,
ki li saa te ki ti mɔk parpeenn kii yiin yanii nan ti manfoor terik.
- 15 N̄aant ki tii mɔk parpeenn ki lin wei
nan faa bo turit parbiir ki li wei bianjinba na.
- 16 N̄aant timm a daaba na n la a toonjaana,
ki ti yaaboona n la a baakir yabint.
- 17 Ti Yomdaano Yennu, ɲaant ki a piisim-ii be nant,
ki te ki tin nyann linba kur ki ti tuun ni.

91

Yennu-e tee ti guutoo

- ¹ Wunba baar Yennu boor ki loon fatu;
wunba biar Yabint Yennu maasu,
- ² ɲooe saa fit yet a, “Yennu, fine tee n guutoo nan
n fat-too.
Fine te n Yennu; ki n teena yada.”
- ³ U saa nyinna woonin ni ninboɲ nan yiarkan-
bant kur ni.
- ⁴ U saa jii u kpinkpante ki bakina, ki sii guua ki
a be fanu,
ki u barmonii saa guura ki bia kɔn tura.
- ⁵ A daa tiin nyioɔk ninboɲi, koo binba saa pikina
yonnu ni,
- ⁶ koo yiarkanbant nba baat nyioɔk, koo yiarbiit
nba kpi yonnu ni.
- ⁷ Tusir saa kpo ki doo linta,
ki tusaa piik n kpo ki linta, ɲaan a kan la
danji.
- ⁸ A ninbinn saa la biit damm nba laat tubdatu
bianinba.
- ⁹ A jii Yennu-e ki teeno wunba kɔn a paak,
ɲooe tee Yabint daano, ki tee a guutoo;
- ¹⁰ li paak, ninmonn kan baara,
ninmonn kan nakin a ɲaaki.
- ¹¹ Yennu saa jii u malakanba ki bin guua,
kii goriia siaminba kur ki a saa.
- ¹² Bi sii dia-a nan bi niie, ki a taar kan gbiat tann
gbaa.

- 13 A saa n̄maat yanbora nan wai, yanbortont nan
 waalabirii.
 14 Yennu yet a, “N saa tinn binba mək lomm
 nanin na,
 ki guur binba min ki n tee bi Yennu na.
 15 Bi-i yiinin, n saa turib gatu; bi-i koo daamii ni,
 n sii be namm, ki nyinnib, ki te bin la baakir.
 16 N saa turib manfofook, ki tinnib.”

92

Dontir yan

- 1 Yennu, li n̄an ki tin tura niipoouk bonchiann.
 Yabint Yennu, li n̄an ki tin yin yan ki tura baakir;
 2 ki moont a lomm nba kaa gbennu na, sanyiok
 kur;
 nan a mamomm na, nyiok kur,
 3 ki jii bonmumoot nan naagbai ki yin yanii ki
 donta.
 4 Yennu, a paɲ toona teenin parpeen̄ne;
 faa tun linba nae te ki n yiin kpinkpammuk yanii.
 5 Yennu, a toona tee toonjaanae.
 A dudukit sumii bonchiann.
 6 Jatuk kan fit bann linba na,
 yankaarin daano kan fit bann linba na paaki.
 7 Biit damm lek sii kpaatir nan moot nae;
 binba tuun toonbiit na lek sii mokitire,
 n̄aan fin Yennu tan saa biiribe fas,
 8 kimaan fin Yennu-e tee yiikoo daano yaayoo
 siiyoo.
 9 Ti mi nan a datai kur saa kpowa,
 ki a saa nyann biit damm na kura.

10 A te ki n mək paŋ nan mɔnaab nae,
a tee parpeenn piisime n paak.

11 N la ki a nyann n dataiwa,
n gbat biit damm mɔniwa.

12 Niŋamm saa yit nan kaatii nae,
bi sii kpaatir nan Lebanonn kpekii nae.

13 Bi tee nan tiinii nba ki bi burib Yennu
ŋasaakak ni nae,
ki bi kpaatir ki yit Yenjiantu ŋasaakak ni,

14 ki tuu kpeta, ŋaan bia loon loona,
ki bi faat mei yoo kur, ki bi mək paŋ.

15 Ŋanne want nan Yennu ŋan,
n guutoo maŋ ki mək siara biit u ni.

93

Yennu-e tee kpanbar

1 Yennu-e tee kpanbar, u gbee nan yabinte nan
paŋ,

u senn tingbouŋ na fanue, ki li kan ban nyat.

2 Yennu, a naan binbintir na maa fanue pinpiik
niwa,

a din be ki soo durinya daa kaa.

3 Yennu, məkunsunt dont bi kunkɔrae san-
paapo;

bi dont bi kunkɔrae ki tantir.

4 Yennu-e tee kpanbar sanpaapo,
ki mək yiikoo ki gar məkgbɛŋa jat,
ki mək paŋ ki gar məkgbɛŋa nyunpana.

5 Yennu, a sennii yoo be-e;

ki a jiantu nasaakak na tee barmonii kasii boor
yaayoo siiyoo.

94

Yennu-e tee sɔɔ kur barbuuro

¹ N Yomdaano, fine tee Yennu nba daar niib tuba,
fiitir a wutoor ki wann.

² Fine tee nisaarii kur barbuuro,
fiit ki tur biit damm na, baa jan nan linba.

³ Biit damm na parmaasir saa wei nlee?
Yennu, li saa wei nlee?

⁴ Biit damm na parbifaanu saa wei nlee?
ki bi faa parbia ki jiint bi toonbiit po.

⁵ Yennu, bi dint a niib biake;
bi mukis binba tee a yab nae.

⁶ Bi kpi pakoi nan kpeebiie,
ki kpi saamm nba koo ti tinj ni na.

⁷ Bi yeen a, "Yennu ki laatit;
Israel teeb Yennu manj ki mi linba ki ti tuun
na."

⁸ N niib na, bee ki i mantik tee bonliinii nna?
I tan saa subir nlee yooe?

⁹ Yennu-e nan ti tuba, u ki gbia-a?
Njooe nan ti ninbina, u ki laati-i?

¹⁰ Digbana kur be u nuu nie, u kan dat bi tuba-a?
Njooe tee nisaarik kur wanttoo, u konjit bannu-u?

¹¹ Yennu mi baa dukii linba kur;
u mi bi yankaarin dudukit nba tee.

¹² Yennu, parpeenn be daano nba ki a tumiio na
paak,

- wunba ki a wanto a sennu na.
- 13 A tuu turo foome ki nyinno biak ni,
hali nan daar nba ki bi saa gbiir bootuk
ki biit damm n baa li ni na.
- 14 Yennu kan nyik u niibi;
u kan nyik damm nba tee u yab na.
- 15 Barmonii saa namm kii be buut damm boor,
ki binba tee kasii na kur saa gaarir.
- 16 Nmee set n poor ki took biit damm na?
Nmee gaar n paak ki took toonbiit damm na?
- 17 Li-i bonni kii tee ki Yennu sommin,
n bo saa saan kpeentiŋe yiama.
- 18 Ki n yet a, “N yaa man baae na,”
naan ki fin Yennu lonchiŋ na fiinin ki
sennin.
- 19 Yoo nba ki n gbee nan dudukit ki li daamiin,
a tuu chee n pare, ki turin parmaasir.
- 20 A ki loon barbuura nba di fobit piinii na
maami,
binba tuun linba ki sennu yaa bi daa tuun,
- 21 binba lorin lorbiit niŋamm paak,
ki te ki bi kpi binba kaa biit na.
- 22 Naan Yennu-e kon n paak, nɔɔe guun.
- 23 U saa dat bi tuba bi biit paak,
ki biirib bi yanbomm paak.
Ti Yomdaano Yennu saa biiriba.

95

Dontir yan

- ¹ Baat man ki tin yin dont Yennu.

Njaant tin yin parmaasir yan ki tur Yennu, ɲɔɔe
guut.

² Njaant ti baar u boor nan niipoturu,
ki yin kpinkpammuk nan dontir yanii,

³ kimaan ti Yomdaano tee Yabint Yennu-e,
yabint kpanbar nba gar yenbis kur.

⁴ ɲɔɔe dia tingbouŋ na kur ki ɲmakitir,
laa nyii tinpɔɔr ni ki saa tuu jɔfokit yura
paak.

⁵ Mɔkgbeŋa nan tingbouŋ na tee u yare,
ki u diar, kimaan ɲɔɔe nann.

⁶ Baat man ki tin gbaan ki jiantɔ;
ɲaant ki ti gbaan Yennu nba turit manfoor
na tɔɔnn,

⁷ kimaan ɲɔɔe tee ti Yennu, ki ti tee niib nba ki
u goriit,
niib nba ki u teent linba ki ti loon.

Dinna nba na, ii gbiint waa piak linba a:

⁸ “I daa nyar i tuba nan i yeejamm nba din nyar
bi tuba,

Meriba nyuntonn boor,

daar nba ki bi din be Masa* nyuntonn boor,
kunkoouk paak na.

⁹ Leŋe ki bi din bikin min Yennu,
ɲaan bi lek din la maa tun linba ki turiba.

¹⁰ N wutoor din doo bi paak bina piinna,
ki n yet a, ‘Niib na mantik teen tubkangbata
damma,
bi yêt bin sak n sennue.’

¹¹ N wutoor din dooe, ki n por mɔporjaann a,

* **95:8** 95.8 Masa tee Meriba nyuntonn man sanleere.

'I kan ban koo tin nba ki n bo yaa man turi
foon na ni.' "

96

Yennu-e tee kpanbarjaann

(1 Barkperii 16.23-33)

- 1 Yinin yanpaanii ki tur Yennu.
Durinya munn n yin ki tur Yennu.
- 2 Yinin ki tur Yennu ki donto.
Daar kur, ii moontir waa tinnit na barnaniie.
- 3 Ii moontir u baakir kii teen digbana kur,
kii montir u yabint toona kii teen nisaarii
kur.
- 4 Yennu tee Yenjaanne ki njan nan tii dontiro
bonchiann,
ki turo baakir, ki lin gar kpanbar kur.
- 5 Digbanlia yenbis na kur tee yanne,
njan Yabint Yennu-e nan sanpaak.
- 6 Dontir nan yabinte linto,
pan nan fante gbee u jiantu nasaakak na ni.
- 7 Tingbouj na niib kur n dont Yennu,
bin dont u baakir nan u yabint na.
- 8 Ii dont Yennu sann nba tee baakir sann na,
ki baar nan piinii u jiantu nasaakak ni.
- 9 Yoo nba ki kasii daano Yennu dokit,
yin baa gbaan u toonn;
tingbouj na munn n jekir u toonn.
- 10 Pakin ki tur digbana kur a, "Yennu-e tee
kpanbar.
Tingbouj na see-e kenken ki kan ban nyat;

u saa jii mamomme ki bu niib buut.”

¹¹ Tinj nan sanpaak, ii mək parpeenn man.

Məkgbenir nan linba be li niñ kura, ii kpamm man.

¹² Tinii nan linba be leñ kura, ii mək parpeenn man.

Foor ni tiinii kur-ii kpamm man,

¹³ yoo nba ki Yennu saa baar a wun dia tingbouñ na.

U saa dia durinya na niib nan mamomm nan ñante.

97

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Yennu-e tee kpanbar.

Tingbouñ, ii mək parpeenn.

Yimm tinii nba foo məkgbenja ni na, ii kpamm man.

² Sanpagbant nan bunbonne lintə;

u dia niib nan binbenñaje nan mamomm.

³ Muu gaar u tɔonne ki di u datai nba ñaa lintə na.

⁴ U sanyikintii tuu yent durinya nae,
ki tingbouñ na n la ki jekir.

⁵ Jɔfokit tuu nanne nan kpan na,

Yennu nba tee tingbouñ na kur Yomdaano na tɔonn.

⁶ Sanpaak mɔontir Yennu ñante,

ki nisaarii kur laat waa mək yiikoo bianjinba.

⁷ Patmanntɔɔ kur tuu di feie;

yenbis kur n gbaan ki jiant Yennu.

⁸ Yennu, Sayonn niib mək parpeenne,

ki Juda teeb kpamm, kimaan a buut paak.

⁹ Yabint Yennu, fine tee tingbouŋ na kur diatoo;
a tee Yenjaanne ki gar yenbis kur.

¹⁰ Yennu loon niib nba ki tuun biit nae;
ŋooe guu u niib manfoor;
ŋooe nyintib biit damm paŋ ni.

¹¹ Yentu tuu yent kasii damm paake;
ki parmaasir baat niŋamm paak.

¹² Yimm niŋamm kur-ii mok parpeenn man,
kimaan linba Yennu tun na paak.

Tiat linba ki kasii daano Yennu tun na, ki turo
niipoouk.

98

Yennu-e dia durinya na kur

¹ Yinin yanpaanii ki tur Yennu,
kimaan u tun bakitnaun toonawa.

U jii u tione yiikoo nan kasii paŋe ki nyann
nyannu na.

² Yennu-e moont waa nyann bianjinba,
ŋooe fiit u tinnu yiikoo na ki wann niib.

³ U dia u moonn nba ki u din senn ki tur Israel
teeb na,
nan u mamomm nan u lonchione nba ki u
turib.

Nisaarii nba be siar kur po la Yennu nyannu
nawa.

⁴ Tingbouŋ na kur n yin nan parpeenn ki tur
Yennu;

jiin yanii nan kpinkpammuk hootii ki donto.

⁵ Yinin dontir yanii ki tur Yennu.

Faan konn ki yin yan ki turo.

⁶ Pebin naatuna nan yina,
 ki hoot nan kpinkpammuk ki tur Yennu;
 η̄ɔɔe tee ti kpanbar.

⁷ Mɔkgbenjir nan linba be lej kur, ii fu man;
 tingbouj nan linba be lej kur, ii yiin man.

⁸ Mɔka, ii poi niipoot man;
 yimm kunkona, ii taan kii yiin parmaasir yanii,
 Yennu tɔɔnn;

⁹ kimaan u baate a wun bu niib buut.
 U saa dia durinya na nan mamɔmm nan η̄ante.

99

Yennu-e tee kpanbarjaann

¹ Yennu-e tee kpanbar; η̄aant nisaarii gbanant n
 jek.

U kar bonninnant paak, η̄aant tingbouj na n
 damm.

² Yennu-e tee Yabint daanɔ, Sayɔnn kunkonn
 paak;

η̄ɔɔe tee digbana kur kpanbarjaann.

³ Sɔɔ kur saa dont u sanjaann na.
 U tee kasii daanɔe.

⁴ Kpanbar-saakar, a loon linba tee mamɔmme;
 a baar nan mamɔmme Israel teeb boor;
 a baar nan kasiie nan η̄ant.

⁵ Ii dont ti Yomdaanɔ Yennu man;
 ii jiantɔ, u naangbouj boor.
 U tee kasii daanɔe.

⁶ Moses nan Aarɔnn din tee u mannteebe,
 Samuel-e din miarɔ,

bi din fabin tur Yennu, ki u turib gatu.

⁷ U din be sanpagbouŋ niŋewa ŋaan piak namm;
ki bi sak u wannu nan u sennii nba ki u turib na.

⁸ Ti Yomdaano Yennu, a tur a niib gatu,
ki wannib nan a tee Yennu nba nyikinhabit
niibe
nan faa lek daar bi tuba bi yanbomm paak
nawa.

⁹ Ii dont ti Yomdaano Yennu man, ki jiantɔ, u
kasi kunkonn na paak,
kimaan ti Yomdaano Yennu tee kasiie.

100

Dontir yan

¹ Durinya niib kur n yin yan ki tur Yennu.

² Ii jiant Yennu nan kpinkpammuk man,
kii yiin parpeenn yanii ki baar u boor.

³ Ii bann nan Yennu-e tee barmɔnii Yennu.
Nɔɔe nant, ki ti tee u niib.
Ti tee u niibe, u tiɔŋ niib.

⁴ Kɔɔn Yennu ŋasaakak ni nan niipoturu,
ki kɔɔ li dindonjouk ni nan dontir.

Turimo niipoouk kii dontiro.

⁵ Yennu ŋan, ki u lomm kaa gbennu,
ki u barmɔnii binbeŋ be yaayoo nan yaayoo.

101

Kpanbar mɔsonn

¹ Yennu, n yan jiin a lomm nan a barmɔnii
binbeŋ poe,

ki n yiin ki teena.

² Biit kaa n toona ni. A saa baar n boor nlee yooe?

N sii be kasii binbene, n njaak ni,

³ n kan sak kii be binbenbiiki.

N ki loon binba ki saak Yennu mɔb na benu;

n ki mɔk siara kpiir nammi.

⁴ N kan teen faak daanɔ,

ki bia kan lor lorsiar nan toonbiit tunna.

⁵ Wunba bɔr ki pak biir u lɔɔ,

daanɔ mane ki n saa biirɔ,

wunba kur got u lɔɔ ninɲmianj ki mɔk garuk,

n kii be nan li daanɔ.

⁶ N saa gann binba saak Yennu mɔb nae,

ki te ki bii kɔɔ n njaak ni.

Ninɲamm na kɔɔe ki n saa sak bii tuunin.

⁷ Kpinkpannii damm kan kɔɔ n njaak ni;

daanɔ nba fa faak kan set n boor.

⁸ Daar n tuu daar,

n saa biir biit damm nba be tinj na nie;

n saa nyinn biit damm kur Yennu doo na niwa.

102

Naasimɔ fabinii ki jiin u daamii po

¹ Yennu, gbiintir n fabinii,

ki gbat n mɔnii nba jiin sommir po.

² Mi-i be daamii ni, a daa lekin a numm njaan nyikitimi.

Gbiintir, ki turin gatu yiama, yoo nba ki n yiina.

³ N manfoor yate yian yian nan munyuut na,

ki n gbanant di nan muu na.

⁴ Bi faa birin nan mokoont nae, ki n ji ki loon jeet.

⁵ Maa kurii sanpaapowa na, ki n ji waab, ki tee gbouj nan kpaba.

⁶ N tee nan kunkoouk paak fiuk nae, ki bia tee nan langbent ni fiuk na.

⁷ N doo ki ki goonti;
n tee nan noon-yemmir nae, ki lin jak mopina paak.

⁸ N datai sukiime daar kur, ki binba laan na dia n sann ki poor moporbiit.

⁹⁻¹⁰ A wutoor nan a parbeenn paak, ki n moo tanpent ki li tee n jeet, ki n ninnyuut tuu nmat nan n bonnyukar; ki a tokirin ki lun.

¹¹ N manfoor tee nan daajoouk yinyun nae; ki n tee nan mokoont na.

¹² Naan fin Yennu-e yoo tee kpanbar, ki maarpaanu kur sii yoo tian a po.

¹³ A saa fir ki tin Sayonn doo ninbaauk, kimaan yoo baar nan fan tinir ninbaauka; yoo nba nae jan.

¹⁴ Laa lek biir na, naan timm a toontunna loonir, laa lek tee langbent na, naan ti tiinir ninbaauk.

¹⁵ Nisaarii saa tin Yennu, tingbouj na kpanbara kur saa tin u pan na janmaanii.

¹⁶ Yoo nba ki Yennu saa namm maa Sayonn na u saa fiit u yabint ki wann.

17 U saa gbat u niib nba ki u yêtib na, ki gbiint bi fabinii.

18 Sobin linba ki Yennu tun na,
ki guun maarpaanu nba waa na,
ki niib nba ki bi daa ki marib na n tan donto.

19 Yennu be u kasii boor sanpaapoewa ñaan got sikin,
u be sanpaapoe ñaan diit tingbounj na.

20 U gbat dansarkoora kukura,
ki nyinn binba ki bi bu biirib ki yaa bin kpib na yann.

21 Ki li paak bi saa dont u sann, Sayonn kunkonn na paak,

ki u saa la dontir Jerusalem,

22 yoo nba ki digbana niib nan yent nba ni niib
saa taan leeb ki jianto na.

23 Yennu-e teenin nichokunj
yoo nba ki n daa tee nipaanj na;
u jinj n manfoore.

24 Li paak ki n yet a, "Yennu, a daa jikitin
ki saa nanin motana, maa daa ki kpet na."

Yennu, a yoo be-e.

25 Sian yooewa ki a din nan tingbounj na,
ki jii a tiorj nii ki nan sanpaak.

26 Bi tan saa bota, ñaan fin sii yoo be-e;
bi tan saa kpiar nan kparchant nae.

A saa lub nan kparchant nae ki bin bot.

27 Ñaan fin ñarin tee yomme yoo kur, ki a manfoor kaa gbennu.

28 Ti waas sii be bi yamanie,
ki a fatu nie ki ti yaaboona sii be fanu.

103

Ki jün Yennu lomm po

- 1 N seek, pakin Yennu.
N gbanu kur, pakin Yennu kasii sann.
- 2 N seek, pakin Yennu, ki daa tammit u namm po.
- 3 U tuu nyik chab n biit kure ki te n yiarii kur n gbenn.
- 4 Njooe nyintin kuun ni, ki mək lomm nan ninbatinu n paak.
- 5 U gbeen n binben nan bonjanae,
li paak ki n tee nipaaj ki bia mək paaj
nan baakir nba mək paaj bianjinba na.
- 6 Yennu-e bu ki sommit binba be mukir ni na, ki teemm monii.
- 7 U din fiit u lorae ki tur Moses,
ki te ki Israel teeb la u paaj toona.
- 8 Yennu mək ninbatinu nan lomm,
u wutoor ki do yian, ki u bia gbee nan lonchiəŋ.
- 9 U ki yakii nan niib yoo kuri,
u bia ki yoo be nan wutoori.
- 10 U ki daar ti tuba ki li baat laa janjit bianjinba
koo ki pa ti biit nan ti yanbomm paatii nba
tee bianjinba na.
- 11 Sanpaak nan tin nba fək nan leer bianjinba na,
nnae ki u lomm mun yab ki tur binba
baakito na.
- 12 Yondo po nan yonbaa po nba fək nan leer
bianjinba na,

- nnae mun Yennu tuu jii ti biit ki fokit nann
ti boor.
- 13 Baa nba mək ninbatinu ki tur u waas bianjinba
na,
nnae mun ki Yennu mək ninbatinu ki tur
damm nba baakitɔ.
- 14 U mi waa jii linba ki nant, u mi nan ti tee tante.
- 15 Timm ɲarin, ti manfoor tee nan mɔot nba tuu
pia nae,
ti tuu kpaat ki yite, ki tee nan tipuuk na,
16 ɲaan wouŋu da yoo nba, lin pebirir, ki sɔɔ
ji kan lari.
- 17 ɲaan binba teen Yennu baakir na,
Yennu lomm yɔɔ be namme;
ki u lomm be maarpaanu nba baat yoo kur paak,
18 binba dia u mɔlor, ki bia saak u sennu fanu na.
- 19 Yennu bir u naangbouŋ yendouŋ nie;
ɲɔɔe tee niib kura kpanbar.
- 20 Yimm malakanba nba mək paŋ nan yabint na,
ii dont Yennu man,
yimm nba saak u sennii ki bia gbiin u maan
na.
- 21 Yimm sanpaapo pandamm kura n dont Yennu,
yimm u toontunna nba tuun u loomm na.
- 22 Yimm nba tee u naamii kur, ki be u naan ni
kur,
ii dont Yennu man.
N seek, pakin Yennu.

104

Ki jiiŋ naamii daanɔ dontir po

- 1 N seek, pakin Yennu.

N Yomdaano Yennu, a yab bonchiann.

² A gbee nan yabinte nan baakir,
ki gbab yentu, ki li linta nan chinchenn na.

A tant sanpagbouŋ nan nyungbouŋ nae,
³ ki senn a doo, nyun nba be sanpaapo na
paak.

A jii sanpagbante ki teen a taantorit,
ki jak wouŋ kpinkpant paak.

⁴ A jii wouŋo ki teen a toomiinba,
ki tuu yent sanyikintii, ki li tee a toontunna.

⁵ Fine senn tingbouŋ na li fiakir paak,
ki li set fanu ki kan ban chat,

⁶ ki jii mɔkgbeŋa ki bakin li paak nan liant na,
ki nyun dɔkin jojaana na.

⁷ Yoo nba ki a yakii nan nyun na, ki li chiar;
laa gbat a satianii fuur yoo nba, ki li chiar yaat,

⁸ ki pubir gar jojaana yura paak ki sik baat ni,
ki saan faa ŋamm sian ki turir na.

⁹ Ki a kɔr kɔru nba ki li kan ban yakir,
a lin guurir, ki li ji daa piint tingbouŋ na.

¹⁰ Fine te ki nyun nyi nyuntona ni ki puub siik
baat ni,

ki mɔka puub ki gaar kunkona sinsuuk ni.

¹¹ Ŋanne teen muuk ni bonkobit kur nyun,
leŋe ki bɔnii kpeent bi nyunnyukuru.

¹² Nɔɔnii tia bi tiat leŋ tiinii na paake ki mɔ.

¹³ Fine te saak nyi sanpaapo ki baa ki maant
kunkona,

ki tingbouŋ na gbee nan a piisin.

¹⁴ Fine te mɔɔt pia, ki bonkobit ŋman,

ki jeet naan, ki nisaarii di, ki buur bi bonbuburit,
 15 ki ŋaa tilɔɔna daan, ki li teemm parpeenn,
 ki tee kpan, ki li teemm parcheenn,
 nan jeet, ki li teemm paŋ.

16 Lebanonn kpekii na laat saak bonchiann;
 tiinii maŋ tee Yennu tiɔŋ tiinii nba ki u bure.

17 Leŋe ki nɔɔnii tia bi tiat, ki janbɔɔnlot tia tiinii
 maŋ paak;

18 ki piarii be jojaana na paak, ki sina kɔɔ tanfiat
 na ni.

19 Fine nan ŋmaarik a wuu dakin ŋmaarii kann,
 ki yonnu mi u binbaayoo.

20 Fine nan nyiɔk,
 ki li-i bɔnn, muuk ni bonfoa n nyi ki somm.

21 Yanbɔɔrpaanii na tuu kpaan bi jeet ŋaan gaan
 jate,
 ki kpaan jeet nba ki Yennu saa turib.

22 Yonnu-i taŋi do yoo nba, bin ŋmat bi dɔɔnii ni.

23 Li yoo na ki nisaarii n nyi ki tun bi toona
 ki saa tuu daajoouk.

24 Yennu, a nan bona bonchiann.

A nan li kur nan subinchioŋo;
 tingbouŋ na gbee nan a naamiie.

25 A nan mɔkgbenjir, ki li yarin ki bia fɔk,
 ki bonfoa nba be leŋ kaa kann,
 bongbeŋa nan bonbis kur be leŋ.

26 Ki ŋarint somm li paak,
 ki nyun ni bonfogbenjir nba ki a nan na lin leŋ.

- 27 Bi kura gaa a paake, a fan turib jeet yoo nba
ki bi loon.
- 28 Ki a teemm jeet ki bi di, ki teemm jenant ki bi
di gboot.
- 29 Li-i tee ki a lek a numm, janmaanii tuu sooribe,
ki fi-i jii be foon,
bi tuu kpoe ki nmat sik tant nba ki bi bo nyii
na ni.
- 30 Nnaan fi-i turib foon, bi tuu teen bonfoae;
a teen tin na bonfoa manfoor.
- 31 Yennu yiikochion-ii yoo kii be.
Yennu-ii yoo kii mok parpeenn linba kur ki u nan
na paak.
- 32 Wuu got tingboun, li jekire, wuu sii jojaana ki
li nyi munyuut.
- 33 N sii yiin ki teen Yennu-e, n manfoor kur ni;
n manfoor fokint ni kur, n sii yiin dontir yaniie
ki teen Yennu.
- 34 U par-ii mei n yan man paak,
kimaan n parpeenn nyi u boore.
- 35 Wun boon toonbiit damm na tingboun na ni,
ki daa te nibiit na ji be.

N seek, pakin Yennu.
Pakin Yennu.

105

Yennu nan u niib
(1 Barkperii 16.8-22)

- 1 Turin Yennu niipoouk, ki moont u yabint po;
ki pak nisaarii waa tun linba.

- 2 Yinin dontir yan ki tur Yennu,
 ki pak wann waa tun bakitnaun toona nba.
- 3 Ii mɔk parpeenn, kimaan taa tee u niib na paak,
 ŋaant ki wunba kur jiantirɔ-ii kpamm.
- 4 Saant Yennu boor ki boi sommir po, kii jiantirɔ
 yoo kur.
- 5-6 Yimm nba tee u toontunnɔ Abraham yaa-
 boona na,
 yimm nba tee Jakɔb nba ki u din gannɔ na
 yaaboona na,
 ii tian yaarlituk toona nba ki Yennu tun na,
 nan buut nba ki u bu na.
- 7 Ti Yomdaanɔe tee Yennu,
 u sennu na tee tingbouŋ na kur yare.
- 8 U sii yɔɔ dia u mɔlor nae, ki u mɔsonn na sii
 yɔɔ be,
 ki tur maarpaanu nba kur saa baar.
- 9 U sii dia mɔlor nba ki u din lor nan Abraham
 na,
 nan mɔsonn nba ki u din senn ki tur Aisak
 na.
- 10 Yennu din lor mɔlore ki tur Jakɔb,
 ki li tee mɔlor nba sii yɔɔ be.
- 11 U din yet a, “N saa tura Keenann tiŋ. Li sii tee
 a tiŋ faare.”
- 12 Yennu niib din ki yabi, ki tee saamm Keenann
 tiŋ ni.
- 13 Bi din yeeke ki loon digbana, ki nyi yent ni ki
 saan leer ni.
- 14 Ŋaan Yennu din ki saak sɔɔ dintib biaki,
 waa loon ki wuu guub na, ki u yakii nan
 kpanbara na a,

- 15 “I daa paa n nigannkab na danj, i daa siit n sokiniinba na.”
- 16 Yennu-e din te ki kon baa tinj na paak, ki biir bi jeet kur,
- 17 njaan u din tun sooe ki u gar bi toonn,
nooe tee Joosef, wunba ki bi din kooto ki bi teeno daabir na.
- 18 Bi din jii jaruko ki baan u taa, ki jii kut ki lor u turu ni,
- 19 nan yoo nba ki u buntir na tan teen monii.
Yennu momaame din pak kat nan u mok monii.
- 20 Li yoo na ki Ijpt kpanbar na ji njaau,
ki doo diatoo man nyiko,
- 21 ki jiiu ki te ki u tee u toontunna saakoo,
ki teeno tinj na kur nmakit-too,
- 22 ki te ki u mok yiikoo nba gar kpanbar na njaasaakab kur,
nan yaak nba ki u saa fit kpaan kpanbar na toondamm.
- 23 Nanne ki Jakob saan Ijpt ki saa kar doo man ni.
- 24 Yennu din jii matik bonchiann ki tur u nigannkab,
ki te ki bi mok panj ki gar bi datai,
- 25 ki te ki Ijpt teeb na ki loon u niib na, ki diab nan moleemii.
- 26 Nanne ki u tun u toontunna Moses nan Aaronn ki bi tee binba ki u gannib.
- 27 Ki bi tun Yennu manj toonjaana nan bakitnaun toona Ijpt tinj ni.

- 28 Yennu din te ki bunbɔnn baar Ijpt tinj ni,
 ɲaan Ijpt teeb na din ki sak Yennu mɔbi.
- 29 U din te ki bi nyun kpant sɔn, ki bi janii kur
 kpo.
- 30 Bi doo din gbee nan pɔntae,
 bi kpanbar ɲaak gbaa, pɔnta din gbee leɲa.
- 31 Yennu din te ki kpajui nan naayinyoorii baar
 ki gbee digbann na kur po.
- 32 U din nyik saake, ɲaan tun sakaana nan
 sanyikintii, tinj maɲ ni,
 33 ki biir bi daan tiinii nan bi sinsabii, ki daa
 tiinii maɲ kur.
- 34 U din te ki naasuut baar, ki ki mɔk kann,
 35 ki ɲman bonbuburit nba kur be tinj na paak,
 ki bia ɲman bi jeet kur.
- 36 U din kpɪi Ijpt teeb ɲaak kur ni, bonjak nba
 tee bikperik.
- 37 Li poor po ki u nyinn Israel teeb na,
 ki bi jii salimpeena nan salimmɔna,
 bi kura din mɔk paɲ nan laafia.
- 38 Ijpt teeb na din tiimm janmaaniie;
 baa ji din tan nyii na, ki Ijpt teeb para ji maɲ
 bonchiann.
- 39 Yennu din te sanpagbouŋo jɔɔn u niib na yur
 paak,
 ki teemm muu nyiɔk, ki wantib sɔnu.
- 40 Bi din boie, ki u turib pinpara,
 u din turib jeet nba nyii yendɔuɲ nie, ki gboomm.
- 41 U din loot tanne, ki nyun nyii leɲ,
 ki pubir kunkoouk na paak nan mɔkir na.
- 42 U din tiar u kasii mɔsonn nba ki u din senn
 ki tur u toontunnɔ Abraham na,

⁴³ ki nyinn u nigannkab maŋ,
ki bi yiin yanii ki hoot nan parpeenn.

⁴⁴ U din jii nisiab tiniie ki turib,
ki te ki bi gaar bi sarwaat,

⁴⁵ a lin te ki u niib n sak u sennii,
ki bia dia u wannu na kur.

Pakin Yennu man.

106

Yennu ŋamm ki jiin u niib po

¹ Pakin Yennu man.

Ii tur Yennu niipoouk, kimaan u ŋan,
ki u lomm kaa gbennu.

² Nmee saa fit wann toonjaana nba kur ki u
tumi?

Nmee saa fit donto ki lin jaŋi? Soo kaa.

³ Parmaasir be daansiab nba saak u mɔb,
binba yoɔ tuun linba ŋan na paak.

⁴ Yennu, tiat n po yoo nba ki a sommit a niib na;
fi-i yaa a tinnib yoo nba, fan pukinin leŋ.

⁵ Njaant ki man la ki a niib mokitir, ki biit namm
bi parpeenn,
ki bia biit nan a niib maŋ parpeenn kpinkpam-
muk.

⁶ Ti tun ki biir, nan ti yeejamm nba din tun biir
nawa,
ti tee biit nan yanbondamme.

⁷ Ti yeejamm nba din be Ijpt na
din ki bann Yennu bakitnaun toona paak;
bi din tamm bona bonchiann nba ki u tun

- ki wannib u lomm nawa,
 ki yêt Yabint Yennu mɔb, Mɔkmun na boor,
 8 ɲaan u din tinnibe nan waa senn mɔsonn na,
 a lin wann u panchioŋ.
- 9 U din yet Mɔkmun na, ki li fɔɔr;
 ki u poon u niib tinkooŋ paak.
- 10 U din nyinnib binba ki loomm na nuu nie,
 ki fatib bi datai maŋ nuu ni.
- 11 Ki nyun dii bi datai na, nan bi yenɔkɔɔwa din
 ki biari.
- 12 ɲanne ki u niib teen u mɔsonn na yada,
 ki yin yanii ki dontɔ.
- 13 Li poorpo ki bi tamm waa tun linba na yama,
 ki ki guur u kpaanii ɲaan tuun bi toona.
- 14 Bi din gbee nan nianbiiuko kunkoouk na paak
 ki bikin ɲɔɔ Yennu.
- 15 Li paak ki u turib baa loon linba maŋ,
 ɲaan bia te ki yiarbiiuk baa bi paak.
- 16 Bi din fumm nan Moses nan Aarɔnn
 nba tee Yennu kasii toontunna nae,
 kunkoouk na paak.
- 17 ɲanne ki tingbouŋ bɔkit ki nak Datann nan
 Abiram
 nan bi ɲaateeb;
- 18 ki muu nyii sanpaapo ki baa bi poorpojɔɔmu
 paak,
 ki dii biit damm maŋ.
- 19 Bi din maa salima naabike, Sainai jɔɔr paak,
 ki li tee tingbann ki bi jiantir.
- 20 Bi din nyik yabint Yennu jiantue

ɲaan jiantir bonkobuk nba ɲman moot nin-
naun̄.

21 Bi din tamm Yennu nba din jii u panchion̄
toona

ki nyinnib Ijpt na poe.

22 U tun bakitnaun̄ toona bonchiann leŋ,
ki bia tun yaarlituk toona bonchiann Məkmun̄
na boor.

23 Yennu nba yet a u saa biir u niib na,
ki u niganntəw Moses fiir set tokinə,
ki gəw u wutoor na, ki li ji ki biirib.

24 Li poorpo, ki bi yêť tinŋaŋ na,
kimaan bi ki teen Yennu məsonn na yada.

25 Ki bi be bi lanbont ni ki burin,
ki yêť bin gbiint Yennu maan.

26 ɲanne ki u turib ninmənn kpayakit
nan u saa te ki bi kur n kpo kunkoouk na
paak,

27 ki yat bi yaaboona ki kəwmm binba ki mi
Yennu na doi ni,
ki bin kpo digbangana ni.

28 Ki Yennu niib na taan Peor teeb,
ki bi jiantir tingbann nba ki bi yi Baal na, Peor
doo ni,
ki dii jeet nba ki bi mann marun̄ ki tur tingbann
nba kaa manfoor maŋ.

29 Bi toonbiit din donn Yennu wutoore,
ki u te ki yiarbiiuk baa bi paak.

30 Ki Finehas set leŋ ki dat biitdamm na tuba,
ki yiarbiiuk na ji gbenn.

31 Ki bi yəw tian linba na po u sann ni,
ki bia sii yəw tian li po, yoo nba baat kur.

- 32 Niib na din donn Yennu wutoor, Meriba
nyuntona boor nie,
ki Moses koo daamii ni bi paak.
- 33 Bi din te ki Moses wutoor dooe ki saa gar,
ki u pak mɔbonkaat.
- 34 Bi din ki kp̄ii binba ki waa Yennu na
nan ŋoo Yennu nba wannib a bin kp̄ib na.
- 35 Bi din kooont niib maŋ waase
ki gaar bi patmannu marima.
- 36 Yennu niib na din jiant yenbise, ki li baar nan
bi biiru.
- 37 Bi din jikit bi bonjai nan bi bonpoie ki mann
maruŋ
ki teen Keenann tingbana.
- 38 Bi din kp̄ii waas nba kaa biit,
ki bi tiŋ na biir, kimaan waas na kpinu paak.
- 39 Bi ji din ki waa Yennu,
bi toonbiit na din te ki bi ji ki be kasii.
- 40 Li paak ki Yennu wutoor doo u niib na paak,
ki u yan yêtib.
- 41 Ki u nyik ki chabib nan binba ki jiantir Yennu,
ki bi datai maŋ ji diab.
- 42 Bi datai din dintib biak, ki bi jiantirib.
- 43 Yennu din yoo nyint u niib daamii nie,
ŋaan bi din gann moyêtuko ki sik kp̄ii biit
ni.
- 44 Baa bia fabin yoo nba,
ki Yennu gbat bi fabinii na ki gbiint bi daamii
maŋ.
- 45 Bi paake ki u tiar u molor na po, ki lebit u
dudukit,

kimaan u lonchiŋ na paak.

⁴⁶ U din te binba dintib biak na mɔ kɔɔ
nan baa dinnib biak na paak.

⁴⁷ Ti Yomdaano Yennu, tintit, ki nyinnit digbana
na ni,
ki tii mɔk niipoturu ki dont a kasii sann.

⁴⁸ Ii dont Yennu, wunba tee Israel teeb Yomdaano
na;
ii dontɔ mɔtana nan yoo nba waa kur.
Naant sɔɔ kur n yet a, "Lii tee nna."

Pakin Yennu man.

GBOUN NANNMU

107

(Yanii 107 -- 150)

Dontir nba jiin Yennu ŋamm po

¹ "Turin Yennu niipoouk,

kimaan u ŋan, ki u lomm kaa gbennu."

² Ii yeen mɔbona na kii lei kii dont Yennu man,
yimm nba kur ki u tinni, ki nyinni i datai
nuu ni,

³ ki nyinni tingan ni, li yondo po nan yonbaa
po,
niigan po nan niidiitu po, ki jen nani na.

⁴ Siab din yirib kunkoouk na paake, ki sɔnu kaa,
ki bi ki mi baa saa tokin siaminba ki baar doo ki
kɔɔ.

⁵ Kon nan nyunnyukuru din soorib,
ki bi pon ji ki mɔk dindanni.

⁶ Bi daamii man nie ki bi yiin Yennu,

- ki u nyinnib bi fara maŋ ni.
- 7 U din tokin namm sɔnsunsonne,
ki saan namm doo nba ni ki bi sii be.
- 8 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib
na paak.
- 9 Nɔɔe gboont binba ki nyunnyukuru mɔkib na,
ki bia gboont komma nan jɛŋant.
- 10 Siab din be bunbɔnn nba sumii nie,
ki tee dansarii, ki bant baab ki bi di fara,
- 11 kimaan bi din yɛt Yabint Yennu sennue,
ki bia ki gaar u kpaanii.
- 12 Bi din tun toonpaarae ki tan baŋ,
ki tuu baa tiŋ ni, ŋaan sɔɔ kaa ki saa
sommib.
- 13 Bi daamii maŋ nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni.
- 14 Nɔɔe nyinnib bunbɔnchiɔŋ na ni,
ki cheer bi bant na ki yɔniir.
- 15 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u jaarlituk toona nba ki u tun ki turib
na paak.
- 16 Nɔɔe jintir kutmɔnt gana, ki bia jintir kut-
laana.
- 17 Siab din tee bonliiniie ki di fara
bi biit nan bi yanbɔmm paak.
- 18 Bi din ki mɔk jeet niɔŋu, ki poŋ ji kɔr kuun
tammɔb.
- 19 Bi daamii maŋ nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni,
20 ki jii u mɔbona ki turib laafia, ki nyinnib
kuun ni.

- 21 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u yaarlituk toona nba ki u tun ki turib
na paak.
- 22 Bin jii maruŋ ki turɔ niipoouk nan yanii
nba tee parpeenn yanii, ki lin wann waa tun
linba kur.
- 23 Siab din somm mɔkgbenja paake nan ŋarint,
ki kpaan bi daar diitir mɔkgbenja na ni.
- 24 Bi din la Yennu toona, u bakitnauŋ toona, nyun
na paak.
- 25 U din pak maame, ki wonpaaruk piin ki da
ki fiin nyunpana na,
- 26 ki nyunpana na wokitir ŋaruŋ na, ki dont ki
bia sikint.
Ninmɔnboorik na ni, niib na din ki mɔk dindann
nan waama.
- 27 Bi din ŋat baantire, ki ŋmaan nɔrii nan
dayibira na;
bi bannu na kur ji din ki mɔk nyɔɔti.
- 28 Bi daamii maŋ nie ki bi yiin Yennu,
ki u nyinnib bi fara ni.
- 29 U din te ki wonpaaruk na maak, ki nyunpana
na dɔɔr.
- 30 Li din turib parpeenn, kimaan wonpaaruk na
nba maak na,
ki u jiib ki donnib gbingbann nba ki bi loon paak.
- 31 Bin tur Yennu niipoouk, kimaan u lonchiɔŋ
nan u yaarlituk toona nba ki u tun ki turib
na paak.
- 32 Bin mɔont nibur ni ki wann u yabint nba tee,
ki dont u sann, tɔondamm boor.
- 33 Yennu-e din te ki mɔka fɔɔr,

- ki nyuntona jit, ki nyun ji ki nyi.
- 34 Ki u te ki koorin tin kpant tinkokirik,
kimaan binba koo leŋ na toonbiit paak.
- 35 U din te ki kunkoot kpant nyundoona,
ki tinkooŋ kpant jinjabii.
- 36 Ki u te komma koo leŋ, ki teenir doo ki be li
ni,
- 37 ki buur bonbuburit nan tilontii, tin na ni,
ki tuu tan jaan jeet bonchiann.
- 38 U din teen piisin u niib paak, ki bi mar waas
bonchiann;
u din ki te ki bi bonkobit waabiti.
- 39 Yoo nba ki siab din nyann ŋoo Yennu niib
ki diab nan tonu ki dintib fara, ki teemm
butimm na,
- 40 u din sarik binba dintib fara na,
ki te ki bi yirik kunkoouk nba ki sonu kaa na
paak,
- 41 ŋaan nyinn talas damm na bi daamii na ni,
ki te ki bi pot nan bonkobit na.
- 42 Niŋamm laat na, ki mək parpeenn,
ŋaan ki biit damm na kur muu bi moi.
- 43 Binba mək subinii kur n dukin linba na po;
bin dukin Yennu lonchioŋ nba kaa gbennu na po.

108

*Yenmiaru nba loon sommir ki jiin datai biiru
po*

(Yan 57.7-11; 60.5-12)

- ¹ Yennu, n mək dindann nba yab.
N saa yin yan ki donta.

² N seek, fiit. N kɔnn nan n yerik, fiit man.
N saa fiir sanyafaare.

³ Yennu, n saa tura niipoouk digbana sinsuuk ni.
N saa dont a sann nisaarii sinsuuk ni.

⁴ A lomm nba kaa gbennu na do ki baat sanpaak;
ki a mamɔmm na siit sanpagbant.

⁵ Yennu, want a yabint sanpagbant nin
nan a paŋ tingbouŋ na kur po.

⁶ Jiin a paŋ na ki tinnit, ki gat n miaru na,
ki niib nba ki a loomm na n nyi bi daamii ni.

⁷ Yennu be u kasii boor ŋaan yet a, “N saa jii
yiikoee
ki bɔkit Sekem doo, ki bia chent Sukof baauk
ki tur n niib.

⁸ Gilead yent tee n yare, ki kpab nan Manase
yent,

Efraim yent tee n kut fokirike,
ki Juda yent mun tee n naan dammir.

⁹ Ŋaan n saa jii Moab yente ki teen n nyun-
nitŋman,

ki Edom yent sii tee n taasaat binbir boor,
ki lii tee nyinn ki want nan n yenir.

N saa hoot nan nyannu kunkɔre, Filistia teeb
paak.”

¹⁰ Yennu, ŋmee saa jiin ki saan nanin digban-
paarir na ni?

Ŋmee saa gar tɔonn ki saan nanin Edom-i?

¹¹ A set kpan yêtime-e?

A kan tok nan ti kunkɔnkɔnna na-a?

¹² Sommitit, ki nyinnit ti datai nuu ni;

nisaarik sommir ki mək siara nyooti.

¹³ Yennu-i taa ti po, ti saa nyanna;
 ɲooe saa nyann ti datai.

109

Daano nba be daamii ni fabinii

¹ Yennu, n dontira; a daa ɲmini.

² Biit damm nan fai damm lekima. Bi fa faake ki paan,

³ ki piak bonbiir ki jiint n po, ki lekinin ki li kaa gbinni.

⁴ Bi biirime, ɲaan ki n lek loomm, ki miar fin Yennu bi paak.

⁵ Bi jikit biite ki pa n ɲamm paak, ki jikit nanj ki pan lomm paak.

⁶ Gant barbuuro nba tee tondaano ki wun bu n dataak buut,
 ki ɲaan ki u datai na yeno n biiro.

⁷ Bin bu u buut ki turo kaat, ki u Yenmiaru sii tee biit.

⁸ ɲaant ki u manfoor n gbenn yiama,
 ki soo n gaar u toonn yiar na.

⁹ ɲaant ki u waas n teen kpeebii,
 ki u ɲaapoo n teen pakook.

¹⁰ ɲaant ki u waas n teen miata nba ki mək ɲaaki,
 ki bi-i koo langbent nba ni, nisiab n berib ki nyinnib.

¹¹ ɲaant ki u pandamm n jii u faar kur ki yaat,
 ki saamm n jii məkint nba kur ki u tun la,

¹² ki daa te soo man nano,
 koo ki tin kpeebii nba ki u nyikib na ninbaauku.

- 13 N̄aant ki u yaaboona kur n kpo,
ki u sann n bot maarpaanu nba baat na ni.
- 14 Yennu n tiar u yeejamm biit,
ki daa nyikin chabit u naa biiti.
- 15 Yennu-ii yoo kii tian bi biit po,
ɲaan ki niib daa tian bi po tin na paak.
- 16 Joo maɲ ki ban dukin wun tun ɲanti.
U kp̄ii tarii nan nandamm nan talas damm.
- 17 U porintir niib mo;ɲ
ɲaant u moɲpor n ɲmat u paak.
U ki tee piisin niib paaki;
soo mun daa tee piisin u paak.
- 18 U poor moɲpora ki li tee nan liant nae;
ɲaant ki u moɲpora na n ɲmat koo saat
u gbanant ni nan nyun na,
ki mann koo u kpaba ni nan kpan na.
- 19 N̄aant ki lin pinoo nan chinchenn na,
ki biaki tun kii booboo nan gbann na.
- 20 Yennu, datir n datai tuba bianɲinba na,
binba piak mabiit ki teenin na.
- 21 N̄aan fin Yabint Yennu,
a sommin nan faa senn moosonn bianɲinba na,
ki fatin, kimaan a lomm nba ɲan na paak.
- 22 N tee talas nan nandaanoe, ki n par la dan ki
li gbatin,
- 23 N saa bot nan yinyun nba tuu bot daajoouk
nae;
woun saa pebirin nan naayinyoorik nae.
- 24 Kon te ki n duna baɲe,
ki n ji ki tee siar see gboun nan kpaba koo.
- 25 Niib-i lan yoo nba, bi laame,

ki pakin bi yura, ki sarikitin.

²⁶ N Yomdaano Yennu, sommitin;
a tinnin, kimaan a lomm nba kaa gbennu na
paak.

²⁷ A te ki n datai n bann nan fine tee wunba
tintin.

²⁸ Bi-i porintin moi, njaan a saa teen piisime n
paak.

Njaant ki man nyann binba biirin na,
ki min nba tee a daabir na n la parpeenn.

²⁹ Njaant ki n datai n di fei, ki lia bi fei man nan
liatir na.

³⁰ N saa tur Yennu niiposaakauko, ki donto
niburchion boor,

³¹ kimaan nooe see tarik siak po,
ki nyinto binba yaa bin kpiu na nuu ni.

110

Ki jiin Yennu nan u kpanbarganjir po

¹ Yennu din yet n Yomdaano a,
“Karin n niidiitu po mokmok nan maa tan saa jii
a datai
ki teemm a taakpakita.”

² Yennu sii be Sayonn nie ki tant a naangbouj.
U yeen a, “Ii dia a datai.”

³ Daar nba ki a saa kon nan a datai na, a niib saa
somma.

A naasimm saa nyi ki baar a boor, kasii kunkona
na paak
nan marin nba tuu baa sanyiook ni na.

⁴ Yennu senn mōsonjaanne, ki kan ban yakir
mōsonn maŋ paak.

U yet a, “A sii yoo tee manntooe, Melkisedek
paabu ni.”

⁵ Yennu see a diitu po;
u wutoor-i doo yoo nba, u saa nyann kpanbara.

⁶ U saa bu digbana buut, ki te ki nikpeena lar tob
ni;

u saa nyann kpanbara tingboun na kur po.

⁷ Kpanbar na saa nyu kpenu nba be sonjokpin na
ni,
ki la paŋ ki set ki nyann u datai.

111

Yan nba jii Yennu dontir po

¹ Pakin Yennu man.

N saa jii n par kure ki tur Yennu niipoouk, nibur
boor.

² Yennu toona mok bakitnaun bonchiann.

Binba kur para mei nan u toona maŋ loon bin
bann li paake.

³ U toona kur gbee nan baakir nan yiikooe;
ki u namm kaa gbennu.

⁴ Yennu ki te ki ti tammit u yaarlituk toona po;
u mok burchint nan ninbatinu.

⁵ Nooe teen binba baakito na jeet; u ki tammit u
molor na po.

⁶ U jii boorganu tije ki tur u niib
a lin wann u niib maŋ u yiikoo nba yab
bianinba.

- 7 U ηane toona nba kur ki u tuun ni, ki dia mamom̄m,
ki u sennii tee senn chinchiba.
- 8 U sennii yoo be-e,
kimaan u din tur sennii maη mamom̄m nan kasii niηe.
- 9 Njooe fat u niib ki ηaab yann,
ki lor namm molor nba sii be yaayoo siiyoo.
U tee kasii nan yabint daanoe.
- 10 Yentinue tee yanfoon pinpiik,
ki binba kur waa u sennii na mək bannu.
Dontir-ii tee u yar yoo kur.

112

Ki jün niηano parpeenn po

- 1 Pakin Yennu man.
Parpeenn be daano nba baakit Yennu paak,
wunba kparam̄m nan Yennu sennii dianu.
- 2 Niηano waas sii mək yiikooe tiη na ni;
ki piisin be u yaaboona paak.
- 3 U ηaateeb sii tee gordamme ki mək məkint,
ki məkkitir yoo kur.
- 4 Yentu tuu yent bunbōnn nie ki tur niηamm,
nan binba tee ninbatinna, nan burchimm,
nan popeendamm na.
- 5 Parpeenn be daano nba nuu yaa
ki u kpentir bona ki teen niib,
ki bia dia barmōnii ki tuun u toona na paak.
- 6 Niηano kan ban baa, bi sii yoo tian u poe.
- 7 U ki tiin jaηmaanii nan lababiuk gbatu;
u yada mək paη, ki u dindann be Yennu boor.

⁸ U ki be parbiir ni koo ki mək janmaanii;
ki li joontu, u mi nan u saa nyann u dataiwa.

⁹ U nuu yaa, ki u piin tarii piinii;
ki u burchint na kan ban gbenn,
ki u mək yiikoo ki laat choruŋ.

¹⁰ Nibiit na tuu la nnae ki bi wutoor n do;
ki bi liatir nan nan ki saa kpo;
ki bi dindann kur n bot tarr.

113

Dontir nba jiiin Yennu nant po

¹ Pakin Yennu man.

Yimm nba tee Yennu toontunna kur n pak dont
u sann man.

² Ti pak dont u sann mətana nan yoo nba kur
waa.

³ Laa nyii yonput po ki saan tuu yonbaa po,
ii pak dont Yennu sann man.

⁴ Yennu-e dia digbana kur, u baakir doo gar
sanpaaka.

⁵ Soɔ kaa ki tee nan ti Yomdaano Yennu na,
u be Yendouŋ niewa,

⁶ ŋaan tuu tibin ki la sanpaak nan tiŋ.

⁷ U tuu fiin talas damm tanbiinii nie,
ki nyinn nandamm na bi ninbaatir ni,

⁸ ki te ŋamm nan yudamm lakin be,
binba tee u niib yudamm na.

⁹ U te ki pookanmatir mar waase,
ki be u ŋaak ni ki mək parpeenn.

Pakin Yennu man.

114

Yukitgar tiaru yan*

- ¹ Israel teeb nba din nyii Ijipt yoo nba,
 ɲamm Jakob yaaboona nba din nyii tingan man
 nin yoo nba na,
- ² ɲamm Juda yaaboona din teen Yennu kasii
 niibe;
 Israel teeb man din teen Yennu tiɔɲ niibe.
- ³ Ki Mɔkmun na jiant got ɲaan gbab,
 ki Jɔɔdann mɔkir jit, ki ji ki puub.
- ⁴ Ki jɔjaana mɔbit nan buunii na,
 ki kunkona yuuk nan pebis na.
- ⁵ Mɔkgbenir, bee teen ki a gbabi?
 Ki fin Jɔɔdann mɔkir muni, bee teen ki a jit ki ji
 ki puubi?
- ⁶ Yimm jɔjaana na, bee teen ki i mɔbit nan buunii
 na?
 Ki yimm kunkona mun, bee teen ki i yuuk nan
 pebis na?
- ⁷ Tingbouɲ, ii jekir nan janmaanii,
 kimaan Yennu baaru paak,
 ɲɔɔ Yennu nba ki Jakob din jiantir na.
- ⁸ Nɔɔe kpintir tanpiit ki tee nyunbua,
 ki kpintir jɔkunkona ki tee nyuntona.

---

* **114:** 114.1 Yennu malaka din kpɛi Ijipt teeb bijakpera, ɲaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

115

Ki jün Yen-yemmir nba tee barmōnii Yennu na po

¹ Yennu, fin kuukɔɔe, ki baakir saa baar a boor, ɲaan li kan baar ti boor kaa, kimaan a lomm nba kaa gbennu nan a barmōnii na paak.

² Bee ki digbana sii boit a, “I Yennu na be lee?”

³ Ti Yennu be yendɔɯɲ ni; u tuun linba kur ki u loone.

⁴ Digbana na yenbis na ɲarin, bi jii salimmōna nan salimpeenae ki namm, niibe jii bi nii ki namm.

⁵ Bi yenbis maɲ mɔk mɔi, ɲaan kan fit pak, ki bia mɔk ninbina, ɲaan ki laati.

⁶ Bi mɔk tuba, ɲaan kan fit gbat, ki mɔk miana, ɲaan kan fit gbat nubiru.

⁷ Bi mɔk nii, ɲaan kan fit soor siar, ki bia mɔk taa, ɲaan kan fit sommi, bi ki mɔk manfoori.

⁸ Binba maa yenbis maɲ nan binba teen yenbis maɲ yada, bi mɔɲ sii tee nan yenbis maɲ nae.

⁹ Yimm Israel teeb, ii teen Yennu yada, ɲɔɔe sommiti ki guui.

¹⁰ Yimm Yennu mannteeb, ii teen Yennu yada, ɲɔɔe sommiti ki guui.

¹¹ Yimm nba kur jiantir Yennu na, ii teenɔ yada man, ɲɔɔe sommiti ki guui.

- 12 Yennu tian ti po ki saa teen piisin ti paak;
u saa teen piisin Israel teeb kur,
nan ḡṵṵ Yennu mannteeb kur paak.
- 13 U saa teen piisin binba kur baakitō na paak,
li paarib nan tarii kur paak yomm.
- 14 Yennu n turi waas, yimm nan i yaaboona.
- 15 Yennu nba nan sanpaak nan tinj na n teen
piisin i paak.
- 16 Sanpaak tee Yennu kuukṵṵ yare,
ḡaan u jii tingbouṅo ki tur nisaarik.
- 17 Kpeemm kan fit pak dont Yennu;
wunba sik kpeentinj kan fit pak dont Yennu,
- 18 ḡaan timm nba fo nae saa tur Yennu niipoouk
motana nan yoo nba kur waa.

Pakin Yennu man.

116

Wunba ki Yennu nyinnṵ kuun ni na Yenpaku

- 1 N loon Yennu, kimaan u gbia n fabinii,
u gbiintir n miaru.
- 2 Yoo kur mi-i yiin, u tuu gbiint ki turime.
- 3 Kuun bo lintime, ki kaauk ni tonu baarin,
ki janmaanii nan dudukit kṵṵṵ.
- 4 Ḥanne ki n yiin Yennu ki yet a,
“Yennu, n barimae ki a tinnin.”
- 5 Yennu tee ninbatinnṵe ki bia ḡan.
Ti Yennu tee ninkpabaunj Yennu-e.
- 6 Yennu-e guu binba kaa guuteeb na;
maa bo be danj ni, u tinnime.

7 N par, ii ji kii foi, kimaan Yennu ŋan turin.

8 Yennu nyinnin kuun ni,
ki fiar n ninnyuut, ki bia te ki bi ki nyannimi.

9 Li paak ki n somm Yennu tɔɔnn, footib boor ni.

10 N mɔk yadae yoo kur, halii yoo nba ki n lek yet
a,
“N poŋ kpo gbenna.”

11 Halii yoo nba ki jaŋmaanii soorin ki n yet a,
“Sɔɔ kaa ki jaŋ nan bin teenɔ yada.”

12 N saa tur Yennu bee
u ŋamm nba kur ki u tun ki turin na paaki?

13 N saa baar nan daame ki tan pi Yennu piinii,
ki turo niipoouk, waa tinnin na paak.

14 U niburchioŋ na sinsuuk nie ki n saa turo
maa senn mɔsonn nan n saa turo linba na.

15 Yennu niro yenɔkɔɔ-i kpo, li tuu yiar Yennu
bonchiann.

16 Yennu, n tee a toontunnɔe;
n tuun a toonn nan n naa nba din tuun
bianjinba nae.

Fine nyinnin kuun ni.

17 N saa tura niipoouk maruŋo ki jii n miaru ki
tura.

18-19 A niib sinsuuk ni, a kasii ŋasaakak ni,
Jerusalem-e,
ki n saa tura linba ki n senn mɔsonn nan n
saa tura na.

Pakin Yennu man.

117

Ki jiin Yennu dontir po

¹ Digbana kur n pak dont Yennu.

Nisaarii kur n pak dont Yennu.

² U lomm yab bonchiann ti paak,
ki u popeensin kaa gbennu.

Pakin Yennu man.

118

Ki jiin datai nyannu niipoturu po

¹ Turin Yennu niipoouk, kimaan u njan,
ki u lomm kaa gbennu.

² Njaant ki Israel teeb n yet a, “U lomm kaa
gbennu.”

³ Njaant ki Yennu mannteeb n yet a, “U lomm kaa
gbennu.”

⁴ Njaant ki binba jiantiro kur n yet a, “U lomm
kaa gbennu.”

⁵ N daamii nie ki n yiin Yennu,

ki u turin gatu, ki nyinnin daamii man ni.

⁶ Yennu be nanin, n ki jee siar; niro saa fit teenin
bee?

⁷ Yennu-e sommitin, ki n nyant n datai.

⁸ Li njan fin teen Yennu yada, ki chee fii maa
nisaarik paak.

⁹ Li njan fin teen Yennu yada, ki chee fii maa
toondamm paak.

¹⁰ Datai bonchianne ki lintin,
njan ki n jii Yennu panj ki biirib.

- 11 Bi daan ɲaa lintime li munn po;
     ɲaan ki n jii Yennu paɲ ki biir bi kur.
- 12 Bi daan waame gbangban nan sai na,
     ɲaan ki n jii Yennu paɲ ki kpiib,
     ki bi boont nan muu nba tuu di naamɔɔr na.
- 13 Bi daan worin nan ninmɔnne a bin nyannin,
     ɲaan ki Yennu sommin.
- 14 Yennu turin yiikoo nan paɲ; ɲɔɔe tinnin.
- 15 Gbiintir parpeenn hootii nba nyi Yennu niib
     binbeboor
     ki jiin nyannu po na a: “Yennu yabint
     yiikooe te ki li tun.
- 16 U yiikooe turit nyannu, u jii u panchioŋo ki
     kɔn tob ni.”
- 17 N kan kpo, n sii foe ki mɔontir linba Yennu
     tun.
- 18 U dat n tubir bonchiann, ɲaan u ki te ki n kpo.
- 19 Lootir Yenjiantu ɲasaakak tammɔi na ki turin,
     n saa kɔɔ li ni ki tur Yennu niipoouk.
- 20 Yennu tammɔbe na, kasii damm kɔɔe saa kɔɔ
     lej.
- 21 Yennu, n saa pak donta, kimaan a gbia n
     fabinii,
     kimaan a turin nyannuwa.
- 22 Tann nba ki tanmaara yɛtir na,
     ɲanne tan tee lotik ni tanɲann.
- 23 Yennu-e teen nna, ki li teent bakitnaunɟ.
- 24 Daar nba nae tee Yennu daar,
     Naant ki tii mɔk parpeenn kii kpamm man.

- 25 A tinnit, Yennu, a tinnit. Yennu, turint nyannu.
- 26 Piisin be wunba baat Yennu sann ni na paak.
Ti be Yennu nasaakak nie ki tee piisin i paak.
- 27 Yennu-e tee ti Yomdaano, u tun nane ki turit.
Ii dia faat i nii ni, ki piin jaamm na,
kii somm kii lintir maruj binbintir na.
- 28 Fine tee n Yennu, ki n teena niipoouk.
Fine tee n Yennu, ki n saa moont a yabint.
- 29 Turin Yennu niipoouk, kimaan u nan,
ki u lomm kaa gbennu.

119

Ki jiiin Yennu sennu po

- 1 Parpeenn tee daansiab nba kaa biit na yare,
binba dia Yennu sennu na.
- 2 Parpeenn be binba waa u sennu na paak,
binba saak u mob nan bi para kur.
- 3 Bi ki tuun biiti, bi waa Yennu mobe yoo kur.
- 4 Yennu, fine turit a sennii,
ki bia wannit nan ti sakir nan barmonii.
- 5 N sunman ki n bo dia a sennu marje ki waar
fanu.
- 6 Mi-i jii n yan ki koon a sennii na kur ni, n kan
di fei.
- 7 Maa bant a kashii sennu na, n saa jianta nan par
nba yeene.
- 8 N saa sak wei a sennii nawa; a daa nyikitimi.

Ki jiiin Yennu sennu na saku po

- 9 Naasimo saa teen nlee ki u binben-ii yeeni?
See ki u sak gaar a sennii.

- 10 N loon man weia nan n par kurewa,
 ii guun ki n daa mək mɔyêtuk nan a sennii.
 11 N dia a sennu nae n par ni
 a lin te ki n daa tuun biit ki teena ni.
 12 Yennu, n dontira, wantin a sennii.
 13 N saa pak a sennii nba ki a turit na nan
 kunkɔsaakar.
 14 N par mei a sennii weiu paak ki gar məkinta.
 15 N tumii a senniie ki fiitir a wannu na.
 16 N par man a sennii na paak, n kan tamm li po.

Parpeenn nba be Yennu sennu ni

- 17 Ii ŋan ki tur min nba tee a toontunnɔ na
 ki mii mək manfoor ki sak a wannu.
 18 Lootir n ninbina ki man fit la bakitnaun ɔ wannu
 nba be a sennu na ni.
 19 N tee saamɔe tingbouŋ na ni, a daa bɔriin a
 sennii.
 20 N par nian mii mi a senniie yoo kur.
 21 A sikint binba dont bi mɔŋ nae,
 ki mɔpora be daansiab nba ki dia a sennii na
 paak.
 22 Nyintin bi sukut nan bi sariku ni,
 kimaan n dia a sennii na.
 23 Doo diara tuu chet ki lor lorbiite ki jiin n po,
 ŋaan min sii tumii a senniie.
 24 A wannue teenin parpeenn, ki teenin kpaanii.

Ki jiin Yennu sennu na dianu po

- 25 Bi nyannime ki n dɔɔ tant ni,
 fiintin nan faa senn mɔsonn bianjinba na.
 26 N pak fiit n toona kure ki wanna, ki a turin
 gatu,
 wantin a sɔnii.
 27 Sommitin ki man bann a sennii na paak,

- ki n sii dukii a bakitnaun wanner na po.
- 28 Parbiir gbee ki yentima,
kɔɔntin paŋ, nan faa senn mɔsonn bianjinba
na.
- 29 Ii guun ki n daa tuun biiti,
ki jii a ŋant ki wannin a sennu.
- 30 N loon mii tee mɔsakdaanoɛ, n gaar a tumi-
iuwa.
- 31 Yennu, n wei a senniiwa, a daa te ki n koo fei
ni.
- 32 N saa sak a sennii nan n par kur,
kimaan a saa turin bannu bonchiann.

Yenmiaru ki jiin bannu po

- 33 Yennu, wantin a sennii na paak,
ki mii dia a sennii maŋ yoo saaka.
- 34 Wantin a sennu maŋ paak ki man diar,
n saa diar nan n par kure.
- 35 A te ki mii mɔk mɔsaku nan a sennii na,
kimaan bi niŋe ki n laat parpeenn.
- 36 Turimin niɔŋ nba ki n saa sak a sennii ki gar
mɔkint.
- 37 Ii guun ki n daa fiin linba kaa nyoot po,
ii ŋan ki turin nan faa senn mɔsonn
bianjinba na.
- 38 Ii dia mɔsonn nba ki a senn ki tur min a daabir
na,
mɔsonn nba ki a senn tur binba saak a mɔb
na.
- 39 Nyintin sukut nba ki n tiin na ni,
a wannue tee wanner nba ŋan.
- 40 N loon man sak a senniie,
turimin manfopaann, kimaan a tee kasii
daanoɛ.

Ki jiin Yennu sennu na yada teenu po

- 41 Yennu, wantin faa loonin bianjinba,
 ki tinnin nan a mɔsonn nba tee bianjinba na,
 42 ki man fit pak jiin daansiab nba sukiin na,
 kimaan n teen yada nan a mɔmaama.
 43 Sommitin ki mii piak barmɔnii yoo kur,
 kimaan n dindann be a sennii nie.
 44 N sii yoo saak a sennue yaayoo siiyoo.
 45 N sii be n yamanie, kimaan n yiab ki dia a
 wannu.
 46 N saa mɔont a sennii ki tur kpanbara, ki kan
 tin fei.
 47 N parpeenn nyi a sennii dianu nie,
 kimaan n loon a sennii man.
 48 N lomm be a sennii ni, ki n teen a sennii man
 baakir.
 N sii dukii a sennii man poe yoo kur.

Parcheenn nba be Yennu sennu na ni

- 49 Tiat a mɔsonn nba ki a senn ki tur min a daabir
 na;
 li turin dindanne.
 50 N daamii ni lek, n̄aan n laa parcheenna,
 kimaan a mɔsonn nae turin manfoor.
 51 Karinbaandamm na laame,
 n̄aan n ki chat nyik a sennu na.
 52 Yennu, n tian a sennii nba bo be yaayoo niwa
 na,
 ki li teenin parcheenn.
 53 Mi-i la biitdamm na ki dia a sennu yoo nba,
 li tuu donn n wutoore.
 54 Manfojinjin nba ki n mɔk tingbouŋ na ni na,
 n yiin yaniie ki jiin a sennii na po.
 55 Yennu, n tian a poe nyiok, ki dukii a sennu na
 po.

56 Mi-i dia a senniie, ki n par tuu peen.

Ki jiin Yennu sennu dianu po

- 57 Yennu, fine tee linba kur ki n loon,
n senn mɔsonn nan n saa dia a senniiwa.
- 58 N meia nan n par kur, a fii mɔk ninbatinu n
paak
nan a mɔsonn nba tee bianjinba na.
- 59 N fiit n binbenewa ki senn mɔsonn
nan n saa dia a wannu.
- 60 N kakite yian maa n sak a sennii.
- 61 Biit damm na pii baruko a n sik leŋ,
ŋaan n kan tamm a sennu po.
- 62 Tansuuniie ki n tuu fiir ki dontira,
kimaan a kasii sennii na paak.
- 63 N yɔɔsnbae tee binba kur jiantira na,
binba kur saak a sennii.
- 64 Yennu, tingbouŋ na kur gbee nan a lomm
nba kaa gbennue; wantin a sennii.

Yennu sennu mɔk nyɔɔt

- 65 Yennu, a dia a mɔsonn nawa,
ki ŋan ki tur min a daabir.
- 66 Turimin yan nan bannu,
kimaan n teen yada nan a senniiwa.
- 67 N tuu tuun ki kpete, ki a daar n tubir,
ŋaan mɔtana n saak a mɔb.
- 68 A ŋan bonchiann, ki mɔk burchint, wantin a
sennii.
- 69 Biitdamm na fa faake ki paantin,
ŋaan n saak a wannue nan n par kur.
- 70 Niib maŋ ki mɔk bannu,
ŋaan a sennue teenin parpeenn.
- 71 N tubdatu na ŋammime,

kimaan li te ki n tumii a senniie.
 72 Sennu nba ki a tur na mək nyoot ki turin
 ki gar tingbouŋ na ni likirii kura.

Barmɔnii nba be Yennu sennu na ni

73 Fine namin, ki bia dian fanu,
 turimin bannu ki man fit tumii a sennu.
 74 Binba baakita na-i lan, bi sii mək parpeenne,
 kimaan n dindann be a mɔsonn nie.
 75 Yennu, n mi nan a sennii tee kasiie,
 ki a mək mɔnii nan faa dat n tubir na.
 76 N̄aant ki a lomm nba kaa gbennu na n turin
 pardɔonn
 nan faa senn mɔsonn ki tur min nba tee a
 daabir na.
 77 Tinimin ninbaauk ki mii mək manfoor,
 kimaan n par meɪ a sennu na paak.
 78 N̄aant ki karinbaandamm na n di fei
 nan baa fa faak ki biirin na,
 min ŋarin sii dukii a wannu na poe yoo kur.
 79 N̄aant ki binba baakita na n baar n boor,
 binba kur mi a sennii na.
 80 N̄aant ki n sak a sennii fanu ki daa di fei.

Yenmiaru nba j̄in fat-n-mɔŋ po

81 Yennu, li paakima, ki n ji guu fine maa a tinnin,
 n teen n dindann a maan niŋe.
 82 N guur a mɔsonn na po ki tan bake;
 ki n boi a, “Nlee yooe ki a tan saa sommimi?”
 83 N ki mək nyoot nan dalenchiok nae,
 ŋaan n lek ki tamm a sennii na po.
 84 N saa guura ki lin wei nlee?
 Nlee yooe ki a saa dat binba biirin na tuba?
 85 Karinbaandamm nba ki dia a sennu na gbiir
 bootite

ki loon man baa len.

- 86 A sennii kur nane;
niib dia faake ki biirin, sommitin.
87 Bi pon nman kpiima, naan n ki yêt a sennii.
88 Tint n manfoor, kimaan a lomm nba kaa
gbennu na paak,
ki man fit sak a sennu na.

Ki jiin Yennu sennu na yada teenu po

- 89 Yennu, a mōmaan sii yoo be-e, li yoo be-e
yendouŋ ni.
90 A binbenŋaŋ yoo be-e maaru kur ni,
fine senn tingbouŋ na li seenu ni.
91 A sennu na paake te ki bona kur biar be,
kimaan bi kur tee a daabae.
92 N parpeenn-i bonni kii nyi a sennu ni,
fara nba ki n di nae bo saa kpin.
93 N kan ban yêt a sennii,
kimaan a te nanne teenin manfoor.
94 N tee a yooe, tintin; n koore maa mii saak a
sennii.
95 Biitdamm na guue a bin kpin;
naan min sii dukii a sennii na poe yoo kur.
96 N bann nan bont kur mək joontue,
naan a sennii na narin yoo be-e.

Ki jiin waa loon Yennu sennu na po

- 97 N loon a sennu bonchiann. N dukii li poe daar
kur.
98 A sennii be n boore yoo kur ki te ki n sub ki
gar n datai.
99 N mək bannu ki gar n wantteeb kur,
kimaan maa dukii a sennii man po yoo kur
na paak.

- 100 N sub ki gar nikpera, kimaan maa saak a sennii na.
 101 N yêt toonbiit kure, kimaan maa loon man sak a maan na.
 102 N ki yêt a sennii, kimaan a mɔŋe tee n wanttɔɔ.
 103 A mɔmaan man bonchiann, li man ki gar siata.
 104 A senniie teenin subinii, li paak ki n yêt toonbiit tumu.

Ki jiin yentu nba be Yennu sennu na ni po

- 105 A maan tee fitire ki wantin sɔnu, ki bia tee yentu, n sɔnu ni.
 106 N saa dia n mɔsonjaann nba ki n senn nan n saa dia a kasii sennu na.
 107 Yennu, n biak paakima,
     turimin manfoor nan faa senn mɔsonn bianjinba na.
 108 Yennu, gaat n niipoturu miaru na,
     ŋaan wannin a sennii.
 109 N teen siir nan min chibin n saanman yoo kur;
     n ki tamm a sennu na po.
 110 Biit damm na pii baruko ki guunin,
     ŋaan n ki yêt a kpaanii.
 111 A sennii tee n mɔkint nba yɔɔ be-e,
     ŋanne teenin parpeenn.
 112 N lor man dia a senniie
     ki saa tuu daar nba ki n saa kpo.

Yennu sennue guut

- 113 N ki loon binba ki waa-a fanu na,
     min ŋarin loon a sennu.
 114 Fine tee n guutɔɔ nan n fat-tɔɔ;

- n jii n dindann ki maa a mɔsonn paake.
 115 Yimm biit damm na, seetir n boor ni;
 n saa sak Yennu senniie.
 116 Yennu, turimin paŋ nan faa senn mɔsonn
 bianinba na,
 ki mii mɔk manfoor, ki daa te ki n di fei, n
 dindann ni.
 117 Ii dian ki mii be n yamani; ki n sii yoo gbiin
 a sennii na.
 118 A yêen binba kur ki saak a sennii nae,
 bi kpinkpannii lora na ki mɔk nyooti.
 119 A dia biit damm na gbaka gbaka nan
 kparchant nae,
 li paak, n loon a sennii.
 120 A paake ki n tiin janmaanii,
 n gbee nan yanputuko kimaan a sennii na paak.

Ki jii Yennu sennu na saku po

- 121 N tun linba took ki bia ŋana,
 a daa nyikitin nan n datai.
 122 Sent mɔsonn nan a saa somm min a daabira;
 a daa te ki biitdamm dintin biaki.
 123 N guur bak a tinnu somm na powa,
 tinnu nba ki a senn mɔsonn li po na.
 124 Ii dian nan a lomm nba kaa gbennu na
 ki wannin a sennii.
 125 N tee a daabire; turimin bannu, ki man bann
 a wannu.
 126 Yennu, yoo baar nan fan tun siara,
 kimaan niib yêen a sennu nae.
 127 N loon a sennii ki gar salima,
 n loon a sennii ki gar salinŋana.
 128 Li paak ki n waa a wannu kur fanu,
 n ki loon toonbiit tumu.

Ki j̄in sennu dianu po

- 129 A wannu tee bakitnaunjo. N gaarir nan n par kure.
- 130 Niib-i bann a maan paak, li tuu turib yentue, ki teen binba ki mi siar na yan.
- 131 N ŋakitir a sennii na paake.
- 132 Nmantir n paak ki tinin ninbaauk nan faa m̄ok ninbatinu ki teen binba loona na.
- 133 Ii dian ki n daa baa nan faa senn m̄osonn na; a daa te ki biit yentirimi.
- 134 Nyintin binba dintin biak na nuu ni, ki man fit sak a m̄ob.
- 135 Naan ki a benu-ii tee piisin n paak, ki wannin a sennii.
- 136 N ninnyuut puub nan m̄okir nae, kimaan niib nba ki dia a sennu na paak.

Barm̄onii nba be Yennu sennu na ni

- 137 Yennu, a tee kasii daan̄e, ki a sennii ŋan.
- 138 Faa tur sennii nba kur ŋane, ki bia took fanu.
- 139 N par di muue nan wutoor, kimaan n datai ki yiin a sennii na ki li tee siari.
- 140 A m̄osonn tee barm̄oniie, n loon a m̄osonn bonchiann.
- 141 N ki tee siari, ki bi yisimin, ŋaan n ki yēen a sennii.
- 142 A popeensin sii yoo be-e, ki a sennu na tee barm̄onii yoo kur.
- 143 N gbee nan daamiie nan parbiir, ŋaan a senniie teenin parpeenn.
- 144 A sennii tee mam̄omme yoo kur; turimin bannu ki mii yoo kii m̄ok manfoor.

Yenmiaruru nba j̄in fat-n-m̄oŋ po

- 145 Yennu, n jii n par kur ki yia,
turimin gatu, ki n saa sak a sennii.
- 146 N yia; tintin, ki n saa dia a sennii.
- 147 Yonnu tuu tan do na ki sɔɔ ki n yiinawa,
ki loon sommir; n teen n dindann a mɔsonn
nie.
- 148 N ki gɔont nyiɔk a man fit kii dukii a sennii
po yoo kur.
- 149 Yennu, gbiintirin, kimaan a lomm nba kaa
gbennu
na paak, want a ninbatinu ki tinn n manfoor.
- 150 Nɔɔntont damm nba biirin na ki fɔk nanimi,
ɲamme tee damm nba ki dia a sennu na.
- 151 Yennu, a ki fɔk nanimi
ki a sennii kur tee linba yɔɔ tee barmɔnii.
- 152 Yaayoo niewa ki n din tumii,
ki bann nan a sennii maɲ yɔɔ be-e.

Fabinii nba jiin sommir po

- 153 Gotir n daamii na ki fatin, kimaan n ki tamm
a sennu.
- 154 Taantin ki nyinnin barii ni;
fatirin nan faa senn mɔsonn bianjinba na.
- 155 Biitdamm na kan la tinnu,
kimaan bi ki sak a sennii na.
- 156 Yennu, a ninkpabaun yab bonchiann,
want a ninbatinu ki tinnin.
- 157 N datai nan binba mukisin yab bonchiann;
ɲaan n ki yêt a sennii saku.
- 158 Mi-i got biitdamm na, n tuu yaa man put nan
wutoore,
kimaan bi ki dia a sennii na.
- 159 Yennu, gotir maa loon a wannu bianjinba.
A lomm kaa lebitu, li paak, tintin.

160 A maan kur tee mamomme,
ki a kasii sennii na kur yoo be.

Ki jiin Yennu sennu weiu fanu po

- 161 Pandamm tuu lekime kaat,
ɲaan min teen a sennu nae baakir.
- 162 A mɔsona na turin parpeenn bonchiann,
ki li manin nan niro nba tuu la mɔkint
ki li manɔ bianjinba na.
- 163 Faak tone n boor, ki n ki loon li maan,
ɲaan mɔk lomm nan a sennu.
- 164 Daar nɔɔk ni, n teena niipoouk taar munlore-
e,
kimaan a kasii sennii na paak.
- 165 Binba loon a sennu na be bi yamanie,
ki siar kaa ki saa te bin baa.
- 166 Yennu, n guu fine a fan tinnin, ki waa a sennu.
- 167 N saak a wannu, n loon a wannu maɲ nan n
par kure.
- 168 N saak a sennii nan a wannu,
ki a laat linba kur ki n tuun.

Yenmiaru nba jiin sommir po

- 169 Yennu, ɲaant ki n mɔnii na n baar a boor.
Turimin bannu nan faa senn mɔsonn
bianjinba na.
- 170 Gbiintir n miaru, ki tinnin nan a mɔsonn nba
tee na.
- 171 N saa yin yaɲe ki donta, kimaan a wannin a
sennuwa.
- 172 N saa yin yaɲe ki jiin a sennu po,
kimaan a sennu tee mamomme.
- 173 A teen siir yoo kur kii sommitin, kimaan n dia
a sennii.
- 174 Yennu, n nian a tinnu sommir nae.
N parpeenn nyi a sennu nie.

- 175 Turimin manfoor ki man donta,
 ɲaant ki a sennii na n sommin.
- 176 N lin yeeke nan pebotikauk na,
 li paak, baat ki tan lon min nba tee a daabir
 na,
 kimaan n ki yêt a sennii na weiu.

120

Yenmiaru nba jiiɲ sommir po

- 1 Maa be daamii ni yoo nba, n yiin Yennu-e, ki u
 turin gatu.
- 2 Yennu, nyintin faak damm nan kpinkpanni
 damm nuu ni.
- 3 Faak damm na, Yennu saa teeni nlee?
 U saa dat i tuba nlee?
- 4 U saa jii kunkonkonna peenporimii nan mu-
 sankɔɔnae
 ki dat i tuba.
- 5 Maa be i boor na, li ton nan maa sii be Mesek
 tiɲ ni nae,
 koo nan Kedar* teeb boor ni benu nae.
- 6 N kɔɔ nan niib nba ki loon parmaasir ki li wei
 bonchiann.
- 7 Mi-i piak parmaasir binbeɲ po, ɲamm tuu piak
 tob poe.

121

Yennu-e tee ti guutoɔ

- 1 N got jɔjaana paak; n sommir saa nyi lee ki
 baari?

---

* **120:5** 120.5 Bi mi nan Mesek teeb nan Kedar teeb tee nitonte.

² N sommir saa nyi Yennu nba nan sanpaak
nan tin na boore ki baar.

³ U kan te fan baa; a guutoo yoo nyocie, ki ki tinjit.

⁴ Israel teeb guutoo ki tinjit koo ki goonti.

⁵ Yennu sii goriia; u be a boor ki sii guua.

⁶ Yonpeeun kan paana dan yonnu ni,
ki nmaarik mun kan paana dan nyioku.

⁷ Yennu saa nyinna ninboŋ kura ni;
u saa dia-a nan laafia.

⁸ U saa guura, a nyinu nan a koonu kur ni,
motana nan yoo nba kur waa.

122

Dontir nba jiin Jerusalem po

¹ Li bo maŋime yoo nba ki bi yetin a,
“Naant ki tin saan Yenjiantu nasaakak ni.”

² Ki motana ti ji be nna na,
ki see Jerusalem tammoi nook ni na.

³ Jerusalem tee doo nba ki bi nammir nan fant
nan binbenŋaŋe.

⁴ Leŋe tee siaminba ki nibooru na baar,
booru nba tee Israel teeb na,
a bin tur Yennu niipoouk nan u sennu nba
tee bianjinba na.

⁵ Leŋe ki Israel kpanbara kar a bin bu bi niib
buut.

⁶ Ii mei Yennu wun tur Jerusalem parmaasir a,
“Naant ki binba loona na-ii moakitir.

- 7 Njaant ki gbananmaasu-ii be a doo ni,
ki manu-ii be a naan ŋei ni.”
- 8 N yooŋnba nan n nikpiimm paake te ki n yeen
Jerusalem a,
“Parmaasir-ii be a paak.”
- 9 Ti Yomdaano Yennu ŋasaakak paake
ki n mei maa bona kur-ii ŋan ki tura.

123

Yenmiaru nba jiiŋ ninbatinu po

- 1 Yennu, n gorii fine, n goriia yendouŋ ni,
siaminba ki a naangbouŋ be na.
- 2 Ti Yomdaano Yennu,
daabjak nba gaa u chanbaa paak bianjinba,
ki daabpook mun gaa u naa paak bianjinba
na;
nnae ki ti mun maa a paak
nan faa tan saa tinit ninbaauk yoo nba.
- 3 Ii mok ninbatinu ti paak; Yennu, ii mok
ninbatinu ti paak;
ti mantik la diabiiuk bonchiann.
- 4 Mɔkita na mantik sarikitit ki li wei bonchiann,
ki karinbaandamm mantik biirit.

124

Yennu-e tee u niib guutoo

- 1 Yennu-i bonni kii taa ti po, li bo sii tee nlee?
Israel teeb, turin gatu.
- 2 “Yennu-i bonni kii taa ti po, yoo nba ki ti datai
worit na,
- 3 bi bo saa nakit foote,

kimaan bi wutoa doo ti paak ki saa gara.
 4 Nyunmɔnne bo saa dit, ki nyun n bo piinit,
 5 nyunjiinii bo saa dite.”

6 Njaant ki tin tur Yennu niipoouk,
 ɲɔɔe te ki ti datai ki fit biiriti.
 7 Ti mir bot nan nɔɔɲ nba tuu yukir
 ki nyi waarɔ baruk ni nae.
 Baruk na jinte, ki li werikit.
 8 Ti sommir nyi Yennu boore,
 ɲɔɔe nan sanpaak nan tiɲ.

125

Ki jün Yennu niib yamani benu po

1 Damm nba teen Yennu yada,
 li damm tee nan Sayɔnn kunkonn nba kan ban
 damm,
 koo ki nyat nae.
 2 Kunkona nba kook ki lint Jerusalem bianjinba
 na,
 nnae ki Yennu lint u niib mɔtana nan yoo
 nba kur waa.
 3 Biit damm kii tun ki dia kasii dammi,
 bi-i tun ki diabi, kasii damm na mun tan saa
 mann tun biita.
 4 Yennu, tumin bonɲann ki tur binba tee niɲamm
 na,
 binba saak a sennii na.
 5 Yoo nba ki a daar biit damm tuba,
 fan mun dat binba yêt a sonii na tuba.

Parmaasir-ii be Israel teeb paak.

126

Yan nba jiin fatu po

- 1 Yennu nba din jen nant Jerusalem yoo nba na,
li din naan nan damiit nae.
- 2 Ti din laa laat, ki bia yin parpeenn yanii
bonchiann,
ki digbanlia niib na pak ki jiin ti po a,
“Yennu tun toonjaana bonchiann ki turib.”
- 3 Barmonii, u set tun toonjaana bonchiann ki
turit,
ki ti gbee nan parpeenn.
- 4 Yennu, a namm te ki tin mokit
nan saak nba tuu baa ki koon kpenu nyun
na.
- 5 Naant ki binba buur bonboorii
nnaan mo na n tan jaan jeet kii laa.
- 6 Binba jii bonboorii a bin bur nnaan mo na,
bi tan saa jaan jeet ki jent naak ni, ki yiin
parpeenn yanie.

127

Dontir nba jiin Yennu namm po

- 1 Yennu-i kii maa naak, tanmaara na bakint tee
yanne;
Yennu-i kii guur doo, niib nba guu na, bi guuru
kaa nyoot.
- 2 Niro-i nyi sanyafaar ki tuun toonn nan u pan
kur,
ki jent koo daajobonbiir, a u poor n gboo
paak, li kaa nyooti,

kimaan Yennu-e piin binba ki u loomm na
bonloŋa,
yoo nba ki bi dɔɔ gɔɔn ni.

- ³ Waas tee piiniie ki Yennu teen, bi tee piisime
nan barmɔnii.
⁴ Jɔɔ-i mɔk bonjai u naasint ni,
li tee nan kunkɔnkɔnnɔ nba dia peenii u nuu
ni nae.
⁵ Jɔɔ nba mɔk peenii maŋ booru bonchiann,
parpeenn tee u yare, kimaan wuu took u
datai, buut boor,
ŋaan bi kan ban nyannɔ.

128

Nyɔɔt nba be Yennu mɔsaku ni

- ¹ Binba saak Yennu mɔb ki dia u sennu na,
piisin be bi paak.
² A toonne saa tura a bonloŋa.
A sii mɔk parpeenne ki mokitir.
³ A ŋaapoo sii tee nan tilontik nba loɔn bonchi-
ann nae a ŋaak ni,
ki a bonjai tee nan kpan tiinii na, ki lint faa
di sian na.
⁴ Daanɔ nba saak Yennu mɔb,
Yennu saa teen piisin li daanɔ paak nnae.
⁵ Yennu n te ki piisin n nyi Sayɔnn kunkonn paak
ki baar a paak.
A ninbinn n la Jerusalem ki li mokitir a
manfoor ni kur.
⁶ Ii be a manfoor ni ki tan la a yaaboona.

Parmaasir-ii be Israel teeb paak.

129

Yenmiaru nba jiin Israel teeb datai biiru po

- ¹ Israel tinj, wantit a datai nba biira bianjinba, laa nyii a bisin niwa.
- ² “Laa nyii n bisin niwa, n datai yoo dian diabiiuko, njaan bi ki ban nyannimi.
- ³ Bi choon n poor po ki teenin fiat, ki li tee nan baa tuu ko tanmoon na.
- ⁴ Njaan Yennu nba tee kasii daano na nyinnin daabisin niwa.”
- ⁵ Binba kur ki loon Sayoonn maan, Yennu n nyannib ki berib.
- ⁶ Njaant ki bii tee nan moot nba tuu pia njaak yur paak, ki koor njaan daa ki kpaat na.
- ⁷ Soo ki taant li moot, koo ki lorin li mokpanni.
- ⁸ Wunba gar lenj kur kan yet a, “Yennu n teen piisin i paak. Ti jikit Yennu sanne ki tee piisin i paak.”

130

Yenmiaru nba jiin sommir po

- ¹ Yennu, n be daanchion nie ki yia.
- ² N Yomdaano, gbiintir n monii, ki gbat n fabinii nba jiin sommir po na.
- ³ Fi-i bonni sobin ti biitie, nmeee ki a bo kan turo kaati?

- 4 Njaan a nyikin chabit ti biite a tin tura baakir.
- 5 N guu Yennu sommire nan n par kur,
ki bia teen u maan yada.
- 6 N guu Yennu nan n par kur
ki gar guutoo nba tuu guu sanyiok yentu na.
- 7 Israel teeb, teent Yennu yada man,
kimaan u lomm yoo be-e,
ki u bia teen siir yoo kur a wun tinni.
- 8 U saa nyinn u niib Israel teeb bi yanbomm kur
ni.

131

Yenmiaru nba jiiin sikiin-n-moŋ nan yada po

- 1 Yennu, n nyik n japaat, ki bia nyik n parbifaant
nawa.
N baka kaa bargbenja ni, koo maan nba paar ki
turimi.
- 2 Motana, n soor n moŋe, ki mok parmaasir.
N par doore soon nna
nan bik nba tuu paa u naa taa paak na.
- 3 Israel teeb, teent i dindann Yennu ni man,
motana nan yoo nba kur waa.

132

Dontir nba jiiin jiantu nasaakak na po

- 1 Yennu, a daa tammit Defid
nan fara nba kur ki u dii na po.
- 2 Yennu, tiat moosonn nba ki u din senn ki por
mopor,
ki tur fin yabint daano, Jakob Yennu na a:
- 3 "N kan kun njaak ni, koo ki door n doonu paaki;

- 4 n kan foi koo ki gɔɔni,
5 halii nan maa tan saa maa ɲaak ki tur Yennu,
ki li sii tee Yabint daanɔ, Jakɔb Yennu maɲ
yar.”
- 6 Betlehem doo nie ki ti gbat Yennu mɔlor lakir
na po,
ki tan lar Jearim kpaab ni;
7 ki ti yet a, “N̄aant ki tin saan Yennu ɲasaakak
ni;
ɲaant ti jiantɔ, u naangbounj boor.”
- 8 Yennu, a tɔk nan mɔlor lakir nba tee a yiikoo
nyinn na
ki baar a ɲasaakak ni, kii be leɲ yoo kur.
9 N̄aant ki a mannteeb-ii tuun linba took yoo kur;
ɲaant ki a niib-ii hoot nan kpinkpammuk.
- 10 Yennu, a din senn mɔsonn ki tur a toontunnɔ
Defid;
a daa yêen a kpanbar gannkar maɲ na.
11 A din senn mɔsonjaanne ki tur Defid,
mɔsonn nba ki a kan ban nyik a:
“N saa dinn a bonjai na yenɔ naan,
ki u tan saa set a seenu ni ki dia a niib yoo
nba ki a kaa.
12 Li-i tee ki a bonjai na dia mɔlor
nan sennii nba ki n turib na fanu,
bi waas saa tukin kii di naan na yoo kur.”
- 13 Yennu-e gann Sayɔnn doo; u loon wun teenir
u ɲaake,
14 ki yet a: “Nna nae ki n sii yɔɔ be,

- nna nae ki n loon mii kaar n naangboun
paak.
- 15 N saa sat piisin Sayonn doo paak, ki turo linba
kur ki u loon;
n saa gboon u nandamm nan jeet.
- 16 N saa teen piisin u mannteeb paak
linba kur ki bi tuun ni, ki u niib sii yiin yanii
ki hoot.
- 17 Nna nae ki n saa dinn Defid yaaboona na yeno
naan
ki teeno kpanbarjaann;
nna nae ki n saa te ki n kpanbarganjir naan
na-ii tun kii be.
- 18 N saa dinn u datai fei,
ɲaan te ki u naangboun na-ii məkitir kii
kpaatir.”

133

Dontir nba jiiin naataann lomm po

- 1 Yennu niib-i taan leeb ki be nan parmänn,
li ɲan bonchiann ki mei par.
- 2 Li tee nan kpanɲanin nba ki bi jii mɔɔn Aaronn
yur paak,
ki li loo siik u tiaɲ paak ki siik u liatir turu
ni nae.
- 3 Li tee nan Hermonn kunkonn paak marin nba
saa baa
Sayonn kunkona paak nae.
Leɲe ki Yennu senn mɔsonn, u piisin po,
ki li tee manfoor nba kaa gbennu.

134

Yiinii nba jiiin Yennu dontir po

- 1 Baat man ki tin pak Yennu,
yimm nba kur tee u toontunna na,
yimm nba be u nasaakak ni nyiok ki tuun u
toona na.
- 2 Dont i nii sanpaapo man, Yenjiantu nasaakak
na ni,
ki miar Yennu ki bia donto.
- 3 Yennu nba nan sanpaak nan tin na n turi piisin,
ki lin nyi Sayonn.

135

Dontir yan

- 1 Pakin Yennu man.
- Yimm nba tee Yennu toontunna na,
2 yimm nba see Yennu nasaakak ni,
ki li tee jiantu nasaakak na, ii dont u sann.
- 3 Pakin Yennu man, kimaan u nan,
ii yin yanii ki pak u sann, kimaan u nan.
- 4 U gann Jakob yaaboonae ki teemm u yab,
ki jii Israel teeb man ki teemm u niib.
- 5 N mi nan Yennu tee Yenjaanne,
u tee Yenjaann ki gar yennii kur.
- 6 U tuun linba kur ki u loone,
li sanpaapo nan tingbouŋ na ni,
li mɔkgbeŋa nan li mɔkgbeŋa tin po.
- 7 Nɔɔe te ki sayuŋ nyi durinya kpiŋ po ki tikii,
ki te ki sanyikintii be sayuŋ ni, ki te woun
nyi u boor ki da.

- 8 Ijpt tinj nie ki u din kp̄ii nisaarii nan bonkobit
bonjakperii
kur yomm.
- 9 Leje ki u din tun bakitnaun toona,
ki dat Ijpt kpanbar nan u saakab tuba.
- 10 U din biir digbana bonchiann,
ki kp̄ii kpanbara nba m̄ok yiikoo:
- 11 Amor teeb bat Sihonn, nan Basann teeb bat Og,
nan Keenann batnba kur.
- 12 U din jii bi tinii ki tur u niib Israel teebe.
- 13 Yennu, bi sii yoo m̄oontir a sanne, ki a tee
Yennu,
ki maaru kur saa tiar a po.
- 14 Yennu saa k̄on ki tur u niib,
u saa tin u toontunna man ninbaauk.
- 15 Digbana yenbis na n̄arin,
bi jii salimm̄ona nan salimpeenae ki namm,
niibe jii bi nii ki namm.
- 16 Bi yenbis man m̄ok m̄oi n̄aan kan fit pak,
ki bia m̄ok ninbina n̄aan ki laati.
- 17 Bi m̄ok tuba n̄aan kan fit gbat, bi ponj ki foi
kaawa.
- 18 Binba maa yenbis man nan binba teen yenbis
man yada,
bi m̄onj sii tee nan yenbis man nae.
- 19 Israel teeb, pakin Yennu man;
yimm nba tee Yennu mannteeb na, pakin
Yennu man,
- 20 yimm Liifai teeb, pakin Yennu man;
yimm nba kur jiantiro na, pakimo man.

21 Pakin Yennu, Sayɔnn kunkonn paak,
pakin ɲɔɔ nba be Jerusalem na.

Pakin Yennu man.

136

Niipoturu yan

- 1 Turin Yennu niipoouk man, kimaan u ɲan,
u lomm kaa gbennu.*
- 2 Turin Yennu nba gar yenbis kur na niipoouk,
u lomm kaa gbennu.
- 3 Turin wunba tee yomdam kur Yomdaano na
niipoouk,
u lomm kaa gbennu.
- 4 U kɔɔe tuun bakitnaun toonjaana,
u lomm kaa gbennu.
- 5 U jii u subiniie ki nan tingbouŋ na,
u lomm kaa gbennu.
- 6 U senn tingbouŋ, ki li paa nyun paak,
u lomm kaa gbennu.
- 7 Ɗɔɔe nan yonnu nan ɲmaarik,
u lomm kaa gbennu.
- 8 Ki yonnu na sii dia daar;
u lomm kaa gbennu.
- 9 Ki ɲmaarik nan ɲmaabira sii dia nyiɔk,
u lomm kaa gbennu.
- 10 U din kpɛɛ Ijɛpt teeb bijakpera,
u lomm kaa gbennu.
- 11 U din nyinn Israel teeb Ijɛpt tin ni,

---

* **136:1** 136.1-26 “U lomm kaa gbennu” din tee niib na jiihue.

- u lomm kaa gbennu.
- 12 U jii u nuu paŋ nan u kpinkpouŋ paŋe,
u lomm kaa gbennu;
- 13 ki bokit Mɔkmun na,
u lomm kaa gbennu,
- 14 ki te ki Israel teeb tokin len,
u lomm kaa gbennu,
- 15 ŋaan te ki Ijipt kpanbar nan u jab dii nyun,
u lomm kaa gbennu.
- 16 U din jii u niibe ki saan namm kunkoouk paak,
u lomm kaa gbennu.
- 17 U din kp̄ii kpanbara nba mɔk yiikoo,
u lomm kaa gbennu.
- 18 U din kp̄ii kpanbarjaana,
u lomm kaa gbennu:
- 19 Amor teeb kpanbar Sihonn,
u lomm kaa gbennu,
- 20 nan Basann kpanbar Og,
u lomm kaa gbennu,
- 21 Ki jii bi tini ki tur u niib,
u lomm kaa gbennu.
- 22 U din jiir ki tur u niib Israel teebe,
u lomm kaa gbennu.
- 23 Baa din nyannit na, u din ki tamm ti po,
u lomm kaa gbennu.
- 24 Nɔɔe din nyinnit ti datai nuu ni,
u lomm kaa gbennu.
- 25 Nɔɔe teen bonfoor kur jeet,
u lomm kaa gbennu.

²⁶ Turin Yennu nba be yendoun ni na niipoouk,
u lomm kaa gbennu.

137

Israel teeb yommisin ni fabinii

- ¹ Babilonn moka boore ki ti kar tin ni,
leje ki ti tiar Sayonn po, ki bui,
² ki lakin ti bonfifaat tiinii nba be lej na paak.
³ Ki binba kon ki nyannit na betit a tii yiin yanii;
bi loon tii manit bi para, ki yetit a,
“Ti yiin yanii nba jiin Sayonn po.”
- ⁴ Ti saa teen nlee ki yin yanii ki tur Yennu,
boorganu tin ni?
⁵ Mi-i tamm Jerusalem po, n ji daa fit faa konn.
⁶ Mi-i kii tiar a po,
li-i tee ki n ki tiar nan fine tee n parpeenn
nba gben,
n ji daa fit yiin yanii.
- ⁷ Yennu, tiat Edom teeb nba din tun linba,
daar nba ki ti datai nyann Jerusalem na.
Tiat baa din yeen a, “Yeetir ki sikinir tin ni.”
- ⁸ Babilonn doo, bi saa biirawa.
Parpeenn sii be daansoo nba pa-a
faa daan tun linba ki turit na paak,
⁹ wunba saa jii a sanpantii ki jaatib tana paake.

138

Ki jiin niipoturu Yenmiaru po

- ¹ Yennu, n teena niipoouk nan n par kur;

n yiin ki dontira malakanba kur boor.

² N gbaan ki took a kasii ɲasaakak na,
 ki dont a sann, kimaan a lomm nba kaa
 gbennu,
 nan a mamɔmm na paak,
 kimaan a wann nan a sann nan a sennii mok
 yiikoo
 ki gar bont kur.

³ Mi-i yiina yoo nba, a teenin gatu,
 a jikit a paɲ nae ki kooɲtin paɲ.

⁴ Yennu, durinya kpanbara kur saa kpakita,
 kimaan bi gbat a mɔsona nawa.

⁵ Bi saa yin yanii ki jiin linba ki a tun na po
 nan a baakchiɔɲ na po.

⁶ Faa lek be sanpaapowa na, ɲaan a baka be tarii
 po,
 karinbaandamm na kan fit bɔr ki a daa
 laatibi.

⁷ Daamii-i lintin yoo nba, a tuu fatime,
 a tuu biir n datawutodamm nae, ɲaan jii a
 paɲ ki tinnin.

⁸ A saa tun linba kur ki a senn mɔsonn nan a saa
 tun nawa.
 Yennu, a lomm kaa gbennu, gbent toonn nba ki
 a piin na.

139

Ki jiin Yennu yanchiɔɲ nan gotɲanu po

¹ Yennu, a fiitirime ki mi maa tee bianjinba.

² A mi linba kur ki n tuun;
 fi-i lekii be banfokira, ɲaan a bant n dudukit.

- 3 Maa tuun toonni, maa foi-i, ɲaan a laatime, a mi n toona kur.
 4 N tuu tan piak na ki poŋ sɔɔ ki a mi maa saa pak linba.
 5 A ɲaa lint n munn poe; ki tuu jii a paŋ ki nyinnin daamii ni.
 6 Faa min bianjinba, li sumii bonchiann, ki gar n bannuwa.

 7 N saa saan lee ki a kan lami? N saa tɔkin lee ki bot a boori?
 8 Mi-i doo sanpanaagben, a poŋ be leŋe, mi-i sik kpeentiŋ, ki a be leŋ.
 9 Mi-i yukir nan nɔɔŋ na ki saan yondopo, koo ki be yonbaapo banfɔkira,
 10 a poŋ be-e ki saa gar n tɔɔnn ki sommin.
 11 N bo saa yet bunbɔnne ki wun bɔrin, koo yentu ki wun kpant nyiɔk,
 12 ɲaan bunbɔnn ki bɔn a boori, nyiɔk yeen nan yonnu ni nae ki tura.
 Bunbɔnn nan yentu tee yomme a boor.

 13 Fine nan n gbanant kur;
     fine taan n gbanant, n naa poor ni.
 14 N dontira, kimaan faa namin bianjinba, li mɔk bakitnaun nan jaarlituk,
     linba ki a tuun kur tee bonsanne, ki bia tee bakitnaun.
 N mir nan n par kur.
 15 Yoo nba ki a din nan n kpaba ki taanir ki dekin birir soon nna, n naa poor ni, siaminba ki n bɔr ki kpaatir na, a poŋ din mi nan n be leŋ.

- 16 A din lamewa ki bi tan marin.
Daa nba ki n sii be n manfoor ni,
li poŋ sɔbe ki dɔɔ a gbouŋ niewa,
ki n tan baar durinya na ni.
- 17 Yennu, n la nan a dudukit ŋan bonchiann ki
turin,
ki bia yab bonchiann.
- 18 Mi-i kan a dudukit, li sii yab ki gar tanbiinii.
Mi-i fiir gɔɔn ni, n be a boore.
- 19 Yennu, n sunman ki a kp̄ii biitdamm nawa.
N sunman ki nikpiirit na yaat n boora.
- 20 Bi piak biite ki j̄iin a po, ki piak biir a sann.
- 21 Yennu, n ki loon binba ki loona na,
ki bia yisin binba yēen a mɔb na bonchiann.
- 22 N namm nanmɔŋe, ki jikitib ki bi tee n datai.
- 23 Yennu, fiitirin ki bann n yan ni,
bikintin ki bann n dudukit nba tee.
- 24 Gotir ki laan biit be nni-i,
ki fan ŋmakitin manfokangbennuk sɔnu ni.

140

Yenmiaru nba saa gɔɔr bonbiir

- 1 Yennu, fatirin biitdamm nuu ni.
A nyinnin kp̄ikpirukdamm boor ni.
- 2 Yoo kur bi lorin biite, ki baat nan kɔna yoo kur.
- 3 Bi mɔi ton nan waalabirii yara nae,
ki bi maan ton nan waajioŋ lobit na.
- 4 Yennu, nyintin biit damm paŋ ni,
ki bia gɔɔrin nikpiirit boor, binba lorin n
baak po na.

- 5 Karinbaandamm pii baruko ki guunin;
bi pii tanbarae ki birin barit sonjouk ni, a
bin soorin.
- 6 N yeen Yennu a, “Fine tee n Yennu.”
Yennu, gbiintir monii nba ki n mo ki loon sommir
na.
- 7 N Yomdaano Yennu nba tee n fat-too na,
fine nyinnin tob ni.
- 8 Yennu, a daa teen biitdamm na baa loon linba;
a daa te ki bi laat nyannu bi lorbiit ni.
- 9 A daa te ki n datai na laat nyannu;
a te ki bi lorbiit nba ki bi lor n paak na n
nmat baa bi paak.
- 10 Naant ki musankona n baa bi paak;
naant ki bin baa bootuk ni ki ji daa mi do.
- 11 Daa te ki binba fa faak ki paa leeb na laat
nyannu;
naant ki biit n nyann kpikpirukdamm ki
biirib.
- 12 Yennu, n mi nan fine taant tarii po,
ki sommit binba be daamii ni.
- 13 Popeendamm na set saa dontawa, bi sii be a
boore.

141

Daajouok Yenmiaru

- 1 Yennu, n yia; sommitin motana.
Mi-i yiina yoo nba, fan gbiint ki turin.
- 2 Gaat n miaru ki lii tee nan bonnunubit na,
ki maa donn n nii nba na-ii tee nan daajouok
maruṅ na.

- ³ Yennu, ii dia n mɔb, kii guu n mɔmaan.
⁴ Ii guun ki n daa loon biit tumu,
     koo ki n daa tokii biit damm ki tuun biiti.
 Njaant ki n daa ban pukii bi jaamm dinu ni.
- ⁵ Ninjano saa fit dat n tubir, ki jii njant ki
     njmakitin;
     njaan n ki loon biit damm baakir,
     kimaan yoo kur n mei ki biir bi toonbiit nae.
- ⁶ Bi-i lu bi diateeb na ki bi nyii jɔyirin ki baa yoo
     nba,
     niib na saa bann nan n maan na tee
     barmɔniie.
- ⁷ Bi kpaba sii dɔɔ kaaok boore buri buri
     nan baa tuu yakit daauk ki butɔ buri buri
     bianjinba na.
- ⁸ Njaan n yada be fin Yabint Yennu nie yoo kur,
     n loon a guurue; a daa te ki n kpenni.
- ⁹ Nyintin barit nba ki bi pii guuntin na ni,
     biit damm barit man ni.
- ¹⁰ Njaant biit damm na n baa bi barit nba ki bi
     bar na ni,
     njaan ki min daa laat siara danj.

142

Yenmiaru nba jiin sommir po

- ¹ N yi Yennu ki loon sommir, n barimɔe.
² N teen njɔɔe n maan kura, n want njɔɔe n daamii
     kur.
- ³ Mi-i tan yaa man njaa tama yoo nba,
     u mi maa saa teen bianjinba.

N datai pii barite sonu nba ki n tokii na ni, ki guuntin.

⁴ Mi-i got ki lint n mɔŋ, n ki laat wunba saa sommin
ki nyinnin, soɔ baka kaa n po.

⁵ Yennu, n mɔ nan fine ki loon sommir,
Yennu, fine tee n guutoɔ,
fine tee wunba ki n mantik loon, n manfoor
ni na.

⁶ Gbiintir mɔnii nba ki n mɔ ki loon sommir na,
n gbee nan parbiire.

Nyintin n datai nuu ni, kimaan bi paŋ gar n yara.

⁷ Nyintin n daamii na ni, ki man pak donta, a niib
sinsuuk ni,
kimaan faa ŋan ki turin na paak.

143

Yenmiaru nba jiin sommir po

¹ Yennu, gbatir n miaru.

A popeensin ni, a gbiint n fabinii.

Turimin gatu a mamɔmm paak.

² A daa bu min nba tee a toontunno na buut,
soɔ kaa ki tee kasii a toɔnni.

³ N dataak tokiime ki saa soorin ki nyannin.

U kɔɔnin bunbɔnn dansarik nie,
ki n tee nan binba din kpo sianyoowa na,

⁴ ki n ji loon man ŋaa tamae, n be parbiir nba
kaa paak nie.

⁵ N tian daa nba gar na po, ki dukii faa tun linba
po,

ki tian linba kur ki a tun.
 6 N dont n nii sanpaapo ki meia,
 ki loona nan tinkooŋ nba loon nyun
 bianjinba na.

7 Yennu, turimin gatu mɔtana.
 N ji ki mɔk dindann nan waama, a daa nyikitimi.
 Li-i tee ki a nyikin, n saa pukin binba sik
 kpeentŋ na poe.

8 Sanyiɔk kur, a tuu tiarin a lomm nba kaa
 gbennu na po,
 kimaan fine ki n teena yada.
 N miaru do a boor nie. Wantin sɔnu nba ki n saa
 tokin.

9 Yennu, n baat a boor ki loon guuru, nyintin n
 datai nuu ni.

10 Fine tee n Yennu, wantin bianjinba ki n saa tun
 a loomm.
 Ii ŋan ki turin, ki tokin nanin sɔnŋanu.

11 Yennu, tintin nan faa senn mɔsonn bianjinba
 na,
 jiin a ŋant na ki nyinnin daamii ni.

12 Faa mɔk lomm nanin na paak,
 a kpi n datai ki biir binba dintin biak na,
 kimaan n tee a toontunnɔe.

144

*Kpanbar nba teen Yennu niipoouk ki jiin
 nyannu po*

1 Pakin Yennu nba tee n guutoɔ na.
 Nɔɔe tumiin toɔ faanu, ki te ki n teen siir ki guu
 kɔnn.

- ² Njooe tee n gaartoo nan n guutoo,
 njooe tee n sindandiiuk nan n tinntoo;
 n tinnu dindann be u nie,
 njooe sikin digbana tin ni ki turin.
- ³ Yennu, nisaarik tee bee ki a fiin u po,
 nisaarik mun ki a baka be u ni?
- ⁴ Nisaarik tee nan foon nae,
 ki u daa gaar nan yinyun nba gaar na.
- ⁵ Yennu, bokitir sanpagbouj ki sik;
 a sii jojaana na ki munyuut n nyi bi ni.
- ⁶ Tumin sanyikintii ki lin yat a datai.
 A to a peenii na ki a datai n chiar.
- ⁷ Tantir a nuu ki sikin tin ni,
 ki datin ki nyinnin nyunsunsun ni ki fatin,
 ki nyinnin boorganu nuu ni,
- ⁸ boorganu nba ki piak barmonii,
 naan fa faak kuukoo nan bi mɔpora niwa na.
- ⁹ Yennu, n saa yin yanpaan ki tura,
 n saa faa kɔnn ki yin yan ki tura.
- ¹⁰ Fine tur kpanbara nyannu,
 ki tinn a toontunno Defid, ki u nyii takoob-
 porimii ni.
- ¹¹ Nyintin n databiit nuu ni, nyintin boorganu
 yiikoo ni;
 boorganu nba ki piak barmonii,
 naan fa faak kuukoo nan bi mɔpora niwa na.
- ¹² Naant ki ti bonjai nba be bi paaun ni na n
 kpaat

nan bonbuburit nba kpaatir nan paŋ
 bianjinba na.
 Naant ki ti bonpoi-ii tee nan kpanbar
 ŋaadachaata
 nba be lotii ni ki fanjit kpanbar ŋaak
 bianjinba na.
¹³ Naant ki ti boa n gbee nan jebooru kur,
 ŋaant ki ti pei n mar pebis tusaa piik piik.
¹⁴ Naant ki ti bonkobit n pɔt bonchiann,
 ki daa miin, koo ki kpenni.
 A daa te ki parbiir mɔŋ be ti doo sɔnii ni.

¹⁵ Parpeenn be digbann nba ki maan na tee
 mɔŋii
 ki turib na paak;
 parpeenn be niib nba ki bi Yomdaanɔ tee Yennu
 na paak.

145

Dontir yan

¹ Yennu nba tee n kpanbar, n saa mɔɔnt a yabint;
 n saa tura niipoouk mɔkmɔk nan mɔkmɔk.
² N sii teena niipoouk daar kur, n saa donta
 yaayoo siiyoo.
³ Yennu tee Yenjaanne, li ŋan ki tin donno
 sanpaapo.
 U yabint na gar nisaarik bannuwa.
⁴ Maaryenn tuu saa wann maarleer na
 fin Yennu nba tun linba, ki donta,
 bi saa mɔɔnt a toonjaana,
⁵ ki pak a baakir nan a yabint po,
 ki n sii dukii a bakitnaun toona po.

- 6 Niib saa pak a toonjaana po, ki man moont a yabint po.
- 7 Bi saa pak a namm kur po,
ki yin yanii ki jiin a popeensin po.
- 8 Yennu mok lomm nan ninbatinu,
u wutoor ki do yian, ki u lomm bia kaa gbennu.
- 9 U nane ki tur soɔ kur,
ki mok ninkpabaun u naamii kur paak.
- 10 Yennu, a naamii kur saa dont a sann,
ki a niib kur saa tura niipoouk.
- 11 Bi saa pak a naan baakir pan po, ki wann a yabint po,
12 ki lin te soɔ kur n bann a pan toona,
nan a naangboun baakir nan yiikoo po.
- 13 A naan kaa gbennu, ki a sii yoo dia a niib.
- Yennu see u moosona paake,
ki mok ninbatinu u toona kur ni.
- 14 U sommit binba be daamii nie, ki fiint binba baa na.
- 15 Bonfoor kur dindann maa a paake,
ki a teemm jeet yoo nba kur ki bi loon.
- 16 A tuu tur ki lin janibe, ki gboont soɔ kur.
- 17 Yennu toona kur nane,
ki u bia mok ninbatinu, u toona kur ni.
- 18 Yennu ki fok nan binba kur yiu na,
binba yiu nan bi para kur na.
- 19 Nɔɔe teen binba teeno baakir na bi bonloŋa,
u gbia bi fabinii ki tuu tinnib.

20 Njooe guu binba loono na kur,
 njaan u saa biir biit damm nawa.

21 N sii yoo piak Yennu-e;
 njaant ki u naamii kur n pak dont u kasii sann
 yaayoo nan yaayoo.

146

Dontir nba saa tinnu Yennu boor

1 Pakin Yennu man. N seek, pakin Yennu.

2 N saa dont njooe n manfoor kur ni;
 n saa yin yan ki tur Yennu-e.

3 Daa jikit a dindann ki tee nisaarii toondamm
 ni;
 nisaarik kaa ki saa fit tinna.

4 Bi-i kpo, bi tuu nmat kpant tante,
 li daar man, bi lora kur tuu kpakin yanne.

5 Parpeenn be daano nba ki Yennu
 nba ki Jakob jiantir na tee u sommtoo na
 paak,
 wunba ki u dindann maa u Yomdaano Yennu
 man paak na,

6 Yennu nba nan sanpaak nan tinj nan mokgbeja
 nan linba kur be li ni.

U yoo dia u masonae,

7 ki bu sommit binba be mukisuk ni,
 ki bia teen komma na jeet.

Yennu-e nyint dansarkoora yann,

8 ki bia te joonii nyootir.

Njooe fiint binba baa na,
 ki mok lomm nan u popeendamm.

9 Yennu-e guu saamm nba be ti tin na ni,
 ɲɔɔe sommit pakɔi nan kpeebii,
 ɲaan biir biit damm na lora.

10 Yennu-e tee kpanbar yoo kur.
 Sayonn doo, a Yennu nae sii yɔɔ dia-a yaayoo nan
 yaayoo.

Pakin Yennu man.

147

Dontir nba saa Yabint Yennu boor

1 Pakin Yennu man.

Li ɲan ki tin yin dontir yanii ki tur Yennu;
 li ɲan ki bia took nan tin kpakitɔ.

2 Yennu ɲammit Jerusalem-e,
 u jent nan binba ki datai din soorib ki yaat
 namm nae.

3 U teen binba para ni la daɲ nae laafia, ki lorin
 bi fiat.

4 ɲɔɔe nan ɲmaabira, ki bi kann yab dian waa
 loon bianɲinba,
 ki u tuu yiin ɲmaabir kur nan u sann.

5 Ti Yomdaanɔe tee Yenjaann ki mɔk paɲ,
 ki u yanfoon kaa bikinu.

6 Yennu-e dont binba mɔk sikin-n-mɔɲ na,
 ɲaan sikint biit damm na tin ni.

7 Yinin dontir yan kii teen Yennu man;
 faan kɔnn ki yin yan ki tur ti Yomdaanɔ man.

8 ɲɔɔe te sanpagbant baak sanpaapo;
 ɲɔɔe te saak baa tingboun na paak,

- ki te mɔɔt pia kunkona paak.
9 Nɔɔe teen bonkobit jeet ki bi di,
nɔɔe dint kinkabira yoo nba ki bi mɔ kon.
- 10 U parpeenn ki be tanpaarii ni kaa,
koo u par ki mei kunkɔnkɔnna nba mɔk para
paak kaa,
11 n̄aan u par mei damm nba baakitɔ na paake,
nan damm nba teen yada nan u lomm nba kaa
gbennu na paak.
- 12 Jerusalem, pakin Yennu.
Sayɔnn doo, pakin a Yennu.
13 Nɔɔe te ki a tammɔkɔka wakii.
Nɔɔe tee piisin a niib paak.
14 Nɔɔe te ki a tij be li yamani,
ki jikit jeɲant ki gboonta.
- 15 U tuu tur tingbouŋ na mɔbe,
ki linba ki u yet na n tun yiama.
16 U tuu te ki wunn n yat nan gbent nae,
ki bia yat marin nan tangbiruŋ na,
17 ki te ki sakaana n baa nan tansakina na,
ki sɔɔ kaa ki saa fit took waat nba ki u tuu
tun na.
18 N̄aan wuu yet mɔmaan, nyuntana na tuu
nanne,
u tuu tun wouŋo ki te ki nyun puub.
- 19 U tuu jii mɔmaame ki tur u niib,
ki jii u wannu nan u sennii ki tur u niib Israel
teeb,
20 n̄aan u ki tun linba na booru ki tur nileeŋ na,

bi ki mi u sennii manji.

Pakin Yennu man.

148

Durinya kur n dont Yennu

¹ Pakin Yennu man.

Pakimɔ man sanpagbant ni,
yimm nba be sanpaapo na.

² Pakimɔ man, yimm nba tee u malakanba na,
yimm nba tee sanpaapo kunkɔnkɔnna na.

³ Yonnu nan n̄maarik n pak ki dontɔ,
pakimɔ man, yimm nba tee
n̄maabirnyinyira na.

⁴ Sanpaak nan nyun nba be sanpagbant liik po
na n pak dontɔ.

⁵ N̄aant ki bi kur n pak dont Yennu sann,
kimaan u din pak mɔmaame ki namm.

⁶ U sennue din te ki bi be bi binbeboa yaayoo
siyoo,
ki kan fit yêt u mɔb.

⁷ Yimm nba be tingbouŋ na paak, ii pak dont
Yennu man,
nyun ni bonkob-gbeŋa nan nyunsunsunt
kur,

⁸ li sanyikintii nan sakaana, nan wunn nan
sanpagbant,
nan wonpaaruk nba saak u mɔb na.

- 9 Jojaana nan kunkona nan tilontii nan foor,
 ii dont Yennu man,
 10 bonkobit kur, li njaak ni yab nan muuk ni yab,
 bonbubokit nan bon-yuyukit.
- 11 Ii pak donto man, kpanbara nan niib kur,
 kpanbar njaajab nan doo diara kur,
 12 sapaamm nan naasimm, nikpera nan
 waas,
 13 njaant ki bi kur n pak dont Yennu sann.
 U sann yab ki gar sanlia kur,
 ki u baakir yab ki gar sanpaak nan tingboun
 na kur.
- 14 U te ki u digbann na mok pan
 ki li te u niib kur dontiroe,
 Israel niib nba ki u loomm bonchiann na.

Pakin Yennu man.

149

Dontir yan

- 1 Pakin Yennu man.
- Yinin yanpaan ki tur Yennu,
 ki donto, u niinamm tintaanu ni.
- 2 Israel teeb, ii mok parpeenn man,
 kimaan i naamii daano paak.
 Sayonn teeb, ii kpanm man, kimaan i Kpanbar
 man paak.
- 3 Ii waa waak kii dont u sann,
 ii faa gingana nan kona ki donto.
- 4 Yennu par mei u niib paake,
 ki u teen sikin-n-moj damm na nyannu.

- 5 N̄aant ki Yennu niib-ii kpamm, kimaan baa
nyann na paak,
ki yin kpinkpammuk yanii nyɔ̄tunmun̄n.
- 6 N̄aant ki bii hoot kii dontir Yennu,
ki bi jukbanjai nba di bonchiann na-ii be bi
nii ni,
- 7 ki te ki bin nyann digbana na, ki dat niib na
tuba,
8 ki baan bi kpanbara na jarit,
ki bia baan bi tɔ̄ondamm na kut jarit,
- 9 ki dat digbana na tuba, nan Yennu nba senn
bian̄inba na.
Yennu niib nyannue na.

Pakin Yennu man.

150

Ki jiīn Yenpaku po

1 Pakin Yennu man.

Pakin Yennu, u jiantu n̄asaakak ni man.

Pakimɔ̄ sanpaapo nba ki u jii u paŋ ki nan na.

2 Pakimɔ̄, kimaan waa tun toongbeja nba na
paak.

Ii pak dont u yabint yiikoo na man.

3 Ii jii naatuna ki pak dontɔ̄ man.

Ii jii kɔ̄na nan naagbai ki dontɔ̄.

4 Ii jii gingana nan waak ki dontɔ̄.

Ii jii kɔ̄na nan yerii ki dontɔ̄.

5 Ii jii duunii ki pak dontɔ̄.

Ii dontɔ̄ nan duunii mɔ̄nii bonchiann.

6 Bonfoa kur, ii dont Yennu.

Yaj 150:6

ccxxv

Yaj 150:6

Pakin Yennu man.

Yennu Gbouj Moor
Bimoba: Yennu Gbouj Moor Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d